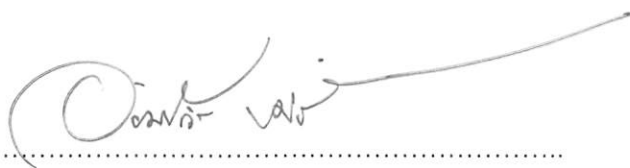

การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย
เพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย
ที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเรื่อง “การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่นหัตถ์ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมรจิต แป้นศิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริณภา กิจเกื้อกูล)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

กรกฎาคม 2561

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมฉจิต แป้นศรี ประธานที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ที่ได้อุทิศส่วสละเวลาอันมีค่า มาเป็นที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อันประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย รองศาสตราจารย์ ดร.สุณี บุญพิทักษ์ ดร.จันทิรา จันผ่อง นางศิริพร พรหมสุวรรณดี และนางสายพิณ พัชรพร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า

กราบขอบพระคุณ สิบเอกชัยชาญ น้อยนันทน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขุนน้ำคืบ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำจวง เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในการทำวิจัย ขอขอบใจนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านน้ำจวง ทุกคนที่ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการเข้าไปทำวิจัยและเก็บข้อมูลสำหรับการทำการวิจัยในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา เพื่อนๆสาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษาและเพื่อนร่วมงานของผู้วิจัยที่ให้ความสนใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจบ้างไม่มากก็น้อย

เกตนินิภา ฮาดคันทุง

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่
ผู้วิจัย	เกตนันนิภา ฮาดคันทุง
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมฉจิต เป้นศรี
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2560
คำสำคัญ	การเล่านิทาน ทักษะทางการฟังและการพูด

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย 2) เพื่อทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายและ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปตามในลักษณะของกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำจวง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลกที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) ทำการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ใช้เวลาในการทดลองรวมทั้งสิ้น 19 วัน โดยใช้แบบแผนวิจัย One-Group Pretest – Posttest Design ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบที (t-test dependent)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์จำนวน 19 แผน การตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่าการจัดประสบการณ์มีคุณภาพในระดับมากที่สุด ดัชนีประสิทธิผล พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6468

2. ผลการทดลองใช้การจัดประสบการณ์ พบว่า ทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ จากการสัมภาษณ์พบว่าเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการเรียน มีความสุข สนุกสนานที่ได้ฟังนิทาน ชอบใช้สื่อที่หลากหลาย ชอบเล่านิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้เพื่อนและครูฟัง

Title	THE DEVELOPMENT OF LEARNING EXPERIENCES BY STORYTELLING WITH VARIOUS TECHNIQUES TO ENHANCE LISTENING AND SPEAKING SKILLS FOR PRESCHOOL CHILDREN WHO DO NOT USE THAI AS A MOTHER TONGUE
Author	Kednipa Hadkhanthung
Advisor	Assistant Professor Omthajit Pansri, Ed.D.
Academic Paper	Independent Study, M. Ed., Educational Research and Evaluation, Naresuan University, 2017
Keywords	Storytelling, Listening and Speaking Skills

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to create and examine the quality of learning experience through storytelling with various techniques. 2) To test the learning experience through storytelling with various techniques. 3) To study the satisfaction of preschool children after learning experience by storytelling with various techniques.

This research is conducted in the form of research and development process. The samples used in this study were 27 preschool children in the first semester of academic year 2018, Ban Namchuang School, Chattrakarn District, Phitsanulok Province. The 27 participants were selected by purpose sampling. Learning experience were used by storytelling with various techniques developed by the researcher and this taken place for 19 days through using One-Group Pretest - Posttest plan and collect data using the pre-test listening and speaking skills test. The data were analyzed by t-test Dependent.

The results are as follows.

1. The learning experience by storytelling with a variety of techniques, including 19 experience plans. The suitability checking by 5 experts found that the learning experience is highest quality level. The index of effectiveness has a 0.6468.
2. The results of using the learning experience found that listening and speaking skills of preschool children after using the learning experience through storytelling with

various techniques was higher than before learning with the statistical significance at .05 level.

3. The results of the study on the satisfaction of preschool children who have been experienced. From interviews, it was found that preschool children were satisfied with learning and enjoyed the storytelling activities. They like to use a variety of media. Moreover, they love to tell stories to their friends and teachers.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษา	5
	ขอบเขตของงานวิจัย	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ	9
	สมมติฐานการวิจัย	11
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	13
	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	14
	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	16
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางด้านการฟังและการพูด ของเด็กปฐมวัย	22
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	50
	การประเมินด้วยการสังเกตสำหรับเด็กปฐมวัย	71
	การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.)	75
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	83
	ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์ โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริม ทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่	84
	ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิค ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูด สำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่.....	98
	ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด ประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็ก ปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่	102
4	ผลการวิจัย	104
	ตอนที่ 1 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์ โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะ ทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ ภาษาไทยเป็นภาษาแม่.....	104
	ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิค ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูด สำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่.....	109
	ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะ ทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ ภาษาไทยเป็นภาษาแม่.....	119

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทสรุป.....	123
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผลการวิจัย.....	125
ข้อเสนอแนะ.....	130
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	137
ประวัติผู้วิจัย.....	190

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	17
2 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	18
3 พัฒนาการภาษาด้านการพูดของเด็กวัย 4-5 ปี.....	29
4 การวิเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการจัดประสพการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่ หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่	85
5 ข้อเสนอแนะการจัดประสพการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายของ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน	92
6 การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย.....	93
7 เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะการพูด	94
8 การดำเนินการทดลองการจัดประสพการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่ หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่	100
9 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดประสพการณ์โดยการเล่านิทานด้วย เทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็ก ปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน	106
10 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสพการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่ หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่.....	107
11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดด้วยแบบทดสอบวัดทักษะ ทางการฟัง ที่เรียนโดยใช้การจัดประสพการณ์โดยการเล่านิทาน ด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูด สำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ก่อนและหลัง จัดประสพการณ์	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางการพูด ที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ก่อนและหลังจัดประสบการณ์.....	111
13 พัฒนาการทักษะทางการพูดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่.....	113
14 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	139
15 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน.....	140
16 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดทักษะทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน.....	141
17 คะแนนการทดลองใช้ (Try out) ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (ทักษะทางภาษาด้านการฟัง) (n=25).....	143
18 คะแนนการทดลองใช้ (Try out) ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (ทักษะทางภาษาด้านการพูด) (n=25).....	144

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
19	คะแนนการทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (ทักษะทางภาษาด้านการฟัง)..	146
20	คะแนนการทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (ทักษะทางภาษาด้านการพูด)..	147

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำหรับการคิด ซึ่งจะนำไปสู่พัฒนาการทางเชาว์ปัญญาในชั้นสูง เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร ทั้งในการแสดงออกถึงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ โดยเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้มนุษย์สามารถถ่ายทอดความคิดที่เป็นนามธรรมได้เป็นสื่อที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นเครื่องมือของการสื่อสารก่อให้เกิดความเข้าใจความหมายตรงกัน ทำให้สามารถศึกษาถ่ายทอด นำมาอนุรักษ์และสร้างสรรค์วัฒนธรรม เป็นมรดกทางสังคมสืบต่อกันมา (ประภาศรี สีหอำไพ, 2550, น. 17) ทักษะทางภาษา สามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเติบโตในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะภาษาเรียกได้ว่าเป็นวัยทองของภาษา เพราะระยะนี้พัฒนาการด้านภาษาเจริญขึ้นอย่างมาก ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมอย่างเพียงพอจะทำให้การเรียนรู้ของเด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว (ทศนา แหมมณี, 2545, น. 137) กล่าวว่ พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีความเจริญงอกงามเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกัน โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านการฟังและการพูดซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของการอ่านการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปดังเช่น เด็กที่มีความพร้อมในการพูดการออกเสียง การผูกประโยค ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของวิกทอทสกี (Vygotsky, 1997, p. 81) ที่กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการพูด ในช่วงต้นของชีวิตเด็กจะใช้ภาษาในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งเรียกว่าภาษาสังคม ต่อมาเด็กจะใช้ภาษาที่พูดกับตนเองเพื่อแนะนำการปฏิบัติตัวเองในการแก้ปัญหาที่เด็กต้องเผชิญ และการพูดเป็นทักษะพื้นฐานของการอ่านและการเขียนอีกด้วย

การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นทักษะที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด เด็กสามารถเรียนรู้การฟังมาตั้งแต่เกิด การฟังของเด็กสามารถรับรู้โดยประสาทสัมผัสทางหู ทั้งยังเป็นทักษะพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ การพัฒนาทักษะด้านการฟังจะส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของเด็กในด้านอื่น ๆ ต่อไป สอดคล้องกับ (ภัทรตรา พันธุ์สีดา, 2551, น. 13) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังว่าการฟังเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้มากที่สุด และมีส่วนสำคัญต่อการพูด การอ่าน และการเขียน การฟังช่วยให้ได้รับความรู้ ประสบการณ์ ความสนุกสนาน สร้างมนุษยสัมพันธ์ และส่งผลต่อการเลือก ประเมินและตัดสินใจ การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีกว่าทักษะด้านอื่น ส่วนการพูดเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยตาม

ทฤษฎีและแนวคิดของการ์ดเนอร์ (Gardner) ในทฤษฎีพหุปัญญาทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ว่าทักษะทางภาษานับเป็นส่วนหนึ่งของสติปัญญามาโดยตลอด ดังนั้นพัฒนาการทางการพูด จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับเด็กปฐมวัยที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พุทธศักราช 2560-2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) กล่าวถึงการปรับโครงสร้างเข้าสู่ Thailand 4.0 ในด้านของการศึกษา มุ่งสร้างเด็กและเยาวชนไทยให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการประยุกต์ให้เข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยมีทักษะสำคัญประกอบด้วย 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และ 4) การร่วมมือ ในทำนองเดียวกันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ในมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ได้มุ่งเน้นให้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาสื่อสารในจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน พัฒนาการด้านสติปัญญาในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ตัวบ่งชี้ที่ 9 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ สภาพที่พึงประสงค์อายุ 5-6 ปี ได้ระบุไว้ว่าเด็กปฐมวัยสามารถฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังและเล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้ การพัฒนาด้านการใช้ภาษา ประสพการณ์สำคัญที่สนับสนุนให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด ได้แก่ การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่าง ๆ การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ การรจขงหะที่เหมาะสมในการพูด และการพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร

ในประเทศไทยที่มีคนอยู่หลากหลายกลุ่มแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ กลุ่มใหญ่หรือสังคมใหญ่คือ สังคมไทย คนไทยเรียนรู้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ในขณะที่กลุ่มอื่นเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีภาษาแม่ของแต่ละกลุ่ม และต้องเรียนรู้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ

ของสังคมใหญ่ บรรดาชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มในประเทศไทย เช่น ชาวมาเลย์ ชาวจีน ชาวเขา เป็นต้น ชาวเขาแต่ละเผ่ามีสังคม วัฒนธรรม ศาสนา และภาษาแตกต่างกันออกไปและไม่เหมือนกับของไทย ดังนั้นเด็กชาวเขาจึงมีปัญหาเรื่องการศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ภาษาไทย ภาษาไทยจึงเป็นภาษาที่สองของเด็กชาวเขาแต่ละเผ่า ซึ่งเด็กชาวเขาแทบไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ภาษาที่ต่างจากภาษาแม่อาจทำให้เกิดการถ่ายทอดภาษาในทางลบ และที่เป็นปัญหา มาก คือ การถ่ายทอดทางลบของการใช้ภาษาที่สามารถใช้ในสังคมของชาวเขา แต่ก็ไม่เหมาะสมกับสังคมไทย (เกษรธิดา บุญธรรม, 2542, น. 36)

ชาวเขามีความด้อยโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอยู่หลายประเภท

ประการแรก จะต้องเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เริ่มด้วยการหัดพูด หัดดูภาพ หัดดูตัวอักษร หัดจับดินสอ กระดาษ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเป็นนักเรียน เด็กชาวเขาต้องสู้กับกำแพงภาษา เมื่อความรู้ทางภาษาไม่คล่องทำให้เด็กเกิดความคาดเคลื่อนในการเรียนรู้

ประการที่สอง สื่อการเรียนที่ครูนำมาสอน เป็นเรื่องของสังคมภายนอกหมู่บ้าน เนื้อหา ระดับชาติทำให้ชาวเขาเข้าได้ยาก โดยปกติชาวเขาจะรับการถ่ายทอดการเรียนรู้ต่าง ๆ จากพ่อแม่ และเครือญาติ เป็นการเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้เกิดขึ้นในชั้นเรียนมีภาพที่ถูกต้องและอยู่ในวงจำกัดจึงเป็นรูปแบบที่ไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงของเขา

ประการที่สาม การเรียนรู้ในชั้นเรียนย่อมเป็นเรื่องของเหตุการณ์ภายในชั้นเรียน อาทิเช่น การพูดภาษาไทยกับครูและเพื่อนนักเรียนเป็นเรื่องกฎในห้องเรียน แต่เมื่อออกนอกห้องเรียนถ้าเด็กพูดภาษาไทยอาจถูกล้อเลียน

ประการที่สี่ ช่วงเวลาเรียนถ้าเป็นเวลาเดียวกับการทำไร่ เด็กจะปลื้มตัวเพื่อติดตามพ่อแม่ไปทำไร่ เนื่องจากเด็กปฐมวัยไม่สามารถดูแลตัวเองได้ ถ้าไร่ตั้งอยู่ไกลหมู่บ้านก็จะทำให้เด็กขาดเรียนเป็นระยะเวลาานาน รวมทั้งการใช้ภาษาไทยของเด็กก็จะไม่ต่อเนื่อง

จากข้างต้น การเรียนรู้ภาษาของเด็กชาวเขาจึงค่อนข้างจะมีพัฒนาการทางภาษาที่ล่าช้า และมีปัจจัยจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กชาวเขาค่อนข้างมาก

การจัดกิจกรรมทางภาษาแก่เด็กครูจะต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติการเรียนรู้ หลักการสอนตลอดจนเลือกใช้กิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของเด็ก เนื่องจากเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายใน เมื่อได้รับสิ่งเร้าและการเสริมแรงจากบุคคลใกล้ชิดด้วยกิจกรรมและวิธีการที่เหมาะสมก็จะแสดงความสามารถนั้นออกมา การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงพฤติกรรม ที่เป็นการพูดและการกระทำออกมาให้มากที่สุด จะส่งผลต่ออัตราการเรียนรู้ถึง 90% การใช้หลักจิตวิทยา หลักการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการใช้สื่อการสอนเพื่อกระตุ้นเร้าความ

สนใจของเด็ก ทั้งนี้ควรคำนึงถึงทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ซึ่งกล่าวไว้ว่าเด็กอายุ 2-7 ปีจะอยู่ในขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำโดยอาศัยสื่อ วัตถุ อุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เพราะระบบความคิดของเด็กในวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่เข้าใจนามธรรมได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ (Piaget, & Inhelder, 1969)

การฟังการเล่านิทานหรือการอ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เนื่องจากนิทานและเรื่องราวในหนังสือเด็ก มีเนื้อหาสนุกสนาน น่าฟัง น่าตื่นใจ ได้รับความสนใจ จูงใจให้เด็กพัฒนาความสามารถในการฟังอย่างต่อเนื่อง การฟัง คือที่มาสำคัญของการพัฒนาภาษา คำ ความหมาย และภาษาที่ตรงมาสร้างขึ้นมาได้จากนิทานและเรื่องราวเหล่านี้ ลำพังการพูดคุยในชีวิตประจำวัน ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาภาษาของเด็ก เรื่องราวที่ซับซ้อนในนิทานต่างหากที่ได้นำเสนอคำและภาษาให้เด็กมหาศาล นิทานเรื่องหนึ่ง ๆ บางทีนำเสนอคำใหม่ นับร้อยคำ และเด็กก็เข้าใจเพราะมีบริบทเรื่องราวในนิทาน ซึ่งสอดคล้องกับ (พรพิไล เลิศวิชา, 2550, น. 70) การพูดหรือการเล่าเรื่องเป็นกิจกรรมทางภาษาที่นิยมจัด ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เพราะการใช้ภาษามีความเกี่ยวข้องกับการคิดโดยตรง และโดยธรรมชาติของการคิดจะต้องอาศัยการสังเกต การเปรียบเทียบ การรู้จักเชื่อมโยงและการแยกแยะเป็นปัจจัยพื้นฐาน การเล่านิทานและการเล่าเรื่องเป็นศิลปะของการใช้ภาษาที่ดียิ่ง เพราะถือว่าการเล่านิทานนั้นครูจะต้องมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการเล่าที่ดีจึงจะประสบความสำเร็จในการสอน จุดประสงค์อย่างหนึ่งของการเล่านิทาน คือ การพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาของนักเรียน ซึ่งรวมทั้งการฟังและการพูด และเด็กจะต้องฝึกการจดจำความต่อเนื่องของเรื่องติดตามแนวการคิด เรียนรู้คำใหม่ และเสริมประสบการณ์ของตนได้ดียิ่งขึ้น นิทานเป็นสื่อการสอนที่สามารถปลูกอารมณ์ต่าง ๆ เช่น ความสนุกสนาน ตื่นเต้น กลัว เศร้า เบิกบาน ให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี และเด็กจะสามารถเรียนรู้ ความรู้ เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ได้เร็วมากขึ้น ถ้าเนื้อหานั้นมีความหมายเป็นรูปธรรม ในจินตนาการของเด็ก โดยเฉพาะจินตนาการในนิทานที่สนุกสนานเพราะนิทานเป็นเรื่องของจินตนาการที่ให้ความบันเทิงเต็มเปี่ยมไปด้วยความสนุกสนาน โลกของเด็กเป็นโลกที่สดใสด้วยจินตนาการที่บริสุทธิ์ พวกเขามีความใฝ่ฝันละเอียดอ่อน ละเมียดละไม ให้สัตว์พูดได้ ต้นไม้พูดได้ เพื่อสื่อเรื่องราวของกันและกัน สอดคล้องกับ (ศรี เกศมณี, 2540, น. 3) การเล่านิทานจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถทางภาษาในด้านทักษะการเข้าใจหรือการรับรู้และทักษะภาษาประเภทแสดงออกได้ อันได้แก่ความสามารถในการสื่อสารสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้งในฐานะที่เป็นการตอบสนอง เช่น การตอบคำถามผู้อื่นและการแสดงออกในฐานะที่เป็นผู้ริเริ่ม เช่น การเป็นผู้ตั้งคำถามผู้อื่น หรือผู้เล่าเรื่องให้ผู้อื่นฟัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า เด็กชาวเขาส่วนมากมีพัฒนาการด้านภาษาที่ล่าช้า เด็กส่วนมากไม่สามารถสื่อสารกับคุณครูโดยใช้ภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว หรือสื่อสารแบบติด ๆ ขัด ๆ เนื่องจากเด็กที่เข้ามาเรียนระดับชั้นอนุบาลเป็นชาวเขาชนเผ่าม้ง 100% ภาษาไทยจึงเป็นภาษาที่สองสำหรับเด็ก เพราะเด็กมักใช้ภาษาม้ง ซึ่งเป็นภาษาแม่ในชีวิตประจำวันกับครอบครัวและคนในชุมชน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย และคาดหวังว่าการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยครั้งนี้ จะสามารถเป็นแนวทางให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้นำไปศึกษาและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดทักษะทางการฟังและการพูด

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่
2. เพื่อทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ มีขอบเขตการวิจัย 3 ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ บูรณาการผ่านสาระที่ควรเรียนรู้ 4 สาระดังนี้ เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กและธรรมชาติรอบตัว ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็กอายุ 5-6 ปี เด็กเริ่มหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น เริ่มสนใจโลกของความจริง และเกิดความสงสัยระหว่างจินตนาการกับความจริง เด็กยังคงชอบฟังนิทานประเภทจินตนาการ และมักเกิดความสงสัยว่าเป็นจริงหรือไม่ ขณะเดียวกันก็ชอบที่จะฟังนิทานเรื่องราวที่สมจริง เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้นด้วย เช่น นิทานที่เกี่ยวข้องกับอัศวินที่มีความกล้าหาญ นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นิทานที่เกี่ยวข้องกับการผจญภัยที่ตื่นเต้น สอดคล้องกับนิทานจำนวน 8 เรื่องดังนี้

1. เป็บบี๊ไม่เป็นระเบียบ
2. ทาไร่เดินทาง
3. ขอบคุณนะสายลม
4. ต้นไม้ใหญ่ ใหญ่ ในเมืองเล็ก เล็ก
5. กระต่ายขายแครอท
6. คุมกัมบี้ไปเที่ยว
7. สุนัขกับเงา
8. นิทานจากจินตนาการ

การตรวจสอบความเหมาะสม และดัชนีประสิทธิผล ของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

- 2.1 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน
  - 2.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา 1 ท่าน
  - 2.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย 4 ท่าน

2.2 กลุ่มทดลองนำร่อง ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5-6 ปี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โรงเรียนบ้านน้ำจวง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 25 คน

2.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมและดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 2 ทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ที่พัฒนาขึ้นมาทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ จำนวน 19 แผน จำนวน 19 วัน ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร คือ เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำจวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี) โรงเรียนบ้านน้ำจวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางการฟังและการพูด

ขั้นที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่

ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ได้แก่ 1) ความรู้สึกต่อการเข้าร่วมการจัดประสบการณ์โดยการเล่า นิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย 2) ความรู้สึกต่อการใช้สื่อในการเล่านิทาน 3) ความรู้สึกต่อการเล่านิทาน

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี) โรงเรียนบ้านน้ำจวง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

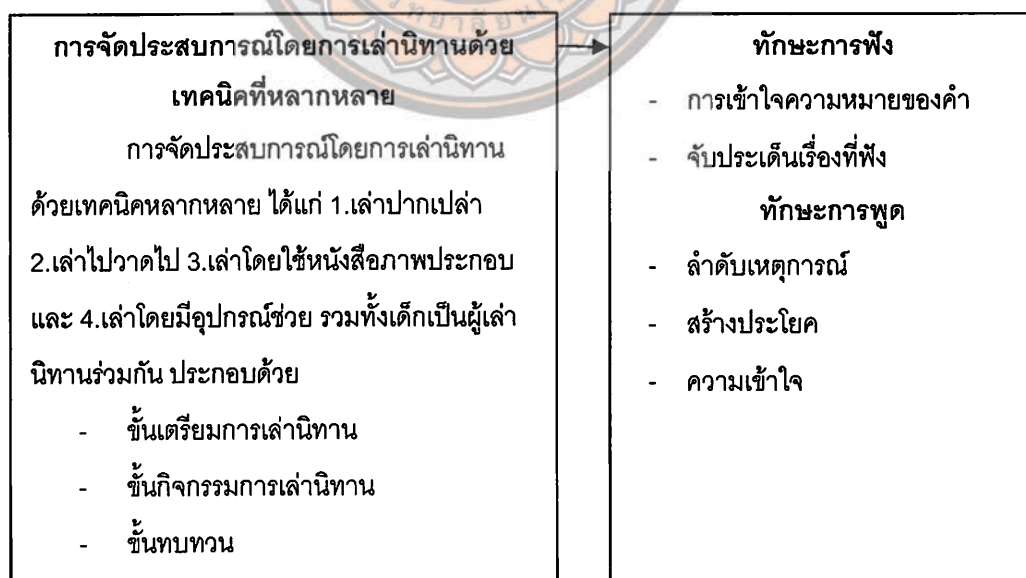
ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วย เทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ประกอบด้วย 1) ความรู้สึกต่อการเข้าร่วมการจัดประสบการณ์โดยการเล่า นิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย 2) ความรู้สึกต่อการใช้สื่อในการเล่านิทาน 3) ความรู้สึกต่อการเล่านิทาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดกรอบการวิจัยไว้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย หมายถึง การจัดเรียนรู้ที่มีเนื้อหาความรู้เป็นนิทาน ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะด้านการฟังและการพูด แทรกอยู่ในสาระการเรียนรู้เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางด้านการฟังและการพูด ผ่านการเล่านิทานที่ใช้เทคนิคการเล่าที่หลากหลาย ได้แก่ 1) เล่าปากเปล่า 2) เล่าไปวาดไป 3) เล่าโดยใช้หนังสือภาพประกอบ และ 4) เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นเตรียมการเล่านิทาน เป็นขั้นที่ผู้สอนเตรียมเด็กให้มีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมการเล่านิทาน ได้แก่ การจัดเตรียมบรรยากาศ การสร้างข้อตกลงร่วมกัน กระตุ้นความสนใจและความรู้เบื้องต้นของเด็ก

ขั้นกิจกรรมการเล่านิทาน เป็นขั้นที่ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเล่านิทานที่จัดเตรียมไว้ โดยการใช้นิทานการเล่าที่หลากหลาย ได้แก่ 1) เล่าปากเปล่า 2) เล่าไปวาดไป 3) เล่าโดยใช้หนังสือภาพประกอบ และ 4) เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย และให้เด็กทำกิจกรรมที่แสดงออกถึงทักษะทางด้านการฟังและการพูด เช่น การฟังนิทานจากครูและเพื่อน ๆ การเล่านิทานด้วยตนเองโดยใช้สื่อที่หลากหลาย การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ฟัง และการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ

ขั้นทบทวน เป็นขั้นที่ผู้สอนกับเด็กสรุปความคิดเกี่ยวกับนิทาน ทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกันฝึกการใช้ภาษาด้านการฟังและการพูดจากบัตรภาพคำศัพท์ที่เกี่ยวกับนิทานเรื่องนั้น ๆ

จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่

1. เป็ดปราบไม่เป็นระเบียบ
2. ทาไรเดินทาง
3. ขอบคุณนะสายลม
4. ต้นไม้ใหญ่ ใหญ่ ในเมืองเล็ก เล็ก
5. กระต่ายขายแครอท
6. คุณกัมปี้ไปเที่ยว
7. สุนัขกับเงา
8. นิทานจากจินตนาการ

ทักษะการฟัง หมายถึง การใช้สมาธิและความตั้งใจในการรับรู้เสียงพูดที่ได้ยินผ่านประสาทสัมผัสทางหู สามารถแปลความหมายให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินได้ ประกอบด้วย

การเข้าใจความหมายของคำ หมายถึง เด็กสามารถรับรู้เสียงพูดและเกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย สามารถบอกหรือเลือกคำศัพท์ และให้ความหมายของคำจากภาพที่กำหนดให้

จับประเด็นเรื่องที่ฟัง หมายถึง การฟังเรื่องราวต่าง ๆ จนเกิดความเข้าใจ สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ว่าเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไรได้

ทักษะการพูด หมายถึง การใช้ภาษาสื่อสารอันเกิดจากความเข้าใจต่อการเรียนรู้คำต่าง ๆ โดยการนำคำและวลีมาสร้างประโยคที่สมบูรณ์ เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจ ตามลำดับเหตุการณ์ให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจผ่านกิจกรรมการเล่าเรื่องได้

ลำดับเหตุการณ์ หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราวโดยมีการเรียงลำดับเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

สร้างประโยค หมายถึง เด็กสามารถคิดคำ รู้จักใช้คำที่เหมาะสมเรียบเรียงเป็นประโยคของตนเอง โดยอาศัยการผูกคำ วลี เป็นประโยคที่สมบูรณ์ผ่านการเล่าเรื่องได้

ความเข้าใจ หมายถึง เด็กสามารถพูด อธิบาย ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารได้ตรงประเด็น พร้อมทั้งโยงความสัมพันธ์ของสิ่งเหล่านั้นแล้วสื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจได้

การตรวจสอบคุณภาพ หมายถึง กระบวนการในการวิเคราะห์ว่าการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย แบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย มีคุณภาพตามมาตรฐานทางวิชาการ ประกอบด้วย

ความเหมาะสม หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย แบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย โดยนำคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index – Objective Congruence: IOC)

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย ซึ่งคำนวณจากความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการฟังและการพูดก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อเทียบกับความแตกต่างของคะแนนทักษะทางการฟังและการพูดก่อนเรียนกับคะแนนเต็ม

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางที่ดีต่อการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานจากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ประกอบด้วย 1) ความรู้สึกต่อการเข้าร่วมการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย 2) ความรู้สึกต่อการใช้สื่อในการเล่านิทาน 3) ความรู้สึกต่อการเล่านิทาน

เด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ หมายถึง เด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านน้ำจวงที่มีอายุ 5-6 ปี เป็นชาวเขชนเผ่าม้งที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันเด็กจะใช้ภาษาม้งซึ่งเป็นภาษาแม่กับครอบครัวและคนในชุมชน

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงผลการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่
2. ผลการศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งจะนำมาเสนอตามลำดับดังนี้

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564)
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
3. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
  - 3.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
  - 3.2 จุดหมาย
  - 3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์
  - 3.4 สาระการเรียนรู้
  - 3.5 หลักการจัดประสบการณ์
  - 3.6 แนวทางการจัดประสบการณ์
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย
  - 4.1 ความหมายของภาษา
  - 4.2 ความสำคัญของภาษา
  - 4.3 พัฒนาการทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย
  - 4.4 ทักษะทางการฟัง
  - 4.5 ทักษะทางการพูด
  - 4.6 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาของเด็กปฐมวัย
  - 4.7 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางภาษา
  - 4.8 แนวทางในการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
  - 4.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
  - 5.1 ความหมายของนิทาน
  - 5.2 ความหมายของการเล่านิทาน
  - 5.3 ประเภทของนิทาน
  - 5.4 สำคัญและประโยชน์ของนิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย
  - 5.5 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน
  - 5.6 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการสอนของเด็กปฐมวัย
  - 5.7 หลักในการเลือกนิทาน
  - 5.8 เทคนิควิธีการเล่านิทาน
  - 5.9 รูปแบบการเล่านิทาน
6. การประเมินด้วยการสังเกตสำหรับเด็กปฐมวัย
7. การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.)
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564)

ภาพรวมการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

การพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่มีสมรรถนะในทุกช่วงวัยที่สามารถบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุน มนุษย์จาก การยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งต้อง ส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลาสรางคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดี มีการมุ่งเน้น “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” โดยการยึดหลักองค์รวมหรือการยึดแนวคิดแบบพัฒนาเป็นองค์ รวม เชื่อมโยงทั้งด้านกายภาพที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่าง บูรณาการทั้งตัวคน สังคมเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมืองเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในส่วนของ การศึกษาได้มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างเข้าสู่ Thailand 4.0 มุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่องกระบวนการผลิต

และรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี รูปแบบการดำเนินธุรกิจ และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้คนใน สังคมทั้งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคนและการพัฒนาต่อยอด รวมถึงการใช้นวัตกรรมสำหรับการพัฒนาสินค้าและบริการทั้งในระดับพื้นบ้าน จนถึงระดับสูงซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น การพัฒนาในช่วง 5 ปีต่อจากนี้ไปจะเป็นช่วงที่มุ่งเน้นการพัฒนาบนฐานภูมิปัญญา ที่เกิดจากการใช้ความรู้ และทักษะ การใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาและการพัฒนานวัตกรรม นำมาใช้ในทุกด้านของการพัฒนา การพัฒนามีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับกรอบเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน ขยายและสร้างฐานรายได้ใหม่ที่ครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้นควบคู่ไปกับการต่อยอดฐานรายได้เดิม สังคมไทยมีคุณภาพและมีความเป็นธรรมโดยมีที่ยืนสำหรับทุกคนในสังคมและไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังและเป็นการพัฒนาที่เกิดจากการผนึกกำลังในการผลักดันขับเคลื่อนร่วมกันของทุกภาคส่วน (Thailand 4.0)

ในส่วนของภาคการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) มุ่งเน้นที่จะส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ของคน ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็กและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภท เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาระบบการผลิตที่มีคุณภาพบนฐานความรู้ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ตามมาตรา 4 “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

2. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
  2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
  3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
  4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับวัย
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน

12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐานคือ
  - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
  - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ
  - มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
  - มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
  - มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ
  - มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ
 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
 มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหา

ความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

ตาราง 1 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
9.1 สนทนา ได้ตอบและเล่า เรื่องให้ผู้อื่น เข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูด จนจบและได้ตอบ เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาได้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาได้ตอบอย่าง ต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ ฟัง
	9.1.2 เล่าเรื่องด้วย ประโยคสั้น ๆ	9.1.2 เล่าเรื่องเป็น ประโยคต่อเนื่อง	9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้

4. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัย ลงมือปฏิบัติ แลได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ตาราง 2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
1.4.1 การใช้ภาษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม 2. การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ 3. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่าง ๆ 4. การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ 5. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง 6. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ 7. การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ 8. การрожหะที่เหมาะสมในการพูด 9. การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร 10. การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ 11. การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ 12. การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง

ตาราง 2 (ต่อ)

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
	13. การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ
	14. การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาทตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง
	15. การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตนเอง หรือคำคุ้นเคย
	16. การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือการเขียนของผู้ใหญ่
	17. การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำ ๆ กัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง
	18. การเล่นเกมทางภาษา
	19. การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง
	20. การเขียนร่วมกันตามโอกาส
	21. การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย
	22. การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระที่ควรรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้

อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวันความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ ภาครคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัย และรักษาสิ่งแวดล้อม

5. หลักการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

5.1 หลักการจัดประสบการณ์

5.1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง

5.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

5.1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

5.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

5.1.5 ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

5.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

5.2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

5.2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

5.2.3 จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

5.2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5.2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

5.2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

5.2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5.2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

5.2.9 จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

5.2.10 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อ แหล่งการเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่เล่มนี้ ผู้วิจัยได้จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

1. ความหมายของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ ภาษามีความหมายแตกต่างกันออกไป ซึ่งมี ผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานของไทย ฉบับพุทธศักราช 2542 ได้อธิบายคำว่า "ภาษา" ไว้ว่า "ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษาธรรม; เสียงตัวหนังสือ หรือกริยาอาการที่สื่อความได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ; (ใบ) คนหรือชาติที่พูดภาษานั้น ๆ เช่น มอญ ลาว ทewa ย นุงห่ม และต่างตัวตามภาษา" (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 822)

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2540, น. 1-2) ให้นิยามภาษาเป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นนามธรรมต่อกันไม่ว่าจะเป็นการติดต่อกับผู้อื่นในลักษณะใด ย่อมต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือ เช่น การแสดงความคิดเห็น การวางแผนการทำงานร่วมกัน เป็นต้น ภาษาเป็นพฤติกรรมชนิด ซึ่งเป็นตัวให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม ช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่นมั่นคง ภาษาช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยให้มีแนวคิด ความรู้สึก ตลอดจนเจตคติต่าง ๆ การปรับตัวของเด็กได้รับอิทธิพลจากภาษาพูด

หรรษา นิลวิเชียร (2535, น. 201) ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่าง มนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยทักษะการฟังและ การพูดอันเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน ในการติดต่อ ทำความเข้าใจกับผู้อื่น

บุญยงค์ เกศเทศ (2535, น. 2) สรุปว่าภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในสังคม โดยกำหนดเสียงเป็นสัญลักษณ์ แทนความหมายเพื่อสื่อความเข้าใจ ภาษาแต่ละกลุ่มจะสมมติเรียกสิ่งต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำที่ผิดแผกกันไปตามข้อตกลงและยอมรับร่วมกันมี การสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่ง ไปยังอีกรุ่นหนึ่ง

โมรี ชื่นสา รากูญ (2542, น. 1) ได้กล่าวว่า ภาษา หมายถึง การแสดงออกทางคำพูด การ เขียน ท่าทาง กริยาอาการ การคิด และสิ่งที่ใช้แทนคำพูดเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้เข้าใจได้

สรุปได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มนุษย์ใช้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกันและยังเป็นวิธีการสื่อสารความคิด ความรู้สึก ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยการแสดงออกด้วยอากัปกริยาหรือการใช้สัญลักษณ์ สำหรับเด็กภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ที่เกิดจากการติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูด การเขียน การทำท่าทางประกอบ ตลอดจนการใช้สัญลักษณ์หลายรูปแบบนำเสนอความคิดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในสังคม

2. ความสำคัญของภาษา

ภาษาเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของมนุษย์มาก ภาษาเป็นสื่อกลางที่มนุษย์จะใช้ในการติดต่อและทำความเข้าใจระหว่างบุคคล ได้มีนักการศึกษาให้ความสำคัญของภาษาไว้ดังนี้

ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ (2529, น. 214-215) ได้สรุปว่านักทฤษฎีพัฒนาการให้ความสำคัญด้านภาษาว่า ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาทางสังคม และสติปัญญาของเด็กปฐมวัย กล่าวว่ภาษามีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. เด็กสามารถที่จะใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น เปิดโอกาสให้ เกิดกระบวนการสังคมประกิต (Socialization)
2. เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในรูปแบบของการเกิด และในระบบของสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป
3. ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัว ดังนั้น เด็กจึงไม่ต้องอาศัยการจัดกระทำกับวัตถุจริง ๆ เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมอง ซึ่งก่อให้เกิดการทดลอง เด็กสามารถจินตนาการถึงวัตถุ แม้วัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต เด็กสามารถทำการทดลองในสมอง และทำได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริง ๆ

ผอบ โปษะกฤษณะ (2541, น. 14) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาว่า ภาษาเป็นทั้งศาสตร์ทั้งศิลป์ ในด้านที่เป็นศาสตร์ คือภาษาของชาติต้องมีระเบียบมีกฎเกณฑ์ที่ผู้ใช้ต้องรักษา กฎเกณฑ์ที่ไม่ตายตัว เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามความเห็นชอบของ

ส่วนรวม โดยจุดสำคัญคือการสื่อความหมายที่ทำให้ส่วนรวมเข้าใจตรงกัน และในด้านภาษาเป็น ศิลป์คือมีความงดงามไพเราะในการใช้ภาษา ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สามารถใช้ ภาษาสื่อสารทำความเข้าใจซึ่งกันและกันในการดำเนินชีวิตให้เป็นสุข

ทิตินา แชมมณี และคณะ (2535, น. 107) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาว่าเด็ก จำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการคิดและสื่อความหมาย การปรับตัวรับความรู้ใหม่เด็กสามารถใช้ ภาษาในการติดต่อกับผู้อื่นให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิดของวราภรณ์ รักรวิชัย (2538, น. 77) ที่กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะการอยู่ในสังคมเด็กจะต้อง สื่อสารกับผู้อื่นด้วยวิธีการพูด การอ่าน การฟังและการเขียน การที่เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นของ ชักถามอยู่เสมอจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาในการพูดสื่อความหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของ เด็ก

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2540, น. 2) ได้เสนอว่าความสำคัญของ ภาษาว่า ภาษาเป็นเครื่องมือให้มนุษย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดที่เป็นนามธรรมต่อกัน ไม่ว่าจะ การ ติดต่อกับผู้อื่นจะมีลักษณะใด ย่อมต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือ เช่น การแสดงความคิดเห็น การ วางแผน การทำงานร่วมกัน เป็นต้น ภาษาเป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้เป็นตัวช่วยให้เด็กมี พัฒนาการทางสังคม ช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่นมั่นคง ภาษาช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยให้มีความ คิด มีความรู้ตลอดจนเจตคติต่าง ๆ การปรับตัวของเด็กก็ได้รับอิทธิพลจากภาษาพูด

พัชรี ผลโยธิน (2540, น. 4-7) เสนอว่า ภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่จะใช้ภาษาอย่างมีจุดมุ่งหมาย เช่น ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารการคิด และการเรียนรู้ ใช้เพื่อแสดงความต้องการ ใช้เพื่อสั่งหรือควบคุม ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ใช้แสดง อารมณ์ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ใช้แสวงหาความรู้ บางครั้งจินตนาการสร้างสรรค์ ผ่านทาง ภาษาและบางครั้งก็ใช้ภาษาในการบอกเล่าให้ข้อมูลกับบุคคล

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542, น. 111) กล่าวว่า ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการ ทางสติปัญญา เด็กก่อนวัยเรียนเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษามาก รู้จักคำศัพท์มากขึ้น พัฒนาคำพูด เดี่ยวสู่คำพูดเป็นวลีและประโยคในที่สุด

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, น. 60) เสนอความสำคัญของภาษาว่า ทุกสังคมมีภาษา ถิ่น ของตน คนทุกคนที่เกิดมาจะต้องรู้จักพูดจา เพื่อสื่อความหมายและใช้ภาษาของตนให้ถูกต้อง ในการเรียนรู้ภาษา เด็กจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับระบบของเสียงเป็นสำคัญ การสอนศิลปะภาษา สำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นการเตรียมความพร้อมในการสื่อสารให้กับเด็ก โดยเด็กจะเรียนรู้พื้นฐาน ของภาษาได้อย่างรวดเร็ว จากการจัดกิจกรรมอย่างไม่เป็นทางการ

สรุปได้ว่า ภาษามีความสำคัญกับมนุษย์ทุกคน เนื่องจากภาษาถือได้ว่าเป็นหัวใจของความเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์ทุกคนต้องใช้ภาษาในการสื่อสาร ติดต่อกัน และยังใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้หรือบอกความต้องการของตนให้คนอื่นทราบได้ นอกจากนี้ภาษายังเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความคิดจินตนาการของมนุษย์ออกมา สามารถแลกเปลี่ยนความคิดที่เป็นนามธรรมต่อกันได้ ในวัยเด็กภาษายังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ซึ่งควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้เกิดทักษะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ให้มีพัฒนาการสูงขึ้น

3. พัฒนาการทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2521, น. 96-98) เสนอว่าพัฒนาการทางภาษาของเด็กของ เด็กปฐมวัยไปอย่างรวดเร็ว พัฒนาการทางภาษาก็เหมือนกับพัฒนาการในด้านอื่น ๆ คือ มีความเจริญ ออกงามที่ต่อเนื่องกัน เด็กแต่ละคนจะมีแบบแผนของพัฒนาภาษาไม่แตกต่างกัน จะมีลำดับ ขั้นตอนของความเจริญออกงามเหมือนกัน แต่ประสิทธิภาพของพัฒนาการนั้นอาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสามารถที่มีอยู่เดิม ความถนัดอัตราของการพัฒนา ประสบการณ์เดิมและความสนใจของเด็ก ก่อนที่เด็กจะมีความสามารถในการใช้ภาษาติดต่อบริการ กันได้นั้น เด็กแต่ละคนจะมีขั้นตอนในการพัฒนาทางภาษา ดังนี้

1. การเปล่งเสียงออกมาก่อนการพูดภาษา ตั้งแต่แรกเกิดถึง 1 ปีในวัยนี้เด็กเริ่ม ส่งเสียงร้อง เริ่มจำคำง่าย ๆ ไกลตัว เช่น พ่อแม่ และบางครั้งเล่นส่งเสียงเพื่อความเข้าใจของตนเอง เท่านั้นแต่ไม่มีความหมายสำหรับผู้อื่น

2. การพัฒนาภาษาพูดในระยะริเริ่มแรก (Early Linguistic Development) ระยะ 1 ถึง 5 ปี เริ่มใช้ภาษาพูดเป็นประโยคง่าย ๆ เช่น แม่มา พ่อไป แต่ส่วนมากจะพูดคำเดียวมากกว่า คำยาว ๆ ในการวิจัย จึงปรากฏว่าเด็กเริ่มพูดนั้นจะพูดคำนามก่อน เช่น แมว หมา นมต่อมาจึงเป็นกริยาเกี่ยวกับเคลื่อนไหวและคำคุณศัพท์ สรรพนาม สันธาน บุรพบท ตามลำดับ เมื่อเข้าโรงเรียนภาษาของเด็กก็เริ่มเป็นประโยค เด็กจะฝึกทักษะในการออกเสียงมากกว่าอย่างอื่น

3. การพัฒนาการพูดในภายหลัง (Later Linguistic Development) ระยะ 5 ถึง 11 ปี ระยะนี้เด็กเริ่มเรียนคำศัพท์ การอ่านความหมาย เริ่มสนใจไวยากรณ์เริ่มใช้ภาษาพูดในลักษณะ รูปประโยคที่สมบูรณ์และเริ่มเข้าใจคำและความหมายของคำมากขึ้น

4. การพัฒนาการสร้างประโยค (Development of Syntax) ระยะตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป เด็กเริ่มศึกษาไวยากรณ์อย่างแท้จริง และสามารถใช้ภาษาได้อย่างขึ้น

วรารณ รักรวิชัย (2535, น. 77-79) สรุปได้ว่า ครูควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนในการพัฒนาทางภาษา ทั้งนี้เพื่อหาวิธีส่งเสริมได้อย่างเหมาะสม ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษา ออกเป็น 7 ชั้น ดังนี้

1. ระยะเวลาอ้อ-แอ้ (Random Stage หรือ Paralinguistic Stage) อายุแรกเกิด ถึง 6 เดือน ในระยะนี้เป็นระยะที่เด็กจะเปล่งเสียงต่าง ๆ ที่ยังไม่มี ความหมาย การเปล่งเสียงของเด็กก็เพื่อบอกความต้องการของเขา และเมื่อได้รับการตอบสนองเขาจะรู้สึกพอใจ ตัวอย่างเช่น เด็กจะร้องเมื่อถูกปลอ่ยให้อยู่คนเดียว เมื่อรู้สึกหิว ฉี่ ฯลฯ หรือเพราะรู้สึกเป็นสุขที่ได้ส่งเสียง ออกมาเมื่อเด็กอายุได้ 6 เดือน จะเริ่มออกเสียงอ้อ-แอ้ และเริ่มเปล่งเสียงต่าง ๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจแยกแยะได้นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่ดีของการสนับสนุนให้เด็กพัฒนาการ ทางการพูดและเด็กที่มีสุขภาพดีทั้งทางกายและใจจะมีโอกาสพัฒนาทางภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ไม่สบาย เจ็บป่วยร้องไห้โยเย

2. ระยะเวลาแยกแยะ (Jargon Stage) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี และเด็กจะรู้สึกพอใจที่จะได้ส่งเสียงและถ้าเสียงใดที่เขาเปล่งออกมาได้รับการตอบสนองในทางบวก เขาก็จะเปล่งเสียงนั้น ซ้ำอีกในบางครั้งเด็กจะเลียนเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ที่มีคนพูดคุยกับเขา

3. ระยะเวลาเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1 ถึง 2 ขวบ ในระยะนี้เด็กจะเริ่ม เลียนเสียงต่าง ๆ ที่เขาได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มี ความหมายจะค่อย ๆ หายไป และเด็กจะเริ่มฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนองซึ่งนับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มต้นอย่างแท้จริงที่ระยะนี้

4. ระยะเวลาขยายความ (The Stage of Expansion) อายุ 2 ถึง 4 ปี ในระยะนี้ เด็กจะหัดพูด โดยจะเริ่มจากการหัดเรียกชื่อ คน สัตว์ และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว เขาจะเริ่มเข้าใจถึง การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นการสื่อความหมายในโลกของผู้ใหญ่ การพูดของเด็ก ในระยะแรก ๆ จะเป็นการออกเสียงคำนามต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง นก แมว หมี ฯลฯ และคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เขาเห็น รู้สึกและได้ยิน ซึ่งในวัยต่าง ๆ เขาจะสามารถพูดได้ดังนี้

4.1 อายุ 2 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำโดยจะสามารถใช้คำนามได้ร้อยละ 20

4.2 อายุ 3 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดประโยคได้

4.3 อายุ 4 ขวบ เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่าง ๆ และรู้จักการใช้คำเติม หน้าและลงท้ายอย่างผู้ใหญ่ใช้กัน

5. ระยะเวลาโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 ถึง 5 ขวบ ระยะนี้เด็กจะเริ่ม พัฒนาความสามารถในการรับรู้และการสังเกต เด็กจะเริ่มเล่นสนุกกับคำ และรู้จักคิดคำและประโยค ของตนเอง โดยอาศัยการผูกจากคำวลี และประโยคที่เขาได้ยินคนอื่น ๆ พูด เด็กจะเริ่มคิดกฎเกณฑ์ ในการประสมคำ และหาความหมายของคำและวลี โดยเด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกกับการเปล่งเสียง โดยเขาจะเล่นเป็นเกมกับเพื่อน ๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6. ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 ถึง 6 ขวบ ในระยะนี้ ความสามารถในการคิด และพัฒนาการทางภาษาของเด็กจะสูงขึ้น เขาจะเริ่มพัฒนาภาษาไปสู่ภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษาเหล่านั้นกับสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว การพัฒนาทางภาษาของเด็กในวัยนี้จะเริ่มต้นเมื่อเขาเข้าเรียนในชั้นอนุบาล โดยเด็กจะเริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่ายได้ รู้จักใช้คำ ที่เกี่ยวข้องกับบ้านและโรงเรียนภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อความหมาย ในระยะนี้จะเกิดจากสิ่งที่เขา มองเห็นและรับรู้

7. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปี ขึ้นไป ในระยะนี้ได้แก่ระยะ ที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กจะเล่นสนุกกับคำ และหาวิธีสื่อความหมายด้วยตัวเอง เด็กในระยะนี้ จะพัฒนาวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ทักษะในการสื่อความหมายโดยใช้ถ้อยคำสำนวน การเปรียบเทียบ และภาษาพูดที่เป็นนามธรรมมากขึ้น และเขาจะรู้สึกสนุกกับการแสดงความคิดเห็นโดยการพูดและ การเขียน

พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2537, น. 63-66) กล่าวว่า การพัฒนาการทางด้านภาษา และการพูดของเด็กปฐมวัย เด็กมีสัญชาตญาณในการแสดงออกโดยการพูดและพูดอย่างเจ้าคิด ซึ่งเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะถ้อยคำของเด็ก ๆ ค่อนข้างจะมีจำกัด เด็ก ๆ จึงแสวงหาการใช้ถ้อยคำเหล่านั้นด้วยตนเองที่ใหม่และไม่เหมือนใคร ขณะเดียวกันความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ๆ ที่อยาก จะติดต่อสื่อความหมายและอยากเรียนรู้อย่างเต็มที่ เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการแสดงออกทาง ความคิด ในด้าน การพูด การเขียนต่อไป

Henrick (1979, p. 46 อ้างถึงใน พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ, 2541, หน้า 63) ได้สรุปเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาพูดว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอน เริ่มตั้งแต่วัยทารก จนถึงสิ้นสุดระยะวัยเด็กตอนต้น เมื่อสามารถที่จะใช้ภาษาได้อย่างสมบูรณ์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นปฏิภิกิริยาสะท้อน (Reflexive Vocalization) การใช้ภาษาของเด็กในระยะนี้ คือ ตั้งแต่คลอดถึงอายุหนึ่งเดือนครึ่ง เป็นแบบปฏิภิกิริยาสะท้อนเทียบเท่ากับภาษาหรือการสื่อความหมายของสัตว์ประเภทอื่น ๆ เสียงนี้เป็นไปโดยอัตโนมัติและไม่มีความหมายในขั้นแรก แต่เมื่ออายุราวหนึ่งเดือนล่วงแล้ว ทารกอาจเปล่งเสียงต่างกันได้ตามความรู้สึก เช่น ชอบ ไม่ชอบ ง่วง หิว ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ขั้นเล่นเสียง (Babbling Stage) อายุเฉลี่ยของทารกในขั้นนี้ ต่อจากขั้นที่ 1 จนถึงอายุราว 8 เดือน อวัยวะในการเปล่งเสียงและฟังของทารก เช่น ปาก ลิ้น หู เริ่มพัฒนามากขึ้น เป็นระยะที่ทารกได้ยินเสียงผู้อื่นและเสียงตนเอง สนุกและสนใจในการเล่นเสียง (Vocal Play) ที่ตนได้ยิน โดยเฉพาะเสียงของตนเอง แต่เสียงที่เด็กเปล่งก็ไม่มี ความหมายในเชิงภาษา ระยะนี้ทารกทุก

ชาติทำเสียงเหมือนกันหมด แม้เสียงที่เด็กเปล่งยังคงไม่เป็นภาษา แต่ก็มีความสำคัญในกระบวนการพัฒนาการพูด เพราะเป็นระยะที่เด็กได้ลองทำเสียงต่าง ๆ ทุกชนิด เปรียบเสมือนการซ้อมเสียงซอของนักสีซอก่อนการเล่นซอที่แท้จริง

ขั้นที่ 3 ขั้นเลียนเสียง (Lalling Stage) ระยะนี้ทารกอายุประมาณ 9 เดือน เขาเริ่มสนุกที่จะเลียนเสียงผู้อื่น นอกจากเล่นเสียงของตนเอง ระยะนี้ประสาทรับฟังพัฒนามากยิ่งขึ้น จนสามารถจับเสียงผู้อื่นพูดได้ถึงถ้อยคำ ประสาทตาจับภาพการเคลื่อนไหวของริมฝีปากได้แล้ว จึงรู้จักและสนุกที่จะเลียนเสียงผู้อื่น ระยะนี้เขาเลียนเสียงของตัวเองน้อยลง การเลียนเสียงผู้อื่นยังผิด ๆ ถูก ๆ และยังไม่รู้จะเข้าใจความหมายของเสียงที่เปล่งเลียนแบบผู้ใหญ่ เด็กหูหนวกไม่สามารถพัฒนาทางด้านภาษามาถึงขั้นนี้ ขั้นนี้เป็นระยะที่ทารกเริ่มพูดภาษาแม่ของตน

ขั้นที่ 4 ขั้นออกเสียง (Echolalia) ระยะนี้ทารกอายุประมาณ 1 ขวบ ยังคงเลียนเสียงผู้ที่แวดล้อมเขา และทำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น เลียนเสียงตัวเองน้อยลง แต่ยังรู้ความหมายของเสียงไม่แจ่มแจ้งนัก

ขั้นที่ 5 ขั้นรู้จักความหมาย (True Speech) ระยะนี้ทารกอายุตั้งแต่ 2 ขวบขึ้นไป ความจำ การใช้เหตุผล การเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ทารกได้รู้เห็นพัฒนาขึ้นแล้ว เช่น เมื่อเปล่งเสียง “แม่” ก็รู้ว่าเป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่อยู่ชิดแลตน การพัฒนามาถึงขั้นนี้เป็นไปอย่างบังเอิญ (ไม่ได้ตั้งใจ) แต่ต่อมาจากการได้รับการตอบสนองที่พอใจและไม่พอใจ ทำให้การเรียนรู้ความสัมพันธ์ของเสียงและความหมายก้าวหน้าสืบไปในระยะแรก เด็กจะพูดคำเดียวก่อน ต่อมาจึงจะอยู่ในรูปวลี และรูปของประโยค ตั้งแต่ยังไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ไปจนถึงถูกหลักไวยากรณ์ของภาษานั้น ๆ นักภาษาศาสตร์ได้ทำ การวิจัยทางเด็กที่พูดภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก เห็นพ้องต้องกันว่า พัฒนาการทางภาษาตั้งแต่ขั้นที่หนึ่งถึงห้าข้างต้นอยู่ในระยะวัยทารก ส่วนระยะที่เด็กเข้าใจภาษา และใช้ภาษาได้อย่างอัตโนมัติเหมือนผู้ใหญ่ นั้น อยู่ในระยะเด็กตอนต้นหรือช่วงปฐมวัยนั่นเอง ซึ่ง พัฒนาการทางภาษาที่น่าสนใจก็คือ ความยาวของประโยค ยิ่งเด็กโตขึ้นก็จะยิ่งสามารถพูดได้ ประโยคยาวขึ้น ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงความสามารถทางการใช้ภาษาของเด็กได้เป็นอย่างดี

Piaget (1980 อ้างถึงใน โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ, 2533, น. 135) กล่าวว่า ในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition) ระยะแรกเริ่ม เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อันส่งผลให้มีความสามารถที่จะเลียนเสียงพูดตามผู้อื่นและเข้าใจมโนทัศน์ต่าง ๆ

ศรียา นิยมธรรม (2541, น. 128-130) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็กวัย 3 ถึง 5 ปี สรุปได้ตาราง

ตาราง 3 พัฒนาการภาษาด้านการพูดของเด็กวัย 4-5 ปี

อายุ	พัฒนาการทางการพูด
4 ถึง 5 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. พูดคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ประมาณ 1,500 ถึง 2,000 คำ 2. ใช้คำกริยา คำวิเศษณ์ คำลงท้าย และคำอุทานได้ 3. พูดประโยคที่มีความยาวประมาณ 4 คำขึ้นไป และเป็นประโยคที่เป็นเหตุ เป็นผล โดยใช้คำเชื่อมประโยค "เมื่อ" "ทำไม" ไวยากรณ์เกือบสมบูรณ์ 4. ตอบคำถามง่าย ๆ ได้ 5. เล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองและคนอื่นได้โดยผู้ใหญ่ต้องพูดแนะนำเล็กน้อย 6. พูดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์และแม่สะกดทั้งหมดได้ชัดครบทุกเสียง และพูดเสียงพยัญชนะ ฟ และ ช ได้ชัดเจนขึ้น และยังมีกรพูดไม่คล่องปกติ
5 ถึง 6 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. พูดคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ประมาณ 2,500 ถึง 2,800 คำ 2. ใช้คำสรรพนาม คำกริยา คำบุพบท และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องทั้งหมด 3. พูดประโยคที่มีความยาวประมาณ 5 ถึง 6 คำ เป็นประโยคที่ซับซ้อนขึ้น และมักใช้ประโยคคำสั่ง 4. พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ กับผู้อื่นได้อย่างสัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังพูด 5. พูดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และแม่สะกดทั้งหมดได้ชัดครบทุกเสียง พูดเสียงพยัญชนะ ส ได้ชัดเจนขึ้น 6. พูดได้คล่อง และ ชัดเจนทุกเสียง ยกเว้นเสียง ร

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย คือ การส่งเสริมการใช้ภาษาให้กับเด็กอย่างเป็นลำดับขั้นตอตามช่วงวัยของเด็ก ได้แก่ ขั้นปฏิบัติการ สะท้อน ขั้นเล่นเสียง ขั้นเลียนเสียง ขั้นออกเสียง และขั้นรู้จักความหมาย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านภาษาให้กับเด็กเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางสติปัญญาเด็กปฐมวัยมีการเรียนรู้ภาษา มากขึ้น พัฒนาคำพูดเดี่ยวสู่คำพูดที่เป็นวลีและเป็นประโยคมากที่สุด การให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาอย่างสม่ำเสมอจะส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4. ทักษะทางภาษาด้านการฟัง

การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นทักษะที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด เด็กสามารถเรียนรู้การฟังมาตั้งแต่เกิด การฟังของเด็กสามารถรับรู้โดยประสาทสัมผัสทางหู ทั้งยังเป็นทักษะพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ การพัฒนาทักษะด้านการฟังจะส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของเด็กในด้านอื่น ๆ ต่อไป

4.1 ความหมายของการฟัง

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า “ฟัง” คือ คอยรับเสียงด้วยหู ได้ยิน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 811)

บันลือ พงกษะวัน (2522, น. 39) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง การได้ยินโดยมีความตั้งใจจะรับ และเกิดความเข้าใจตามเจตนาที่อีกฝ่ายหนึ่งสื่อมา ส่วนการได้ยินนั้นไม่ได้มีความตั้งใจหรือสนใจ การฟังลึกซึ้งกว่ามาก การฟังเกิดจากการตั้งใจการได้ยินและความเข้าใจ

ราศี ทองสวัสดิ์ (2527, น. 179-182) ทักษะการฟัง การฟังนับว่ามีความสำคัญ เนื่องจากเมื่อเด็กฟังแล้วได้ยินอย่างไรก็จะเลียน เสียงที่ไดยินออกมาเป็นคำพูด การฟังกับการพูดมักเป็นสิ่งที่คู่กันเพราะเมื่อฟังแล้วอาจมีการพูดโต้ตอบ

ฐิติรัตน์ สดาลัย และคณะ (2542, น. 31) การฟังต่างจากการได้ยินซึ่งเป็นการรับรู้อย่างหนึ่งของร่างกาย โดยอาศัยประสาทเป็นเครื่องรับรู้ แต่การฟังนั้นเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการทำงานอย่างตั้งใจของระบบประสาท ซึ่งจะต้องประกอบด้วย การได้ยิน การรับรู้ การจำได้ และความเข้าใจ หมายความว่าในการฟังนั้นต้องมีทั้งการรับสารและตีความหมายของสารที่ได้ยินนั้นด้วย การฟังจึงนับว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังต้องใช้ทักษะ ไหวพริบ และความคิดเป็นสำคัญ

วรภรณ์ รักวิชัย (2542, น. 44) ได้กล่าวไว้ว่า การฟัง คือ การฝึกการฟังเสียงธรรมชาติ จังหวะดนตรีเพื่อเตรียมความพร้อมในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ และสามารถถ่ายทอดไปเป็นประโยค ที่ เหมาะสม มีมารยาทในการฟังและมีสมาธิในการฟัง

เยาวภา เดชคุปต์ (2542, น. 79) ให้นิยามว่าการฟัง หมายถึงการได้ยินเสียงอย่างเข้าใจความหมาย สามารถตีความสิ่งที่ได้ยิน และสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ยินกับประสบการณ์ได้

สมศรี แสงธนู (2545, น. 12) กล่าวสรุปไว้ว่า การฟังเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการได้ยิน เมื่อได้ยินแล้วมีการตั้งใจรับรู้ และแปลความหมายเพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน ทักษะการฟังเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมแก่เด็ก และดูจะเป็นสิ่งที่สำคัญกว่าการคิดค้นเครื่องมือใหม่ ๆ มา

ให้เด็กใช้เสียอีก การฟังสามารถพัฒนาได้ดีขึ้นตามลำดับโดยอาศัยวุฒิภาวะ เวลา ความพากเพียร และแรงจูงใจ

กุลยา ตันติผลลาชีวะ (2547, น. 147) ให้นิยามว่าการฟัง หมายถึง การรับรู้เรื่องราว ด้วยประสาทสัมผัสทางหู ที่เด็กสะสมและนำไปสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาการใช้เพื่อพัฒนาปัญญาเด็กจะเก็บคำพูด จังหวะ เรื่องราวจากสิ่งที่ฟังมาสานต่อเป็นคำศัพท์ เป็นประโยคที่จะถ่ายทอดไปสู่การพูด ถ้าเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความชัดเจน ง่ายต่อการเข้าใจ เด็กจะได้คำศัพท์ และมีความหมายมากขึ้น

สรุปได้ว่า การฟังเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการได้ยิน เมื่อได้ยินแล้วมีการตั้งใจรับรู้และแปลความหมายเพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน ทักษะการฟังควรเป็นสิ่งที่ส่งเสริมแก่เด็ก

4.2 แนวทางส่งเสริมการฟัง

4.2.1 ความสำคัญของการฟัง

การฟังสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากว่าเด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาจากการฟังก่อนทักษะด้านอื่น ๆ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังดังนี้

เยาวลักษณ์ อินสุวรรณ์ (2541, น. 22) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญยิ่งในการติดต่อสื่อสารความหมายซึ่งกันและกัน ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เป็นทักษะที่สามารถสอนกันได้ด้วยวิธีการที่เป็นลำดับขั้นตอนสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นโดยอาศัยเวลา ความอดทน การฝึกฝนและการสังเกต

ภัทรตรา พันธุ์สีดา (2551, น. 13) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังว่าการฟังเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้มากที่สุด และมีส่วนสำคัญต่อการพูด การอ่าน และการเขียน การฟังช่วยให้ได้รับความรู้ ประสบการณ์ ความสนุกสนาน สร้างมนุษยสัมพันธ์ และส่งผลต่อการเลือกประเมินและตัดสินใจ การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีกว่าทักษะด้านอื่น

กล่าวโดยสรุป การฟังมีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารความหมาย เป็นทักษะที่ใช้มากที่สุดซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งการฟังจะทำได้ดีต้องอาศัยการฝึกฝน และการฟังเป็นทักษะทางภาษาที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีกว่าทักษะด้านอื่น

4.2.2 องค์ประกอบของการฟัง

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528, น. 2) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการฟังไว้ว่า องค์ประกอบในการฟังได้แก่

1. การจำแนกเสียง
2. การฟังคำพูด คำสั่งเข้าใจ และปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
3. มารยาทในการฟัง
4. การฟังนิทานหรือเรื่องราวแล้วจับใจความได้
5. การฟังเพลง คำคล้องจอง และการเล่นที่สร้างเสริมประสบการณ์ทาง

ภาษา

Fisher (1992 p. 18 อ้างถึงใน สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว, 2541, น. 14-15)

ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะการฟัง ได้แก่

1. การเข้าใจความหมาย หมายถึง การรับรู้เสียงพูด และเกิดความเข้าใจ สามารถตีความคำ วลี และประโยคให้มีความหมายตามความรู้และประสบการณ์ของตน

2. การปฏิบัติตามคำสั่ง หมายถึง การรับรู้เสียงพูด และเกิดความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามคำสอน คำแนะนำ และคำบรรยายได้อย่างถูกต้อง

ฐิติรัตน์ ลดาวัลย์ และคณะ (2542, น. 31) การฟังเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น จากการทำงานอย่างตั้งใจของระบบประสาท ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

1. การได้ยิน
2. การรับรู้
3. การจำได้
4. ความเข้าใจ

วิวัฒน์ แพร์สิริ (วิวัฒน์ แพร์สิริ, 2546, น. 16-18) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ ของการฟังไว้ว่า การฟังเป็นทักษะอย่างหนึ่ง ที่ต้องอาศัยองค์ประกอบเหล่านี้จึงจะประสบความสำเร็จในการฟัง

1. ต้องมีสมาธิในการฟัง
2. สนใจต่อสิ่งที่ฟัง
3. ต้องมีจุดมุ่งหมายในการฟัง
4. ต้องมีความสามารถในการจับใจความ
5. มีความพร้อมในการฟัง
6. ฟังโดยไม่ลำเอียงต่อเรื่องที่ฟัง
7. จดบันทึกสิ่งที่ฟังและนำไปใช้ประโยชน์

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการฟังในเด็กปฐมวัย คือ การเข้าใจ ความหมายของคำ และการจับประเด็นเรื่องราวที่ฟังได้

5. ทักษะทางการพูด

5.1 ความหมายของการพูด

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการพูด ดังนี้

ราศี ทองสวัสดิ์ (2527, น. 179-182) ทักษะการพูด การพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาเด็กให้พร้อมที่จะเรียนอ่านเขียนต่อไป เด็กที่มีโอกาสได้พูดบ่อย ๆ ย่อมมีโอกาสฝึกฝนได้ดีกว่า

Fisher (1992, p. 18 อ้างอิงใย สติรพันธ์ อยู่คงแก้ว, 2541, น. 14-15) จากการพูด หมายถึง การเปล่งเสียงพูดที่มีความชัดเจน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกไปสู่ผู้ฟัง โดยนำคำและวลีมาเชื่อมโยงเป็นประโยคที่มีความหมาย และมีรายละเอียดได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นเรื่องราวต่อเนื่องและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ได้แก่

1. การบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ หมายถึง การเปล่งเสียงเรียกชื่อสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้อย่างชัดเจน และสามารถบอกถึงบริบทที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงการรู้จัก และ เข้าใจคำศัพท์

2. การเล่าเรื่องจากภาพ หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวด้วยการเปล่งเสียงพูดที่มีความชัดเจน เป็นประโยคที่สมบูรณ์ประกอบด้วยประธาน กริยา และกรรม ได้อย่างคล่องแคล่ว และ มีความต่อเนื่อง เป็นเรื่องราวที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับภาพ

รังสรรค์ จันต๊ะ (2542, น. 86) ให้นิยามการพูด หมายถึง กระบวนการสื่อสารของมนุษย์ ผู้พูดจะเป็นผู้ส่งสารอันเป็นเนื้อหาสาระของข้อมูล ความรู้กับอารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการ และความคิดเห็นของตนเองประกอบกริยาท่าทางส่งไปยังผู้ฟังหรือผู้รับสารเพื่อให้ได้รับ ทราบและเกิดการตอบสนอง

สุภาวดี ศรีวรรณนะ (2542, น. 86) ให้นิยามการพูด หมายถึง พฤติกรรม การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แววตา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง

อัจฉราวดี สวัสดิ์สุข (2549, น. 51) กล่าวว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรมที่สื่อสารกันโดยใช้เสียงติดต่อกัน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความต้องการและความรู้สึกจากผู้พูดไปยังผู้ฟัง ให้ได้รับรู้และเข้าใจความหมายต่าง ๆ ได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพูดเป็นการสื่อสารของมนุษย์โดยการเปล่งเสียง ออกมาเป็นถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา และอากัปกิริยาเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังให้เข้าใจ อาจเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความรู้และประสบการณ์ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ทำงานอย่างต่อเนื่องและประสานกัน

5.2 ความสำคัญของการพูด

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ ดังนี้ สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542, น. 63-64) กล่าวถึงความสำคัญของการพูดว่าการพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการติดต่อสื่อสารอันนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต และเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะทางภาษาเป็นอย่างดี

นภเนตร ธรรมบวร (2544, น. 113-114) กล่าวว่า การพูดเป็นการแสดงออกทางพัฒนาการภาษาด้านหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญพอ ๆ กับการเขียน เพราะการพูดเป็นการรวบรวมประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของเด็กเข้าด้วยกัน อันได้แก่ ความรู้สึก การรับรู้ การเรียนรู้ ความจำและความรู้ความเข้าใจ

ภาษาและการพูด เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยตามทฤษฎีและแนวคิดของการ์ดเนอร์ (Gardner) ในทฤษฎีพหุปัญญาทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ว่าทักษะทางภาษานับเป็นส่วนหนึ่งของสติปัญญามาโดยตลอด ดังนั้นพัฒนาการทางการพูด จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับเด็กปฐมวัยที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

นอกจากนี้แล้ว ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางการพูดไว้ดังนี้

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542, น. 63-64) สรุปไว้ว่า การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของการติดต่อสื่อสารที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต การฝึกพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะด้านภาษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งจุดประสงค์ของการพูดมีดังนี้

1. พัฒนาความสามารถในการพูดได้ชัดเจน ได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็ก เช่น เสียง “ส” นอกจากนี้ยังควรพูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง รื่นหู ไม่ดัง ไม่ค่อยเกินไป มีความมั่นใจในการพูด
2. เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่องเป็นธรรมชาติ ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ
3. พูดถูกต้องจนเป็นนิสัย เช่น เด็ก ๆ มักจะพูดปฏิเสธว่า “ผมเปล่าทำ” ต้องแก้เป็น “ผม ไม่ได้ทำครับ” หรือ “ไม่ได้ทำค่ะ”
4. เพื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อสังคมกับเพื่อน ๆ และบุคคลอื่น ๆ การที่เด็กจะเป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วยย่อมต้องมีภาษาที่สุภาพ ดังนั้นการให้การศึกษาเด็กวัยนี้ย่อมจะฝึก

เด็กให้รู้จักใช้คำสุภาพทั้งหลาย เช่น คำว่า “ขอโทษ” “ขอบคุณ” “ขอโทษ” โดยต้องเป็นแบบให้เด็ก และต้องให้เด็กใช้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้จะต้องให้รู้กาลเทศะด้วยเสียงที่พูดในห้องเรียนย่อมจะไม่ต้องดังเหมือนเสียงที่ใช้ในสนาม

5. เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นคือไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็นของตนเท่านั้น แต่ยังสามารถเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูด สามารถพูดสิ่งที่ผู้อื่นกล่าวไว้ได้

6. การฝึกเลียนเสียงคำพูดก่อนที่จะบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ หากไม่ฝึกในเรื่องนี้ เด็กบางคนจะเล่าเรื่องไม่ตรงจุด เช่น เด็กอาสาจะเล่าเรื่อง “ไปเที่ยวทะเล” แทนที่จะพูดถึงการไปทะเล เด็กบางคนจะมัวพะวงแต่จุดไม่สำคัญ เช่น การแต่งตัว การซื้อของต่าง ๆ สำหรับการเดินทาง ครูอาจต้องช่วยเตือนเด็กให้พูดเข้ามาหาเรื่องอีกทีหนึ่ง

7. เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น หลักของการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรคการเรียบเรียงคำที่เป็นประโยค และคำบางคำมีความหมายได้หลายอย่าง

สรุปได้ว่า การพูดมีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมากเพราะเป็นสิ่งสำคัญที่เด็กจะต้องใช้การพูดเพื่อการสื่อความหมายกับพ่อ แม่ ครู และผู้ใกล้ชิดที่แวดล้อมเด็กให้เข้าถึงความต้องการต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องอาศัยประสบการณ์ การเรียนรู้ การทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการพูด และการฝึกพูดซ้ำ ๆ อยู่เสมอ จึงจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ใหม่ ๆ มากขึ้น สามารถพูดได้ถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลักษณะที่สำคัญทางการพูด

เฮอร์ลอค (Hurlock, 1978 อ้างถึงใน นิรันทร์ รอดเยี่ยม, 2531, น. 20-23) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญทางการพูดไว้ดังนี้

1. ความเข้าใจภาษาที่ผู้อื่นพูด (Comprehension)

ความสามารถที่จะเข้าใจคำพูดของผู้อื่น ต้องอาศัยความรู้ศัพท์ต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานทำนองเดียวกับที่ผู้ใหญ่เรียนภาษาต่างประเทศ ก็จะต้องรู้ศัพท์มากพอสมควร จึงจะจับใจความได้และอาจเข้าใจภาษาก่อนจะพูดได้ เด็กก็เช่นกัน เด็กอาจเข้าใจท่าทางการพูด การกระทำ แต่อาจไม่เข้าใจคำประโยคที่พูด ในการพัฒนาความเข้าใจนั้น เด็กอาจมีการตอบสนองต่อทั้งลีลาการพูดและสำเนียงที่เขาได้ยินในสภาพการณ์ต่าง ๆ เด็กจะเรียนรู้ความหมายของคำจากสถานการณ์ จากท่าทาง เช่น การยิ้ม ชุ่มเสียงที่พูด

2. การเรียนรู้คำศัพท์ (Vocabulary Learning) พิจารณาได้ 2 ด้าน คือ

2.1 คำศัพท์ทั่ว ๆ ไป ได้ลำดับชั้นของคำศัพท์ไว้ดังนี้

คำนาม เป็นคำแรกของเด็กซึ่งเกิดจากการเล่นเสียง

กริยา หลังจากที่ได้เรียนรู้คำนามเพียงพอที่จะไปเรียกชื่อคนและสิ่งของในสภาพแวดล้อมได้แล้ว เขาก็เริ่มที่จะเรียนรู้คำศัพท์โดยเฉพาะคำศัพท์ที่เป็นการแสดงท่าทาง เช่น ให้ เอาไป และถือไว้

คำคุณศัพท์ จะปรากฏให้เห็นได้ในราวขวบครึ่ง คำคุณศัพท์ง่าย ๆ ที่ใช้ในเริ่มแรกได้แก่ “ดี” “เลว” “ชน” “ร้อน” และ “หนาว” ซึ่งจะใช้กับบุคคล อาหาร และของเล่น

กริยาวิเศษณ์ เด็กจะรู้จักใช้พร้อม ๆ กับคำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ที่ใช้ทั่ว ๆ ไปก็มี “ที่นี่” และ “ที่ไหน” ในช่วงสองปีแรกเด็กเรียนรู้คำศัพท์ได้ช้า หลังจากนั้นในระยะก่อนเข้าเรียนจะเรียนรู้เร็วขึ้น และจะเรียนรู้อย่างรวดเร็วหลังจากเข้าโรงเรียนแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับการสอนโดยตรงจากครู และจากการได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น

2.2 ศัพท์เฉพาะ เฮิร์ลอค (Hurlock) ได้แยกศัพท์เฉพาะออกเป็น 7 ลักษณะ คือ

ศัพท์เกี่ยวกับสี เด็กทั่วไปจะรู้จักชื่อสีขั้นต้นในราว 4 ขวบ และจะเรียนรู้ในสีอื่น ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจเรื่องสีและโอกาสที่จะเรียนรู้

ศัพท์เกี่ยวกับจำนวน มาตรวัดเซาว์ปัญญาของ สแตนฟอร์ด บินเน็ต (Stanford Binet) เด็ก 5 ขวบ สามารถที่จะนับสิ่งของได้

ศัพท์เกี่ยวกับเวลา เด็กอายุ 6-7 ขวบ จะรู้ความหมายของเวลา ตอนเช้า ตอนบ่าย ตอนกลางวัน ตอนกลางคืน ฤดูร้อน และฤดูหนาว

ศัพท์เกี่ยวกับเงิน เด็กอายุ 4-5 ขวบ เริ่มที่จะรู้ค่าของเหรียญตามลักษณะขนาดและสีของเหรียญ

ศัพท์สแลง ช่วงระหว่าง 4-8 ขวบ เด็กส่วนมากโดยเฉพาะเด็กชายใช้ศัพท์สแลงแสดงออกทางอารมณ์และทำตามกลุ่มเพื่อน

ศัพท์คำสบถ สำนวน คำสำนวนส่วนมากเด็กชายจะเป็นผู้ใช้ เริ่มในวัยเข้าเรียน เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้ตนเองว่าโตแล้วเพื่อทดแทนความรู้สึกที่เป็นปมด้อย และเพื่อดึงดูดความสนใจ

ศัพท์ลับเฉพาะ เด็กหญิงเกือบทุกคนจะใช้ภาษา เฉพาะหลังจากอายุ 6 ขวบ เพื่อใช้สื่อสารกับเพื่อน

3. การสร้างประโยค (Forming Sentences)

เมื่อเด็กเริ่มพูดเป็นประโยค ก็มักทำโดยเอาคำมาต่อกัน ซึ่งเด็กจะเริ่มทำได้ก่อนอายุ 2 ขวบ ระยะเวลาแรก ๆ ก็มักใช้คำเดียวก่อนอาจเป็นคำนามหรือกริยา มาประกอบกับท่าทาง เมื่อเด็กอายุ 2 ขวบ เด็กจะรวมคำมาต่อเป็นประโยคแต่ไม่สมบูรณ์ ประโยคมักประกอบด้วยคำนามและคำกริยา บางครั้งอาจมีคำคุณศัพท์ หรือกริยาวิเศษณ์ด้วย เมื่ออายุ 4 ขวบ เด็กพูดเป็นประโยคได้เกือบสมบูรณ์ และรู้จักใช้คำเกือบทุกชนิด พออายุ 6 ขวบ เด็กรู้จักใช้ประโยคเกือบทุกแบบ ประโยคที่ใช้ตอนแรก ๆ มักเป็นประโยคง่าย ๆ แล้วค่อย ๆ ซับซ้อนขึ้นตามลำดับ

4. การออกเสียง (Pronunciation)

เด็กจะเลียนเสียงตามที่ตนได้ยินดังจะเห็นได้ว่า เด็กจะพูดภาษาได้ตามลักษณะภาษาที่ตนได้ยินมาจากสิ่งแวดล้อมในช่วงอายุ 12-18 เดือน เด็กส่วนมากมักพูดฟังไม่รู้เรื่อง นอกจากคนใกล้ชิดในช่วงอายุ 18-36 เดือน การออกเสียงดีขึ้นมาก การไม่เข้าใจสิ่งที่เด็กพูดทำให้เข้าใจผิด ไม่รู้ว่าต้องการอะไรแน่ มักทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจได้ง่าย และทำให้เด็กมีพฤติกรรมถอยหลัง คือใช้วิธีร้องไห้เหมือนเมื่อยังเล็กอีกครั้ง โดยปกติหลังวัย 3 ขวบ จะออกเสียงชัดขึ้น แต่ยังมีบางคนยังออกเสียงบางเสียงไม่ชัด เช่น “พอ – ป้อ” “ข้าง – ซ้าง” “จี้ – ลี” เป็นต้น แต่หลังจาก 5-6 ขวบไปแล้วอาการพูดแบบนี้จะค่อย ๆ หดไป เด็กจะพูดชัดเหมือนผู้ใหญ่

6. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาของเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีที่ว่าด้วยธรรมชาติของภาษา และทฤษฎีที่ว่าด้วยธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานการสอนภาษาแบบธรรมชาติมี 3 กลุ่มทฤษฎีหลัก ดังนี้ (บุษบงตันติวงศ์, 2536, น. 45)

1. ทฤษฎีที่ว่าด้วยระบบของภาษา เมื่อพิจารณาถึงธรรมชาติของภาษา จะเห็นได้ว่าภาษาประกอบด้วย 3 ระบบ คือ ระบบความหมาย ระบบไวยากรณ์ และระบบเสียง ความหมายเป็น หัวใจของภาษา ส่วนไวยากรณ์และเสียงเป็นเพียงส่วนประกอบ การสอนฟัง พูด อ่านและเขียนควรให้ความสำคัญกับส่วนที่จำเป็นต่อการสื่อความหมาย

ฮาลิเดย์ (Halidy, 1975 อ้างถึงใน อุทัย ดั่งวงใหญ่, 2549, น. 13) สรุปการใช้ภาษาของเด็กว่ามีความมุ่งหมายต่าง ๆ ดังนี้

1. เด็กใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงความต้องการ
2. เด็กใช้ภาษาควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น
3. เด็กใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
4. เด็กใช้ภาษาในการแสดงความเป็นตัวของตัวเอง
5. เด็กใช้ภาษาเพื่อค้นหาข้อมูล

6. เด็กใช้ภาษาในการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

7. เด็กใช้ภาษาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากคำที่เด็กคิดและรับรู้

2. ทฤษฎีว่าด้วยระบบภาษา ความคิดและสัญลักษณ์สื่อสาร เสนอว่า ภาษาเป็นสัญลักษณ์สื่อสารที่ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเด็กไม่สามารถสื่อความคิดออกมาโดยตรงได้ เด็กจึงต้องคิดสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายหลายแบบผสมผสานกันไป ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนด้านภาษาตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ จึงรวมเอาศิลปะ ดนตรีและละครเป็นส่วนสำคัญของการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้เด็กได้ถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นรับรู้อย่างลึกซึ้ง เช่น ถ้าเด็กไม่สามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ครบถ้วน ครูจะช่วยเด็ก โดยให้เด็กเล่าเรื่อง แสดงท่าทางหรือวาดภาพประกอบในการสื่อความหมายแทนการพูด ซึ่งจะทำให้ เด็กรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ด้วยตนเอง

ไวกอตสกี (Vygotsky, 1978 อ้างถึงใน กนิษฐา ชูจันทร์, 2541, น. 31) เสนอว่า เพื่อนและครูมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก การพูด การสนทนา การวาด การเขียน การอ่าน ตลอดจนการเล่นก็ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภาษาของเด็กเช่นกัน เพราะกิจกรรม เหล่านี้เป็นการใช้สัญลักษณ์

บรูเนอร์ (Bruner, 1983 อ้างถึงใน กนิษฐา ชูจันทร์, 2541, น. 31) เสนอว่า ภาษาเป็นสิ่งที่เด็กใช้ในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้รับรู้ขณะเดียวกัน เด็กจะพยายามค้นหา ความหมายตามความเข้าใจของตนว่าตรงกับความหมายที่ผู้อื่นยอมรับ แนวคิดนี้ได้พัฒนาเป็นเทคนิคการสอนแบบ Tutoring แบบหนึ่งเรียกว่า Scaffolding (Applebee, & Langer, 1983) ซึ่งเด็กเรียนรู้จากการปรับความเข้าใจให้สอดคล้องกับของครู และครูปรับการสอนให้สอดคล้องกับ ความเข้าใจของเด็ก ฉะนั้นการสอนภาษาแบบธรรมชาติจึงเน้นให้มีปฏิสัมพันธ์ การสนทนาโต้ตอบในกลุ่มช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน

กู๊ดแมน (Goodman, 1986 อ้างถึงใน นฤมล เจียบแหลม, 2545, น. 8) ผู้นำคนสำคัญในการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นบุคคลหนึ่งที่บุกเบิกการสอนภาษา ของความคิดของผู้ใช้ภาษา ไม่ใช่แทนสิ่งที่คนอื่นพูดไว้ เรารวบรวมสัญลักษณ์อันได้แก่เสียง ในภาษาพูดและตัวอักษรในภาษาเขียนมาเป็นคำ เพื่อใช้แทนสิ่งต่าง ๆ แทนความรู้สึกและความคิด เราใช้ภาษาโดยมีความมุ่งหมายเพื่อสื่อสาร นอกจากนี้เรายังใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิดและการเรียนรู้ แบบธรรมชาติ ในอเมริกาคัดค้านแนวคิดที่ว่า เด็กเรียนภาษาโดยการลอกเลียนแบบผู้ใหญ่ เขาเสนอว่า คนไม่ใช้นกแก้วนกขุนทองที่เปล่งเสียงอย่างไม่รู้ความหมาย ภาษาของมนุษย์เป็นตัวแทนของความคิด ของผู้ใช้ภาษา ไม่ใช่แทนสิ่งที่คนอื่นพูดไว้ เรารวบรวมสัญลักษณ์อันได้แก่เสียงในภาษาพูดและตัวอักษร

ในภาษาเขียนมาเป็นคำ เพื่อใช้แทนสิ่งต่าง ๆ แทนความรู้สึกและความคิด เราใช้ภาษาโดยมีความมุ่งหมายเพื่อสื่อสาร นอกจากนี้เรายังใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิดและการเรียนรู้

อัมพร ศรีประเสริฐสุข (2550, น. 18) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านภาษาของนักจิตวิทยาต่าง ๆ โดยแบ่งได้ 4 ทฤษฎี

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory)

ผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้คือโอโฮบาร์ท โมว์เรอร์ (O.Hobart Mowrer) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกันเขาให้ชื่อทฤษฎีของเขาว่า Autistic Theory หรือ Autism Theory of Speech Acquisition เขาทดลองการสอนพูดกับนก และพบว่า นกจะเลียนเสียงพูดของคนเฉพาะ เสียงหรือคำ ที่ผู้ฝึกพูดด้วย เวลาที่มันอิ่มหรือลู่บไล้ด้วยความรักนอกจากนี้คำ เหล่านี้ยังทำให้นกเปล็ดเพลิน และเป็นสุข การที่นกแก้ว นกขุนทอง สามารถทำเสียงต่าง ๆ ได้หลาย ๆ เสียงนี้เอง จึงมีบางเสียงที่คล้ายคลึงกับ เสียงที่ใช้ในภาษาพูดของมนุษย์ ที่แสดงออกถึงความชื่นชมยินดี ดังนั้นเมื่อนกได้ยินเสียงที่ตัวมันเอง เปล่งออกมาคล้ายคลึงกับเสียงที่นำความปิติมาให้ขณะกินอาหาร หรือถูกลูบไล้ด้วยความรัก มันจึง เลียนเสียงตามไปด้วย การให้รางวัลอย่างเหมาะสมจะทำให้การเลียนเสียงของนกดีขึ้นจนสามารถพูด เป็นคำ เป็นประโยคได้ เช่น "แก้วจ่ากินข้าว" เสียงที่เปล่งออกมาจะเป็นลักษณะของการให้รางวัลแก่ตนเอง คำ ว่า Autism คือการให้รางวัลแก่ตนเองในแง่ของกระบวนการที่ทำ

เขานำหลักการจากทฤษฎีมาใช้กับการเรียนรู้ของเด็กในการหัดพูดคำแรกและเชื่อว่าใช้ได้ เช่น แม่พูดคำว่า "แม่" หรือ "ลูก" เป็นพัน ๆ ครั้งขณะป้อนข้าว อาบน้ำ เล่น เท่กล่อมให้ จึงพบว่าบางครั้งเด็กก็เปล่งเสียง "แม่" ขณะเล่นเสียง และยิ่งคำพูดนี้ทำให้เด็กมีความรู้สึกปิติปลาบปลื้มก็จะยิ่งพูดซ้ำมากกว่าพยางค์หรือคำอื่น ที่ไม่มีความหมายให้จดจำเป็นพิเศษ ด้วยวิธีนี้ทำให้เด็กพัฒนาการถ้อยคำที่ใช้ในภาษามากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรางวัลที่เด็กจะได้รับจากแม่ ส่วนในแง่ของปัญหา ด้านความเข้าใจ ซึ่งมักมีผู้สงสัยนั้น ก็อธิบายได้ว่า ความหมายของเด็กอาจเกิดจากการโยงความสัมพันธ์ เช่น เมื่อพูด "แม่" แม่ก็ปรากฏตัว หรือ เข้าใจความหมายคำว่า "ลูก" โดยชี้ให้ดูในกระจก

ทฤษฎีนี้จึงถือว่า การเรียนรู้การพูดของเด็ก เกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น และเชื่อว่าความสามารถในการฟัง และความเปล็ดเพลินจากการได้ยินเสียงผู้อื่นและเสียงตัวเอง เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นหลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบซึ่งอาจเกิดได้จาก การมองเห็นหรือการฟังเสียงที่ได้ยิน ผู้ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับกรเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่าง ละเอียด คือ เลวดี (Lewis)

การเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจ และความสนใจของตัวเอง ปกติช่วงความสนใจของเด็กนั้นสั้นมาก เพื่อที่จะชดเชยเด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำ ๆ กัน จึงทำให้เด็กมักพูดซ้ำ ๆ ใน ระยะเวลาการเล่นเสียง บางครั้งก็ใช้การเคาะโต๊ะ เคาะจังหวะไปด้วย เมื่อศึกษาถึงกระบวนการในการเลียนแบบภาษาพูด ก็พบว่า จุดเริ่มต้นเกิดเมื่อพ่อแม่เลียนแบบเด็กในการเล่นเสียง เช่น เด็กบงเอิญพูดย้าพยางค์ คำว่า “แม่” เมื่อเสียงที่เด็กเปล่งออกมานั้นก่อให้เกิดความสนใจ เด็กก็จะกล่าว ซ้ำอีกและเป็นจังหวะเดียวกันกับที่แม่ปรากฏตัวเข้ามา เด็กจึงหยุดพูดแต่แม่อาจไม่สังเกตและอาจพูด กับลูกว่า “แม่หรือคะ” นี้เองเท่ากับได้ไปเร้าความสนใจของเด็กขึ้นมาใหม่ เด็กก็ปรารถนาจะทำ ต่อไป อาจเปล่งเสียงคนเดียวซ้ำ ๆ กันก็ได้ในขณะที่แม่กระวีกระวาดไปเล่าให้พ่อฟังว่า ลูกเรียกแม่ได้แล้ว เมื่อใดที่เด็กสามารถใช้คำเพื่อการติดต่อดีเหมาะสมจะกับเหตุการณ์ “แม่มานี่” “แม่อุ้มหน่อย” จึงจะ ถือว่าเด็กสามารถพูดคำแรกได้แล้ว ก้าวแรกในการสอนให้เด็กพูด ควรเป็นการเลียนแบบเสียงที่เด็ก พูดในระยะเวลาการเล่นเสียงและอาจเร้าความสนใจด้วยการตบโต๊ะ เคาะจังหวะ เด็กจะได้หันมามอง การชัดจังหวะก็ควรทำ ก่อนเด็กจะหยุดกิจกรรม เช่น ขณะเด็กกำลังพูด บ้อบ้อ บ้อซ้า ๆ พ่อแม่ก็เข้ามา ชัดจังหวะทันทีที่เด็กพูด บ้อบ้อ แรก ซึ่งจะทา ให้เกิดภาวะที่เด็กถึงพอใจมากที่สุด และจะทำให้เด็กสนใจพูดต่อได้นานและดังกว่าเดิม ในระยะแรกก็ทำเพียง 2 – 3 เสียง แล้วทำให้เรียนรู้ความหมาย ไปด้วย เช่น เมื่อเด็กพูดคำว่า “แม่” หรือ “พ่อ” แม่หรือพ่อก็ควรเข้ามาปรากฏตัวและเมื่ออุ้มลูกขึ้น ก็ควรพูดไปด้วย หัดให้ใช้คำ นั้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ผลสุดท้ายเด็กจะโยงความเข้าใจจากเสียงไปยัง บุคคลและเข้าใจในความหมายได้

เด็กควรได้รับการฝึก จนกระทั่งมีคำ ตอบที่คงที่มีความหมายอยากพูดซ้ำ ๆ เมื่อพ่อแม่มา พูดหยอกล้อเล่นด้วย ขณะที่เล่นเสียง พ่อแม่ควรใช้ระยะเงียบมาช่วยฝึกด้วย เช่น ช่วงว่างระหว่าง การทา เสียงอ้อแอ้ เด็กจะหยุดเงียบแม่อาจเร้าความสนใจเด็กใหม่โดยเร้าให้พูด “แม่ ๆ” ถ้าเด็ก ตอบสนองด้วยการเลียนแบบก็ควรให้ฝึกต่อไป ขั้นถัดไปคือ การหยุดพูดเป็นคำ ในการฝึกทั้งสอง ขั้นนี้ พ่อแม่จำ เป็นต้องเลือกเวลาที่เหมาะสมแล้วจะพบว่าเด็กใช้คำ ได้เหมาะสมจะกับเหตุการณ์ หรือท่าทาง อาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าการหยุดพูดครั้งแรกของเด็กได้มาด้วยวิธีการของความล่าเสมอ ปกติเด็กคุ้นกับเสียง และท่าทางก่อนแล้ว เช่น “สวัสดี” “ไม่” หรือ “แม่” เด็กรู้จักคำมาก่อนนานแล้ว เพียงแต่คอยความสม่ำเสมอ หรือ ความคงที่ของความหมายจากผู้ใหญ่ ท่าทางเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้เด็กพูดคำ แรกได้

สิ่งควรระวังคือ การที่เด็กจะหัดพูดได้หรือไม่ขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับการที่เด็กต้องทำตาม คำสั่ง หรือคำขอร้องซึ่งพ่อแม่มักชอบใช้โดยไม่รู้ตัว เช่น "พูดซิ" "พูดให้ถูกสิ" โดยเฉพาะคำพูดที่ไม่ชัด นักแก้ไขการพูดรู้ดีว่าภาวะที่เหมาะสมในการหัดนั้นจะช่วยให้เด็กพูดได้ ชัดขึ้นเช่นเดียวกับพ่อแม่สามารถสอนให้ลูกพูดคำแรกได้

3. ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎีของการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดย อาศัยการวางเงื่อนไข ไรม์โกลด์ (Rheingold) พบว่า เด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลัง

เวสเบอร์ก ทอดด์ (Weissberg Todd) ก็แสดงให้เห็นว่าการให้รางวัลทางสังคมทำให้เด็กอายุ 3 เดือน เปล่งเสียงมากขึ้น แต่พบว่าเฉพาะเสียงที่บ่งบอกความปิติยินดีไม่อาจทำให้เพิ่มการตอบสนองได้เพราะเขาทดลองใช้เทปบันทึกเสียงแทนคน ปรากฏว่าไม่มีการตอบสนอง ตรงกันข้ามกับนกแก้วนกขุนทองที่สามารถวางเงื่อนไขด้วยจานเสียงหรือเทปก็ได้ เด็กนั้นต้องการตอบสนองจากผู้ใหญ่จริง ๆ

วินิทซ์ (Winitz) ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ในระยะเวลาการเล่นเสียงตอนต้น ๆ ว่าเป็นการกระทำ ตามธรรมชาติของมนุษย์ในการที่จะมีจุดหมายปลายทาง ตัวอย่างเช่น เมื่อเด็กหิวก็ เคลื่อนไหวปาก ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่การดูดและการกินอาหาร ต่อมาเมื่อโตขึ้นก็อาจใช้วิธีทำเสียงอ้อแอ้โดยหวังว่าพ่อแม่จะเข้ามาหาและเล่นเสียงคุยตามไปด้วย ผู้ที่สังเกตเด็กอย่างใกล้ชิดจะพอมองได้ว่า เมื่อใดเด็กร้องเพราะหิว แต่ก็ยากที่จะแยกแยะให้ตายตัวลงไปว่า เด็กหวังจะได้อาหารหรือหวังจะได้อะไรจากผู้ใหญ่ วินิทซ์ ได้อธิบายขั้นที่สองของพัฒนาการทางภาษาในด้านการให้รางวัลทางอ้อมว่า มีบทบาทต่อพฤติกรรมของเด็ก กล่าวคือ เมื่อแม่ทำ เสียงนำ ให้ลูกพร้อมกับ การเอา อาหารมาให้โดยเกือบจะพร้อมกันนั่นเอง เด็กจะหันศีรษะไปรับอาหารและในขณะที่แม่เปล่งเสียงนั้น เด็กอาจทำ กิริยาอย่างอื่นด้วย เช่น หันมามอง ยิ้ม จนบางครั้งแม้เมื่อไม่มีอาหารหากได้ยินเสียงแม่ ลูกก็ จะมีพฤติกรรมเหมือนเดิม คือ หันศีรษะมาและยิ้มด้วย

การที่เสียงพูดของเด็กคล้ายคลึงกับเสียงแม่นั้น เขาอธิบายว่าเป็นเพราะการได้รับการเสริมกำลังจากเสียงของแม่ แล้วเปลี่ยนมาเป็นเสียงของเด็กเอง การเปล่งเสียงของแม่นั้น มักเกิดขึ้นก่อนและต่อเนื่องกับการเลี้ยงดูทารก ฉะนั้นเด็กจึงเลียนวิธีการออกเสียงด้วยวิธีนี้ ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเสียงแม่ปรากฏควบคู่กับการให้อาหาร ซึ่งจัดเป็นการเสริมกำลังโดยตรงอยู่แล้วก็เท่ากับช่วยให้ เด็กพูดมากขึ้น ดังนั้นเด็กที่มีเสียงพูดเหมือนพ่อแม่มากก็คือ เด็กที่ได้รับการเสริมกำลังมากกว่าเด็กคนอื่นนั่นเอง ยิ่งพ่อแม่ตอบสนองอย่างเต็มอกเต็มใจ และรวดเร็ว เมื่อเด็กพูด "แม่-แม่" มากกว่าเมื่อพูดคำ ที่ไร้ความหมาย แล้วพยางค์นั้นก็ยิ่งปรากฏบ่อยในการพูดของเด็ก เมื่ออายุราว ๆ 1 ปี

การเปล่งเสียง พยางค์ก็คล้ายคลึงกับพยางค์ที่มีความหมาย เช่น มม มม และสังเกตเห็นว่าแม่ กระจกเงาเอาหน้าหรือนมที่เด็กต้องการมาให้ ก็จะทำให้พยางค์นั้นปรากฏบ่อยยิ่งขึ้น วิธีการแบบนี้เองที่เป็นการหัดพูด ซึ่งจะทำให้เด็กพัฒนาการทางภาษาได้คล้ายคลึงกับการพูดของผู้ใหญ่

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception)

การรับรู้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองของพฤติกรรม ใด ๆ จะขึ้นอยู่กับความรู้จากสภาพแวดล้อมของตนและความสามารถในการแปลความหมายของ สภาพนั้น ๆ ในการรับรู้ของเด็กในบางครั้ง เด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อน เลยแม้แต่ในระยะเล่นเสียงก็ได้เปล่งเสียงที่คล้ายคลึงคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ทฤษฎีนี้ ให้คำตอบในแง่นี้ คือ ลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟัง ขึ้นอยู่กับการ เปล่งเสียงจึงเห็นได้ว่า เด็กมักจะมองหน้าเวลาเราพูดด้วยทำนองเดียวกับเด็กหัดพูด การทำ เช่นนี้อาจเป็น เพราะเด็กฟัง พูดซ้ำด้วยตนเอง หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปาก แล้วจึงเรียนรู้คำ จาก ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยจะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน แต่ก็ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของพัฒนาการ นั่นคือ จะดำเนินเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง จากการ เรียนรู้แบบลองผิดลองถูก การเลียนแบบการออกเสียงจากสิ่งที่ได้ฟังได้ยิน การเสริมแรงรวมจาก พ่อแม่โดยการให้รางวัลหรือคำชมเชยตลอดจนการเรียนรู้จากการฟังแล้วหัดเปล่งเสียงตามเป็นคำ ๆ ของเด็กซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น

7. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางภาษา

นักวิชาการการสื่อสารทั้งหลายได้ศึกษารูปแบบและกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออก มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางภาษาดังนี้

7.1 ทฤษฎีของชอมสกี

Chomsky (1965, pp. 22-23 อ้างถึงใน สุภาวดี ศรีวรรณะ, 2542, น. 23) ได้ กล่าวไว้ว่าเด็กสามารถพูดคำใหม่ ๆ ได้โดยไม่ต้องได้รับการเสริมแรง การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างภายในตัวเด็กด้วย เขาอธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า เมื่อเด็กได้รับ ประโยคหรือกลุ่มคำต่าง ๆ เข้ามา เด็กจะสร้างระบบไวยากรณ์ขึ้น โดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ภาษา โดยใช้ความสามารถของตนเองมาเปลี่ยนแปลงประโยคที่ตนได้ยิน โดยการลดเสียง ลดคำ เปลี่ยน ที่และแทนที่ การเปลี่ยนแปลงนี้มีอยู่ทุกภาษา แต่ละภาษามีลักษณะพิเศษแตกต่างกัน ผู้เรียนจะใช้ ความสามารถเฉพาะตนสร้างหลักไวยากรณ์โดยอัตโนมัติ

7.2 ทฤษฎีของสกินเนอร์

Skinner (1950 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2540, น. 52) ได้อธิบายกระบวนการเรียนรู้ภาษาว่า เกิดจากการเปล่งเสียงโดยเริ่มตั้งแต่วัยทารก และผู้เลี้ยงให้การเสริมแรง คือความเอาใจใส่สนับสนุนเฉพาะเสียงที่ใช้อยู่ในสังคมของตน ทำให้ทารกส่งเสียงที่ได้รับเสริมบ่งบอยครั้งจนติดเป็นนิสัย ส่วนเสียงที่ไม่มีใช้ในภาษาของตนก็จะถูกละทิ้งไปในที่สุด เด็กทารกจึงเรียนรู้ภาษาของตนได้ดีที่สุด ด้วยการเลียนแบบที่เลี้ยงหรือผู้เลี้ยงดูซึ่งมักจะพูดกับทารกด้วยภาษาของผู้ใหญ่เป็นส่วนมาก และเมื่อเด็กเลียนเสียงผู้ใหญ่อย่างถูกต้องก็จะได้รับการเสริมแรง ซึ่งช่วยให้เด็กเลียนเสียงได้บ่อยขึ้นจนติดเป็นนิสัยที่จะออกเสียงนั้นได้ภายหลังในระยะต่อมาการออกเสียงที่คล้ายคำพูดของผู้เลี้ยงดูยังทำให้เด็กเกิดความพอใจได้เองอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ สกินเนอร์จึงเชื่อในเรื่องการเลือกเสริมแรง โดยให้รางวัลการเปล่งเสียงของเด็กว่าเป็นสาเหตุของการปลูกฝังความสามารถทางภาษาให้แก่เด็ก และการเลียนเสียงผู้ใหญ่ก็สามารถทำให้เด็กพูดได้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กได้ทั้งประเภทและส่งเสริมอิทธิพลที่สะสมกันขึ้น จนบุคคลนั้นมีความสามารถทางภาษา

7.3 ทฤษฎีของเพียเจท์

Piaget (1980 อ้างถึงใน โยธิน คັນสนยทศ และคณะ, 2533, น. 135) ได้ศึกษาพัฒนาการทางสมองของเด็ก เชื่อว่าการเจริญเติบโตทางสมองของเด็กส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องกับสิ่งแวดล้อมภายนอกในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition) ระยะแรกเริ่ม เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อันส่งผลให้มีความสามารถที่จะเลียนเสียงพูดตามผู้อื่นและเข้าใจในทัศนคติต่าง ๆ ในทัศนะของเพียเจท์ ภาษากับการคิดไม่ใช่สิ่งเดียวกัน เป็นสิ่งที่แยกจากกันแต่มีความสัมพันธ์กัน การใช้ภาษาจำเป็นต้องใช้การคิด อย่างไรก็ตามการที่ไม่มีภาษา หรือไม่สามารถรับรู้ภาษาก็ไม่ได้เป็นสิ่งกีดขวางคนเราไม่ให้คิด หากสามารถเข้าใจความคิดบางอย่างได้ เช่น ขณะเล่นปรกอบชิ้นส่วนวัตถุหรือเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นการแก้ปัญหา โดยไม่ต้องพูดหรือใช้ภาษาเลยดังนั้นภาษาไม่ได้เป็นสิ่งจำเป็นเสียทีเดียวที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ งานวิจัยของเพียเจท์ที่เกี่ยวกับ Sensorimotor Intelligence ในเด็กอายุ 18 เดือนนั้น ชี้ให้เห็นว่า เด็กมีความคิดเกี่ยวกับวัตถุก่อนที่จะสามารถเอ่ยชื่อวัตถุเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำกับวัตถุได้ อย่างไรก็ตามการรับรู้การเข้าใจมีความเกี่ยวข้องกับการคิดรวมทั้งเกี่ยวเนื่องกับภาษาในเรื่องนี้ เพียเจท์ให้ทัศนะว่าภาษาเป็น "ตัวกระทำภายนอก" (Outside Agent) ที่ทำให้เด็กได้พัฒนาการคิด เด็กเริ่มเข้าใจภาษารู้จักคิดเป็นสัญลักษณ์ทางภาษา และรู้จักแปลความคิดออกเป็นภาษาที่ทำให้ผู้อื่น เข้าใจภาษาเป็นกฎเกณฑ์ที่จะนำไปสู่การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) นั่นคือ จะทำให้เด็กค่อย ๆ เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการมีทัศนคติยึดตน

เป็นศูนย์กลาง (Egocentric) ไปยังสังคมภายนอกเนื่องจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่สำคัญคือ การติดต่อสื่อสารกันด้วยภาษา ทำให้เด็กได้เรียนรู้และเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดกับผู้อื่นทั้งเพียเจต์ และนักวิจัยแนวเพียเจต์มีความเห็นว่าการปฏิสัมพันธ์ทางภาษา (Social Interaction) จะช่วยให้ เด็กได้พัฒนาสติปัญญาพัฒนาระดับการรู้การเข้าใจได้เร็วขึ้น พัฒนาการคิดของเด็กให้มีเหตุผล ยิ่งขึ้นซึ่งรวมถึงการพัฒนามโนทัศน์ทางการอนุรักษ์ด้วย

7.4 ทฤษฎีของไวโกทสกี

Vygotsky (1896 – 1934 อ้างถึงใน โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ, 2533, น. 136) กล่าวว่า ระยะก่อนที่เด็กจะพูดได้ เด็กจะเข้าใจความหมายของคำอย่างกว้าง ๆ ไม่ชัดเจน ภาษา ของคนแวดล้อมที่เป็นแกนนำในการพัฒนาการคิดของเด็ก จะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจความคิด ในระยะต่อมา ระยะแรก ๆ นั้นเด็กมีการคิดแบบไม่ใช้ภาษา (Nonlinguistic Thought) และการพูด แบบไม่ใช้สติปัญญา (Nonintellectual Speech) ไวโกทสกีชี้แจงว่า การคิดและการพูดมีรากที่แยก ออกจากกัน แต่ต่อมารวมกันได้ในระยะที่เด็กอายุ 2 ขวบ การแสดงออกทางอารมณ์ ได้แก่ การ ร้องไห้แสดงความรู้สึกการทำเสียงอ้อแอ้รวมถึงคำแรก ที่เด็กใช้ นับเป็นรากฐานการพูดขั้นเตรียม สติปัญญา ซึ่งในระยะนี้ก็คิดกับการพูดไวโกทสกี กล่าวว่า การพูดแบบรู้คิดภายในนั้นเป็นขั้นที่ ตระเตรียมเด็กให้ใช้ความคิดเพื่อสื่อสารกับคนแวดล้อมต่อไป

7.5 ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน

ผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้คือ O.Hobart Mowrer (1952 อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, และ ประภัสสร นิยมธรรม, 2540, น. 25) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เข้าให้ชื่อทฤษฎีของเข่าว่า Austistic Theory หรือ Austism Theory of Speech Acquisition ทฤษฎีนี้ถือว่า พัฒนาการพูดของ เด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่ได้กระทำเช่นนั้น โมว์เรอร์ เชื่อว่า ความสามารถในการฟังและความเพลิดเพลินกับการได้ยินเสียงผู้อื่นและตนเองเป็นสิ่งสำคัญต่อ พัฒนาการทางภาษา

7.6 ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นหลายทาง โดยอาศัยการ เลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง ผู้ที่ทำการศึกษาก็เกี่ยวกับการเลียนแบบ ในการพัฒนาการทางภาษา คือ Lewis (n.d. อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, และประภัสสร นิยมธรรม, 2540, น. 31)

7.7 ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory)

ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข Rhiengold (n.d. อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, และประภัสสร นิยมธรรม, 2540, น. 27) ศึกษาพบว่า เด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รางวัลหรือได้รับการเสริมแรง

7.8 ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception)

Lieberman (n.d. อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, และประภัสสร นิยมธรรม, 2540, น. 28) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับ การเปล่งเสียง

7.9 ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Buck)

Thorndike (n.d. อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, และประภัสสร นิยมธรรม, 2540, น. 29) เป็นผู้คิดโดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เเขยอมีเสียงบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้การเสริมแรงทันที ด้วยวิธีนี้จึงทำให้เกิดพัฒนาการทางภาษา

8. แนวทางในการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ศิริมาศ แก้วเจริญวงศ์ (2541, น. 21-22) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็ก ไว้ดังนี้คือ

1. ให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารพฤติกรรมของเด็ก เช่น การยิ้ม การส่งเสียง อ้อแอ้ และการเปล่งเสียงต่าง ๆ
2. การสนทนาช่วยสร้างกรอบของพัฒนาการทางภาษา
3. พูดกับเด็กด้วยเสียงนุ่มนวล จริงใจ สบตากับเด็กบ่อย ๆ แม้ว่าเด็กจะไม่พูดกับเรา
4. เรียกชื่อเด็กเมื่อต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก เพื่อที่เด็กจะได้ใช้ชื่อในการสนทนา และรู้จักชื่อตัวเอง
5. ใช้วิถีทางที่หลากหลายในการกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ประกอบด้วย การเล่านิทาน การร้องเพลง การฟังเทปบันทึกเพลง เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และเด็กคนอื่น ๆ ด้วย
6. สนับสนุนเด็กได้พูดกับเด็กและผู้ใหญ่คนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร
7. ช่วยให้ได้พูดคุยในหลาย ๆ สถานการณ์ โดยพาเด็กไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อที่เด็กจะได้ใช้ภาษากับบุคคลที่หลากหลาย วิธีการนี้จะทำให้เด็กเกิดแนวคิดและเผชิญกับเหตุการณ์ที่ต้องใช้ภาษา
8. ส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาในวิถีทางที่แตกต่างกัน เช่น ในการถามคำถาม บอกความรู้สึก อธิบายสิ่งต่าง ๆ

9. ส่งเสริมให้เด็ก ได้มีประสบการณ์ในการที่จะรู้การใช้ภาษาที่เป็นคำแนะนำและ คำสั่ง

10. ควรสนทนากับเด็กว่า เขาต้องการทำอะไร และเขาควรทำอย่างไร เด็กจะเรียนรู้ ภาษา โดยผ่านข้อมูลย้อนกลับ เช่น การถาม การตอบคำถาม และพุดวิจารณ์เกี่ยวกับกิจกรรม ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงว่าเด็กมีความตั้งใจและรู้ว่าเขาทำอะไร

สรุปแล้ว แนวทางในการส่งเสริมทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ควรให้โอกาส เด็ก ได้ฝึกทักษะการฟัง การพุด การอ่าน และการเขียนไปด้วยกัน และต้องขึ้นอยู่กับความต้องการ ของเด็กเอง

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา

9.1 งานวิจัยในประเทศ

อุบล เวียงสมุทร (2540, น. 63-75) ได้ศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษาไทยกลาง ควบคู่กับ ภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง โดยศึกษากับ เด็กอายุ 5-6 ปี ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่า เรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น มีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัด ประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษา อย่างมีนัยสำคัญทาง สติติที่ระดับ .01

เบญจะ คำมะสอน (2544, น. 44) ได้วิจัยความสามารถด้านการฟังและการพุด ของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พุดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ ภาพประกอบ ทำการทดลองกับเด็กอายุ 4-5 ปี โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมมีความสามารถด้านการฟังและ การพุด ก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงจากก่อนการทดลองสูงขึ้น

จุฑา สุขใส (2545, น. 97) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการพุดของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับ การจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายและการจักกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบ ปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คนผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายก่อน และหลังการทดลองมีการพัฒนาการ ทางการพุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ท่องคำคล้องจอง แบบปกติก่อนและหลังการทดลองมีพัฒนาการทางการพุดแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมี ความหมาย และเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบปกติ มีพัฒนาการ

ทางการพูดแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ท่องคำคล้องจองแบบมีความหมาย และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบ ปกติมีความก้าวหน้าของพัฒนาการทางการพูดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น

ทัศนีย์ นิธิปริษา (2548, น. 73) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ โดยใช้สื่อเคลื่อนไหวในกระดิ่งประกอบคำคล้องจอง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการ ทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสีมม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 22 คน ผลการศึกษา พบว่า แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการโดยใช้สื่อ เคลื่อนไหว ในกระดิ่ง ประกอบคำคล้องจอง มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และมีความพร้อมทางด้านภาษา การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรัญญา เพิ่มพีรพัฒน์ (2548, น. 82-84) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของ เด็กปฐมวัย ที่ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสามารถทาง ภาษาของ เด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ ใน ด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน สูงกว่าความสามารถทางภาษาก่อนการจัด ประสบการณ์โดยใช้นิทาน พื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทุกด้าน 2) ความสามารถ ทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานพื้นบ้าน เป็นสื่อเสริมประสบการณ์ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน 3 ด้าน คือ ด้านการฟัง การพูด และการอ่าน ยกเว้นด้านการเขียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75

นงลักษณ์ กันปัญญา (2549, น. 79-83) ได้ทำการศึกษาพัฒนาทักษะการใช้ ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสวนสะออน เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่การพัฒนาในการสื่อสาร อย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมเรียนรู้ในช่วงชั้นต่อไป ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็ก ปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสะออน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิง ปฏิบัติการของ kemmis และ McTaggar ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ตามแผน ขั้นการสังเกต และขั้นสะท้อนผลงานการปฏิบัติตามวงจรปฏิบัติการ 2 วงจร กลุ่มเป้าหมายในการศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ 10 แผน แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบ ประเมินพฤติกรรมตามจุดประสงค์ แบบบันทึกผลการจัดประสบการณ์ และแบบสัมภาษณ์เด็ก ผล การศึกษาพบว่า แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง เที่ยวทุ่งกระเจียว ด้านคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก สามารถพิจารณาลักษณะการใช้ภาษาใน

การสื่อสารของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน 1) ด้านการฟัง พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบมีความสามารถด้านการฟัง และการพูดเล่าเรื่องได้สูงขึ้น 2) ด้านการสนทนา จากพัฒนาการทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสะพาน นักเรียนกล้าร่วมสนทนากับครู โดยเมื่อครูเล่าเรื่องเที่ยวสะพานจบลง ครูสนทนาซักถามเรื่องราว นักเรียนทุกคนช่วยกันตอบคำถามครู และตอบได้ถูกต้อง ทุกช่วยกันตอบอย่างฉะฉาน ซึ่งทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการพูดสนทนาในการตอบคำถาม การพูดคุยได้อย่างเหมาะสม 3) ด้านการเล่าเรื่อง ย้อนกลับให้ครูฟังได้ 4) ด้านการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสมกับวัย ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

วิภาวรรณ ยาประดิษฐ์ (2549, น. 125-135) ได้ทำการศึกษากการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานและกิจกรรมการศึกษา นอกห้องเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และจับฉลากเลือกเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน จำนวน 16 คน กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศึกษานอกห้องเรียน จำนวน 16 คน พบว่า 1) แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเล่านิทาน มีค่าดัชนีประสิทธิภาพเท่ากับ 95.63/92.29 และกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.68/85.83 2) แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเล่านิทาน มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8609 และกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียนมีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7490 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมเล่านิทาน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาไทยภายหลังการจัดประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 92.29 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักเรียน ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาไทยภายหลังการจัดประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 85.83 ของคะแนนเต็ม 4) นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานทุกคนมีความสนุกสนานและชอบให้ครูเล่านิทานให้ฟัง ซึ่งนิทานที่นักเรียนชอบฟังและชอบเล่ามากที่สุด คือ มดดำ มดแดง 5) นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียน ส่วนใหญ่มีความสุขและชอบไปเรียนหน้าอาคาร หน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนทุกคนชอบคือ หน่วยมด 6) นักเรียนใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียน มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ทั้งหมด และไม่แตกต่างกัน

พิชญาดา ธาตุอินจันทร์ (2551, น. 43-46) ได้ทำการศึกษากาใช้ิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยและเพื่อศึกษาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านเวียง

ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 21 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย หนังสือนิทานภาพ จำนวน 5 เล่ม แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 10 แผน แผนละ 50 นาที และแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย นิทานภาพที่สร้างขึ้นมีจำนวน 5 เล่ม มีลักษณะการเสนอภาพเป็น 3 แบบคือเสนอภาพพร้อมแบบไม่มีคำบรรยายแบบเสนอภาพสามมิติ แบบเสนอภาพพร้อมคำอ่าน และแบบเสนอภาพพร้อมเรื่องราว บรรยายได้ภาพหลังจากใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดทั้ง 5 เล่ม นักเรียนมีทักษะการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีมาก

ดวงสมร ศรีใสคำ (2552, น. 69-71) ได้ทำการศึกษาผลของกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อการพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการพูด โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้าน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อการพัฒนาการทางภาษาด้านการพูด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกเด็กกลุ่มที่มีปัญหาการพูดล่าช้า เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าแบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ แผน และ แบบประเมินความสามารถด้านการพูด ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อการพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.77/88.33 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อการพัฒนาการทางภาษาด้านการพูด มีค่าเท่ากับ 0.7558

9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Sampson (1989, p. 3262 - A) ได้ศึกษาลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัย 4 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานแบบเล่าซ้ำ ๆ ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องซ้ำช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดภาษาให้ชัดเจน ละเอียดลอบ ครอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค (Length of a T-unit) ไม่ได้วัดปริมาณคำ

บลัด (Blood, 1996, p. 153) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3-5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษา ระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กจำนวน 6 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จาก

การศึกษา พบว่า การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตคติของผู้ปกครอง ในกระบวนการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง จะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้การอ่านเขียนได้อย่างมีความหมายเพราะชื่อของเด็กจะถูกเรียก อยู่เป็นประจำและเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อตนเองได้จะเป็นแนวทางขยาย ความสามารถในการรับรู้คำอื่น ๆ ต่อไป

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับการพัฒนาการทางสมองมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาทางภาษาสำหรับเด็กให้ได้รับ การพัฒนาทางภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อศักยภาพที่มีในตัวเด็กให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1. ความหมายของนิทาน

ความหมายของนิทาน มีหน่วยงาน และนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ความหมายของนิทานไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตสถาน (2546, น. 588) ได้ระบุความหมายของนิทานไว้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป

จันทร์เพ็ญ สุภาพล (2535, น. 26) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาโดย อิงความจริงหรือจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ให้ความสนุกสนาน แฝงความคิดสอนใจเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากเนื้อหาในนิทาน

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2535, น. 8) ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบ ต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการผูกเรื่อง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน แฝงคำสอน จรรยาใน ชีวิต เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539, น. 16) ให้ความหมายของนิทานว่า เป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอด ต่อ ๆ กันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีเนื้อหาที่เล่าเป็นการปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม คุณงามความดีเพื่อปลุก จิตสำนึกของคนให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความดีและเป็นตัวอย่างแก่สังคม

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2540, น. 45) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาโดย วัตถุประสงค์ เพื่อสืบทอดประสบการณ์ ความรู้ความคิดหรือค่านิยมบางอย่างให้ผู้ฟังพร้อมทั้ง สอดแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กัน

กุลยา ตันติผลลาชีวะ (2541, น. 210) ให้ความหมายไว้ว่า นิทาน คือ สื่อที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทานสามารถสร้าง จินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก

วันเนาว์ ยูเติน (2542) ให้ความหมายไว้ว่า นิทาน คือ ชีวิตเรื่องราวในนิทานแท้ที่จริง เป็นเรื่องราวของชีวิต นิทานไม่ใช่เรื่องสำหรับเพียงเพื่อฟัง อ่าน เพื่อสนุกหรือรับคำสอนที่แทรกอยู่เท่านั้น

สัณหพัฒน์ อรุณธารี (2542, น. 2) ให้ความหมายว่า นิทาน คือ เรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่ โดยยึด ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการเล่าเรื่องให้เข้ากับสภาพการณ์ในเวลานั้น ๆ ซึ่งสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม คติสอนใจ ที่ฟังประสงคิให้ผู้ฟังนำไปใช้ในชีวิตร จากเนื้อหาของนิทาน เพื่อ ใช้เป็นสื่อในการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2542, น. 138) ได้กล่าวว่า นิทานและการเล่าเรื่อง หมายถึงเรื่องราวที่เล่า ต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานาน เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและให้ความรู้ เพื่อเป็นคนดีอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติและคุณธรรม เพื่อสอนใจลงไปด้วย ในระหว่างการเล่าเรื่อง ให้เด็กฟัง อาจมีการสนทนาโต้ตอบ อภิปราย ชักถาม แสดงข้อคิดเห็น และแสดงท่าทางประกอบ เรื่องราวก็ได้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่านิทาน

สมศักดิ์ บริบูรณ์ (2542, น. 48) สรุปความหมายของนิทานไว้ว่า

1. เป็นเรื่องราวที่ผูกขึ้น
2. เป็นเรื่องราวที่ใช้วาจาเป็นสื่อในการถ่ายทอด
3. เป็นบทประพันธ์ที่มีลีลาการเล่าแบบเป็นกันเอง ทานองการเล่าด้วยวาจา
4. เป็นเรื่องเล่าที่มีจุดประสงค์หลัก เพื่อความบันเทิงใจ และมีสิ่งสอนใจเป็นจุดประสงค์รอง

สาธินี วิทยาขาว (2549, น. 23) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาอิงความเป็นจริงและจินตนาการ วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและคติสอนใจหรือความรู้จากเนื้อหา นิทาน

ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2550, น. 9) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องที่เล่ากันต่อ ๆ มาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง โดยไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง เช่น นิทานเรื่องสังข์ทอง ปลาบู่ทอง หรือโสนน้อยเรือนงาม มีการเล่าสู่กันฟังจากปู่ย่าตายายของเรา พ่อแม่ของเรา รวมทั้งตัวเราเอง ไปจนถึงลูกหลานเหลนโหลนของเราเป็นทอด ๆ กันไปรุ่นแล้วรุ่นเล่าบางครั้งก็

แพร่กระจายจากท้องถิ่นหนึ่งไปสู่ท้องถิ่นหนึ่ง เช่น นิทานเรื่องสังข์ทอง อาจมีหลายสำนวนแล้วแต่ความทรงจำ ความเชื่อ อารมณ์ของผู้เล่า และวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น

ดวงสมร ศรีไสคำ (2552, น. 29) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเกิดความรู้ สามารถนำมาปรับเปลี่ยนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จารุณี ศรีเผือก (2554, น. 17) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานและความบันเทิง ซึ่งนิทานอาจเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่สมมติขึ้น ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่อง ได้แง่คิดคติสอนใจ เด็กสามารถนำไปเป็นต้นแบบต่อการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันและใช้ในอนาคตได้

สรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าที่แต่งขึ้นมาโดยการผูกเรื่องขึ้น โดยอาศัยประวัติความจริงบ้างบางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรืออาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการหรืออิงความจริงมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน สอดแทรกแง่คิด คติสอนใจและแฝงด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม เพื่อให้ผู้ฟังนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม การเล่านิทานให้เด็กฟังเป็นประจำสม่ำเสมอ จึงเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีตามวัยของเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา รวมทั้งเป็นการส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีให้กับผู้ร่วมกิจกรรมทั้ง 2 ฝ่าย ให้มีความรู้สึกใกล้ชิด ผูกพันกันและกัน ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

2. ความหมายของการเล่านิทาน

กรมวิชาการ (2543, น. 98-99) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานถือได้ว่าเป็นศิลปะดั้งเดิมอย่างหนึ่ง ในการสื่อความหมายทางวาจาของมนุษย์ การเล่านิทานนำความสนุกสนานมาให้แก่ผู้ฟังและผู้เล่าพอกัน ถือเป็น วิธีหนึ่งที่จะใช้ เป็นเครื่องชักจูงให้เกิดความอยากอ่านหนังสือขึ้นมาบ้าง (กรมวิชาการ, 2543, น. 98-99) นอกจากนั้น ยังสามารถใช้นิทานเป็นสื่อไปสู่การเรียนการสอนต่าง ๆ และนิทานยังคงใช้เป็นส่วน สำคัญยิ่งของการสอนเด็กในระดับปฐมวัย จุดมุ่งหมายในการเล่านิทาน เพื่อพัฒนาทักษะในด้านการใช้ ภาษา การฟัง พูด คิด ถาม สังเกต ซึ่งเป็นพื้นฐานนำไปสู่การอ่านในโอกาสต่อไป นอกจากนั้น คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา (2547, น. 248) ได้กล่าวว่า นิทานยังเป็น ตัวกลางถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ประสบการณ์ ทักษะคติ และ ค่านิยมที่เหมาะสม สำหรับเด็กมาใช้เล่านิทาน เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวและเตรียมรับสถานการณ์ใน ชีวิตประจำวัน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539, น. 35) การเล่านิทาน คือ ผู้ที่มีความสามารถ ในการเล่าเรื่องราว ผู้เล่า แต่ละคนมักจะมีลักษณะเด่นพิเศษแตกต่างกัน บางคนใช้น้ำเสียงเป็นสิ่งเร้าความสนใจ บางคนอาจใช้ ท่าทางประกอบการเล่า แล้วเกิดความสนุกสนาน บางคนสร้างสื่อ หรืออุปกรณ์ช่วยในการเล่าให้ เกิดความตื่นตาตื่นใจ

จันทร์เพ็ญ สุภาผล (2535, น. 80) ได้กล่าวว่า การเล่านิทาน หมายถึง การเล่าเรื่องให้เด็กฟัง และสนทนาโต้ตอบ อภิปรายซักถาม แสดงความคิดเห็น และแสดงท่าทางประกอบเรื่องราว หรือ ประสบการณ์รอบตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า เช่นเดียวกับ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, น. 31-32) ได้กล่าวว่า การเล่านิทาน หมายถึง การเล่าเรื่องให้เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ อภิปรายซักถาม แสดงข้อคิดเห็นและท่าทางประกอบเรื่องราว หรือ ประสบการณ์รอบตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า และเนื่อห้อง สันบบุญ (2541, น. 35) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานหมายถึง การถ่ายทอด เรื่องราวของนิทานให้เด็กเข้าใจ ด้วยการเล่าโดยใช้น้ำเสียง ท่าทาง สื่อวัสดุ ตลอดจนวิธีการประกอบการเล่าและยังครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การเล่านิทาน หมายถึง วิธีการในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้ฟัง ไม่ว่าจะโดยใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กได้ มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

3. ประเภทของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539, น. 20 - 22) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของ นิทาน และตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ 8 ประเภท คือ

1. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงของมนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่น ๆ จะมีอภินิหารหรือเวท มนต์ ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษ หรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์ หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้ามีเทวดา มียักษ์ เป็นต้น

2. นิทานประจำท้องถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกัน มาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การคิด ฯลฯ

3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เรียบเรียงเชิงเปรียบเทียบกับชีวิต และความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมให้บังเกิดผล ในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พิถีพิถันละเอียดรอบคอบและไม่ประมาท ช่วยเหลือหรือเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจกล้าหาญ มักเป็น เรื่องถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญ ๆ ไว้ มักสร้างฉากหรือสถานการณ์ที่น่าตื่นเต้นเกินความเป็นจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามว่าบุคคลที่เป็นบรรพบุรุษนั้น มีความสามารถ และน่าสนใจจริง ๆ

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวของเหตุที่มา ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้น ๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นกกับกา เป็นต้น

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อ โดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริง ลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น

7. นิทานที่มีตัวสัตว์เป็นตัวเอก เปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรม แฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไข บางครั้งสอนแบบทางอ้อมผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง เป็นเรื่องบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุขที่ตลกขบขันสนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องเกี่ยวกับไหวพริบ เรื่องราวแปลก ๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความจริง เป็นต้น

นิทานมีหลายประเภทด้วยกัน การแยกประเภทนิทานขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องและที่มา ของนิทานเป็นสำคัญ ซึ่งจะขอแบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 8 ประเภท (สัณห์พัฒน์ อรุณธารี, 2542, น. 17) ตามสภาพการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย
4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
7. นิทานที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องยาเสพติด เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า นิทานมีหลายประเภท ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ได้ 2 หมวดด้วยกัน คือ นิทานสมัยเก่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ส่งเสริมคุณธรรม เช่น ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมและอภินิหาร เป็นต้น นิทานสมัยใหม่ มีเนื้อหาเป็นปัจจุบันส่งเสริมความรู้และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

4. ความสำคัญและประโยชน์ของนิทาน

นิทาน เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็ก ๆ ที่มีไม่เพียงการช่วย เสริมจินตนาการของเด็ก ๆ ให้กว้างไกลเท่านั้น แต่นิทานยังตอบสนองความต้องการของเด็กได้ ครบถ้วน ด้วยเพราะนิทานทุกเรื่องจะแฝงสิ่งที่เด็กต้องการในทุกเรื่อง การเล่านิทานเป็นการถ่ายทอด ความรู้ ทักษะคติและแนวคิดไปสู่เด็กปฐมวัย การเล่านิทานเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะคติและแนวคิด ไปสู่เด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินในแง่ของการส่งเสริม การพัฒนาการที่ดีตามวัยของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา ดังได้มีผู้กล่าวถึง ประโยชน์ของการเล่านิทานไว้ดังนี้

วรรณี สิริสุนทร (2539, น. 30-31) ได้มีความเห็นว่า การเล่านิทานมีประโยชน์ช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กดังนี้

1. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักการฟังมีสมาธิ รู้จักสำรวจ รู้จักสำรวจ อิริยาบถของตนเอง
2. ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มพูนความรู้ จากการฟัง
3. ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำถามเพิ่มมากขึ้น รู้จักเก็บใจความเนื้อเรื่อง
4. ช่วยให้เกิดความอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
5. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องเกี่ยวกับนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่าง ๆ และเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติต่าง ๆ
6. ช่วยให้เกิดรู้จักแงมุมเล็ก ๆ น้อย ๆ จากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้สามารถตัดสินใจ ในด้านการ แสดง และสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้กล่าวถึง ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน ดังนี้

- 1.สนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก
- 2.ผ่อนคลายความคับข้องใจของเด็ก
- 3.ทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง ทำให้ช่วงความสนใจมีมากขึ้น
- 4.ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์

5. ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เหมาะสมกับวัย
6. ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา และความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ
7. ส่งเสริมความกล้าพูด กล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
8. ช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความใกล้ชิดกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน

ดวงเดือน แจ่มสว่าง (2542, น. 15-20) กล่าวถึง ความสำคัญและประโยชน์ของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ ดังนี้

1. นิทานให้ความบันเทิงและความรู้ การเล่านิทานเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ทำให้ความบันเทิงแก่คนทุกเพศ ทุกวัย มาตั้งแต่สมัยโบราณ สำหรับสมัยปัจจุบัน นอกจากจะใช้นิทาน เป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิงแล้ว ยังมีการนำนิทานมาเป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้แก่เด็กในระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง ครูคนใดเล่านิทานเก่ง เด็ก ๆ จะรักและเชื่อฟัง โดยครูจะฉวยโอกาสใช้นิทานเป็นสื่อแล้วสอดแทรกความรู้ด้านต่าง ๆ ตลอดจนจรรยาบรรณ คุณธรรม ที่ครูต้องการปลูกฝังเข้าไปในเนื้อหาของนิทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเอกของเรื่องจะทำให้เด็ก ๆ สามารถจดจำได้ดีเป็นพิเศษ

2. นิทานเป็นเครื่องมือในการกล่อมเกลাজิตใจและสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นอกจากการสร้างความสนใจและให้ความบันเทิงแก่เด็กแล้ว นิทานยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการฝึกการสร้าง มโนภาพและจินตนาการ ซึ่งเป็นวิธีการที่สำคัญยิ่งในการช่วยยกระดับกล่อมเกลাজิตใจของเด็กซึ่งยัง ละเอียดอ่อนให้สามารถรับสิ่งซึ่งงดงามเชิงนามธรรมต่าง ๆ ได้ดี การโน้มน้าวความคิดและจิตใจของเด็กเข้าสู่จุดมุ่งหมายทางศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรมตลอดจนคุณสมบัติที่พึงประสงค์อื่น ๆ จะกระทำโดยการเล่านิทานได้ผลดีกว่าการบรรยายหรือการอธิบายโดยตรง นอกจากนี้ครูยังสามารถนำเหตุการณ์ในเรื่องนิทานมาผูกโยงบูรณาการเข้ากับหน่วยการเรียนรู้ได้ทุกหน่วยไม่ว่าจะเป็นคณิตศาสตร์ ภาษา ดนตรี วิทยาศาสตร์ ศิลปะ สังคมศึกษา จริยศึกษา ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือการเสริมสร้าง พฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานแห่งบุคลิกภาพที่พึงปรารถนาของเด็ก และรากฐานความมั่นคงแข็งแรง ลบจุดอ่อนด้อย ของสังคมไทย คือความขยันหมั่นเพียรไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคหรือที่เรียกกันว่า "พฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์" การให้เด็กฟังนิทานที่มีคุณค่า โดยเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของตัวเอง ที่ต้องเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ และพยายามหาวิธีแก้ไขด้วยการใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม ใช้ความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ และการฝึกฝนจนชำนาญ เมื่อประสบความล้มเหลวก็ไม่ท้อถอยกลับพากเพียรพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นจนสำเร็จ ลุล่วง ไปในที่สุด การกระตุ้นให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจที่จะเลียนแบบคุณธรรมที่พึงปรารถนาเช่นนี้อยู่เสมอ ความประทับใจจากการฟังนิทาน จะทำให้เด็ก ๆ ค่อย ๆ ซึม

ซับซ้อนพฤติกรรมของตัวเอกของเรื่อง เข้าสู่ ระบบความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของตน ซึ่งจะยังผลให้เด็กมีบุคลิกภาพโน้มเอียงไปในทางเดียวกันกับตัวเอก ของนิทานดังกล่าว

แมคเคลแลนด์ (McClelland 1973 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2530, p. 28) ได้ศึกษา พบว่าชาติใดที่นิทานมีเนื้อหาเกี่ยวกับการไฝ่สัมฤทธิ์มากภายในช่วง 50 ปี หลังจากนั้น ชาตินี้จะมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งแสดงว่านิทานสำหรับเด็กอาจจะเป็นส่วนสำคัญที่ เตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมที่จะพัฒนาทางเศรษฐกิจ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ขึ้นในประเทศไทยได้มีผู้ ศึกษาพบว่า การเล่านิทานที่มีคุณค่าให้เด็กระดับอนุบาลซึ่งมาจากครอบครัวยากจน จะช่วยให้เด็ก พัฒนาทางด้านความคิด สติปัญญา และอารมณ์ได้เป็นอย่างดี ในการวิจัยเด็กโตในประเทศไทยพบว่า เด็กที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็วคือตั้งแต่ 3-5 ขวบ ถ้าได้ฟังนิทานที่มีคุณค่าด้วย ก็จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมไฝ่สัมฤทธิ์ในการเล่นเกมที่จัดขึ้น มากกว่าเด็กที่ถูกอบรมเลี้ยงดูมาแบบให้ พึ่งตนเองเร็ว แต่ไม่ได้ฟังนิทานที่มีคุณค่า

3. นิทานเป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นความคิดของเด็ก ซูคอมลินสกี (Sucomlinsky, 1978 อ้างถึงใน มัทนี เกษกมล, ม.ป.ป., น. 38) นักการศึกษาผู้ยิ่งใหญ่ของรัสเซีย กล่าวว่า "เทพนิยายเป็นอากาศบริสุทธิ์ ที่กระพือเปลวไฟความคิดและคำพูดของเด็ก ๆ" คำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่านิทานเป็นเครื่องมือหรือ กิจกรรมที่จะช่วยกระตุ้นความคิดของเด็ก ๆ โดยธรรมชาติแล้ว เด็กในช่วงปฐมวัยยังเล็กเกินไปที่จะ รับการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรม หรือการพูดอธิบายที่เต็มไปด้วยเนื้อหาสาระที่เคร่งเครียดจริงจังและ แห้งแล้ง การผูกเรื่องขึ้นเป็นนิทานจะทำให้เด็กสามารถเข้าถึงคตินิยม ข้อคิด ข้อเตือนใจ จดจำ ข้อเท็จจริง รวมทั้งได้รับความสนุกสนานตื่นเต้นเช่นเดียวกับ "การเล่น" ซึ่งถือว่า "เป็นงานของเด็ก" โดยนิทานจะมีลักษณะเป็นการเล่นทางความคิดและจินตนาการ อันเป็นผลโดยตรงต่อพัฒนาการทาง สมองและสติปัญญาของเด็ก มีผลงานการวิจัยพบว่า คนเราเรียนรู้ได้ดีขึ้นในบรรยากาศที่รื่นรมย์และมี ความหมาย (นิวัตรา วรรณสถิต, และพนมพร เผ่าเจริญ, 2526, น. 7) ดังนั้นการที่ครุณาความรู้กฎเกณฑ์ ระเบียบ ซึ่งเป็นเรื่องยากเกินกว่าความเข้าใจของเด็ก นำมาสร้างให้เป็นนิทานมีเรื่องราวที่ สนุกสนานก็จะทำให้เด็ก ๆ เข้าถึงสิ่งที่ครูต้องการจะสื่อสารได้โดยง่ายตาย

4. นิทานช่วยแก้ไขพฤติกรรมและสร้างเสริมคุณธรรม ในเด็กเล็ก ๆ ครูสามารถใช้ นิทานแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี โดยหยิบยกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องซึ่งครูได้สังเกตเห็นในห้องเรียน ในสนามกลางแจ้ง ในการเล่นของเล่นตามมุมต่าง ๆ ในการตรวจสุขภาพตอนเช้า และในกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ เช่น เล่นของเล่นแล้วไม่เก็บเข้าที่ พูดจาหยาบค้าย ทิ้งขยะไม่เป็นที่ ไม่ยอมแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน รังแกเพื่อน รังแกสัตว์ รับประทานอาหารที่ไม่มี ประโยชน์

การไม่ชอบอาบน้ำ แปรงฟัน ฯลฯ นำมาผูกขึ้นเป็นนิทานโดยไม่เอ่ยชื่อว่าเป็นพฤติกรรม ของเด็กคนใดมาเล่าให้ฟังในชั้นเรียน พฤติกรรมใดที่พบว่ามีการทำ ผิดกันมาก ๆ ครูก็ควรจะนำนิทานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นมาเล่าให้ฟังเสมอ ๆ โดยเน้นให้เห็นถึงผลไม่ดีที่ตัวเอกของเรื่องได้รับ เมื่อตัวเอกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่กระทำในสิ่งที่ไม่ดีก็ได้รับรางวัลหรือสิ่งที่ดีตอบสนอง เป็นต้น

5. นิทานจุดประกายความคิดและสร้างประสบการณ์ทางภาษา ในการเล่านิทานให้เด็กปฐมวัยฟัง หากครูได้กระทำอย่างสม่ำเสมอนอกจากจะเป็นการจุดประกายความคิดในเรื่องต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ๆ แล้ว ครูยังสามารถใช้กิจกรรมการเล่านิทานชักชวนให้เด็ก ๆ สนทนากันเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง นิทาน เกี่ยวกับตัวละครและธรรมชาติที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้แสดงละครโต้ตอบกัน หรือให้เด็ก ๆ ทดลอง เล่านิทานต่อ ๆ กัน คนละประโยคสองประโยค นิทานเรื่องนั้น ๆ จะกลายเป็นสื่อให้เด็กได้ฝึก ประสบการณ์ทางภาษาที่นำสนุกสนานยิ่งขึ้น

6. นิทานช่วยปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ นิทานเป็นหนทางที่จะ นำไปสู่การปลูกฝังเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติให้แก่เด็ก ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากจะผูกเรื่องเป็นเชิงอนุรักษ์โดยตรง แล้ว การที่ครูกำหนดตัวละครให้เป็นสัตว์ ต้นไม้ ก้อนหิน หยอดน้ำ เมฆฝน ลมธาร ฯลฯ จะช่วย สร้างสรรค์ความเมตตากรุณา ความเอื้ออาทร และผูกพันกับธรรมชาติให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของเด็ก เด็กจะมองธรรมชาติรอบตัวอย่างเป็นมิตร และด้วยความรู้สึกที่ธรรมชาติเหล่านั้นเป็นหนึ่งเดียวกับ ตัวเขา ซึ่งนักการศึกษากลุ่ม นีโอ ฮิวแมนนิสต์ (Neo-Humanistic) ได้ให้ความสำคัญกับนิทานเป็น อย่างยิ่งถึงกับกล่าวว่า ข้อคิด คุณธรรม ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ จากนิทานจะถูกเก็บไว้ใน จิตใต้สำนึก (Sub-Conscious) ของเด็กไปตลอดชีวิต และกลายเป็นความทรงจำที่ล้ำลึก (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2536, 28)

7. นิทานทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นิทานเป็นกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดประกายแห่งความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากขณะรับฟังนิทานนั้นความรู้สึกแปลกใหม่ ความฉงนสนเท่ห์ที่ทั้งหลายใจ ตื่นเต้น ระทึกใจ ชื่นชม เบิกบานใจ ฯลฯ จะทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากรู ทดลอง อยากรู ทำ อยากรูสัมผัส สมดังที่ อริสโตเติล นักปราชญ์โบราณได้กล่าวไว้ว่า “ความรักแห่ง ความรู้ เริ่มต้นจากความสงสัยและความประหลาดใจ” ดังนั้นหากครูผู้สอนสามารถเล่าหรืออ่านนิทานให้ “กระตือรือร้น” เด็ก ๆ แล้วทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อเนื่องกันไป จะส่งผลให้กิจกรรมต่อเนื่องนั้น ได้รับการสนองตอบจากเด็กอย่างกระตือรือร้นและ “ใส่ใจ” อย่างเต็มที่ การรับรู้และการเรียนรู้ของเด็ก ๆ จะเป็นไปอย่างเปี่ยมสุข และมีประสิทธิภาพอย่างแน่นอน

8. นิทานช่วยให้เด็กหายป่วยเร็วขึ้น นิทานเป็นเครื่องประเทืองใจสำหรับเด็กป่วย การที่เด็กป่วยต้องนอนอยู่บนเตียงนาน ๆ จะทำให้สภาพจิตใจเศร้าหมองเนื่องจากไม่ได้วิ่งเล่น

เคลื่อนไหว ตามภาวะธรรมชาติของเด็ก นิทานจะทำให้จิตใจของเขาสดชื่น ถึงแม้จะเคลื่อนไหวร่างกายไม่ได้ แต่การได้ฟังนิทานทำให้เด็กสามารถเคลื่อนไหวทางความคิดและจินตนาการได้ ความสัมพันธ์ ระหว่างกายและจิตใจเป็นสิ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไปทั้งในทางการแพทย์และทางด้านจิตวิทยา เมื่อจิตใจของเขาสดชื่นเบิกบานย่อมจะส่งผลสืบเนื่องไปถึงร่างกาย อันอาจจะเป็นเหตุให้อาการป่วย ของเด็กทุเลาเบาบางลง หรืออาจจะหายป่วยเร็วขึ้นได้

9. นิทานช่วยให้เด็กจิตใจสงบและหลับง่าย นิทานช่วยให้การนอนหลับของเด็ก เป็นการพักผ่อนที่สมบูรณ์ช่วงเวลาก่อนนอนหลับเป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งในชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัย และเป็นช่วงที่ดีที่สุดของครอบครัว พ่อแม่จะมีเวลาว่างได้อยู่กับลูก ๆ และเด็ก ๆ จะอยู่ในภาวะจิตใจที่สงบยินดีรับฟังทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าพ่อแม่ คว้าโอกาสสร้างสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่นให้เกิดขึ้นด้วยการเล่านิทานที่มีเนื้อเรื่องที่สดชื่นงดงาม สงบเยือกเย็น สอดแทรกคติธรรม ข้อเตือนใจที่ดียิ่ง โดยปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน เด็กก็จะนอนหลับไปด้วยความรู้สึกผ่อนคลายเก็บเรื่องราวที่งดงามที่ได้ ยินได้ฟังนั้นสะสมไว้ในจิตใจสำนึกสมาธิและหล่อหลอมรวมกันเข้าเป็นบุคลิกภาพทางความคิด และจริยธรรมของเด็ก ซึ่งจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดขึ้นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหลังก นิทานเป็นสื่อที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักหนังสือ และรักการอ่าน ถ้าหากครูจัดหนังสือนิทานดี ๆ เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก มีภาพโต ๆ ชัดเจน สีฉูดฉาดมาอ่านให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เด็กจะสนใจ ภาพเมื่อครูอ่านให้ฟังพร้อมทั้งชี้ภาพให้ ดู ความสนใจภาพและสนใจเรื่องจะนำไปสู่การสนใจ ตัวอักษร ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจ และเจตคติของเด็กในเรื่องการอ่าน เป็นการ กระตุ้น ให้เด็กสนใจใคร่รู้ อยากจะอ่านหนังสือให้รู้เรื่องด้วยตนเอง

10. นิทานช่วยลดความก้าวร้าวและช่วยให้ผู้ใหญ่เข้าใจความต้องการของเด็ก นิทานมีส่วนช่วยให้สุขภาพจิตของเด็กปฐมวัยดีขึ้น สำหรับเด็กที่มีอารมณ์ก้าวร้าว รุนแรง การได้ฟังนิทาน จะ ทำให้อารมณ์ของเด็กเยือกเย็นลงได้ สำหรับเด็กที่เก็บตัว เงียบขรึม ไม่ช่างพูด ช่างคุย มักจะชอบฟัง นิทาน ความสนใจตัวละครในนิทาน จะทำให้เขารู้สึกว่าเขามีเพื่อน เด็ก ๆ จะรู้สึกเป็นสุขในขณะที่ฟัง นิทาน เพราะเป็นโอกาสที่จะได้ใกล้ชิดคลอเคลียผู้ใหญ่และโดยปกติเมื่อฟังนิทานเด็กจะเปรียบเทียบตัว เองของนิทานกับตัวเอง เมื่อตัวเองได้รับความสุขในตอนจบ เด็กผู้ฟังก็จะพลอยรู้สึกเป็นสุขไปด้วย การซักถามพูดคุยระหว่างการเล่านิทาน และหลังจากการเล่านิทานจะทำให้ผู้ใหญ่เข้าใจความต้องการ ของเด็ก ๆ และสามารถสนองความต้องการดังกล่าวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

11. นิทานช่วยขยายประสบการณ์ นิทานช่วยขยายประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวางขึ้น ถ้าครูพี่เลี้ยง หรือพ่อแม่ พยายามสอดแทรกความรู้ต่าง ๆ เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ ฯลฯ ลงในนิทานที่นำมาเล่าให้เด็กฟัง

12. นิทานช่วยเปลี่ยนบรรยากาศการเรียน นิทานช่วยเปลี่ยนบรรยากาศที่น่าเบื่อหน่ายใน บางขณะเมื่อครูสังเกตเห็นว่า เนื้อหาที่ครูสอนซ้ำซากจำเจหรือมีเรื่องราวที่ค่อนข้างเคร่งเครียด ถ้าหาก ครูจะเปลี่ยนบรรยากาศที่น่าเบื่อหน่ายนั้นมาเป็นการเล่านิทานสั้น ๆ คั่นเวลา ก็จะทำให้เด็กกลับ กระตือรือร้นในการเรียนขึ้นอีกครั้งหนึ่งได้

5. จุดประสงค์ของการเล่านิทาน

กรมวิชาการ (2546 : 143-144) ได้ให้ข้อคิดในการเล่านิทานเพื่อนำเด็กปฐมวัยไปสู่ การอ่าน ดังนี้

1. ฝึกการฟัง การที่เด็กมีความสนใจและตั้งใจฟัง เด็กจะสามารถจดจำชื่อ ลักษณะ ตัวละคร ความต่อเนื่องของเรื่องราวได้ ได้รู้จักคำศัพท์ใหม่ ขณะที่ครูเล่าเด็กมีอารมณ์คล้อยตาม เรื่องราวเป็นอย่างดี

2. ฝึกการพูด ครูให้เด็กหัดพูด คำศัพท์ใหม่ ข้อความบางตอน หรือคำกลอนง่าย ๆ จากนิทาน ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทาน เช่น การวิจารณ์นิทานที่ได้ฟัง ตอบคำถามจากเรื่อง หรือหัดเล่าเรื่องที่ตนเองชอบ

3. ฝึกการสังเกต เด็กทุกคนมักช่างสังเกตและจะมีคำถาม อะไร หรือทำไมอยู่เสมอ ครูผู้เล่าจะต้องตอบข้อสงสัยนั้นให้เป็นที่พอใจ อาจเป็นขณะที่กำลังเล่า หากไม่เป็นการขัดจังหวะ การเล่ามากเกินไป หรืออาจบอกให้รอจนครูเล่าจบก่อน การให้ข้อสงสัยเป็นการตอบสนอง ความอยากรู้ เพื่อพัฒนาสมองและเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับเด็กมากขึ้น

สรุปได้ว่า การเล่านิทานหรืออ่านนิทาน ให้เด็กฟัง สามารถส่งเสริมทักษะทางภาษา ให้กับเด็กได้ดีทั้ง การฟัง การพูด การรู้จักคำศัพท์ใหม่ การเพิ่มพูนประสบการณ์ และสนองตอบต่อ ธรรมชาติและความต้องการของเด็ก

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547, น. 226) ได้กล่าวว่าการเล่านิทานให้เด็กฟังนั้นมีเป้าหมาย สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. ต้องการให้เด็กได้พัฒนาภาษาและความคิด การเล่านิทานจึงไม่ควรมาจากครูคน เดียว ครู ควรให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานเองด้วย เพราะการให้เด็ก เป็นผู้เล่านิทานเองจะช่วยให้เด็กได้ แสดงออกถึงความรู้สึก ได้ขยายความคิดของตนเองให้กระจ่าง และพัฒนาทางภาษา การเริ่มต้นให้ เด็ก เล่านิทาน อาจใช้คำถามนำ ใช้ภาพหรือเริ่มต้นเรื่องให้ก็ได้ แต่ถ้าเป็นนิทานที่ครูเล่าเอง ควรมี การถาม ตอบโต้ที่ ให้เด็กคิดระหว่างการเล่านิทานด้วย

2. สร้างความรักการอ่านหนังสือให้กับเด็ก เวลาเล่านิทานเป็นเวลาที่สร้างความสนใจในการอ่านหนังสือให้กับเด็กมาก ครูควรเตรียมพร้อมโดยการอ่านนิทานเล่มที่จะเล่าให้เข้าใจจำได้ เวลาอ่านให้เปิดหนังสือเสมอตาเด็ก ตาครูจับที่เด็ก คอยสังเกตเวลาเล่านิทานควรจัดเป็นกลุ่มเล็ก 4-5 คน ถ้าทำไม่ได้ก็ให้เด็กนั่งเป็นวงเห็นหน้าครูชัดเจน และครูเห็นเด็กทุกคน ถ้าเด็กรู้สึกเพลิดเพลินกับ นิทานจากหนังสือที่ครูเล่า เด็กจะชอบและสนใจที่จะหาอ่านด้วยตนเอง สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการ สร้างนิสัยรักการอ่านและความรักหนังสือที่ดี

3. สร้างการเรียนรู้อย่างมีวัตถุประสงค์ ดังกล่าวแล้วว่า เนื้อหานิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ของนิทาน ครูสามารถบูรณาการข้อความรู้ลงไปนิทานเพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้ เช่น การสร้างวินัย ด้วยนิทาน การสอนคณิตศาสตร์ด้วยนิทาน การเล่ามีความสำคัญมาก ผู้เล่าที่ดี ต้องสนุกไปกับนิทาน และสามารถสื่อสารเรื่องราวให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่จะฟัง พอจะสรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ การที่ใช้นิทานเพื่อเป็นสื่อ ในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ และพัฒนาด้านภาษา ความคิด ความเข้าใจ และจินตนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สติปัญญา สร้างสมานิสอดแทรกคติสอนใจ และปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก

6. คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539, น. 55 - 56) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทานดังนี้

1. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกอบอุ่นหรือใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้เล่า
2. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟัง ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย และสดชื่นแจ่มใส
3. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือความตั้งใจที่มีระยะเวลาสั้นหรือยาวขึ้น โดยเฉพาะ เล่าที่มีความสามารถในการดึงดูดให้ผู้ฟังหรือเด็ก ๆ มีใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเล่าเรื่องที่มีความ ยาว
4. เด็ก ๆ และผู้ฟังจะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เด็ก ๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น
5. นิทานจะช่วยทำให้เด็ก ๆ หรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหาได้
6. นิทานจะช่วยทำให้เด็ก ๆ หรือผู้ฟังมีความละเอียดอ่อนรู้จักการรับและการให้มองโลก ในแง่ดี
7. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็ก ๆ หรือผู้ฟังในการแสดงออกผ่านกระบวนการคิด ที่มีประสิทธิภาพ

8. เด็ก ๆ และผู้ฟังจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ กับชีวิตประจำวันได้

9. นิทานช่วยเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง

10. นิทานสามารถช่วยให้เด็กและผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542, น. 59 - 62) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นวิธีการให้ความรู้วิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ สามารถจดจำ กล้าแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา นอกจากนี้ยังช่วยตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความสัมพันธ์ ผล ความต้องการเป็นที่ยอมรับ เนื้อหาของนิทานที่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการ ดังกล่าว จะช่วยให้เด็กสนใจ ความปรารถนาและมีความสุข กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นิทานมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อเด็กดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการสอนที่มีประสิทธิภาพในการชักจูงให้ผู้เรียนได้คล้อยตามเป็น ตัวกระตุ้นและแรงจูงใจในตัวผู้เรียน ทั้งยังเป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออก ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียน

2. เป็นเครื่องกระตุ้นและโน้มน้าวให้เด็กเปิดใจที่จะยอมรับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ และตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กด้วย

3. เป็นตัวแทนในการหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กนอกจากนี้ นิทานมีประโยชน์และคุณค่าต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก นิทานช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย และยังช่วยปรุงแต่งบุคลิกภาพ แก้ไขพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามตัวแบบในนิทานที่ เด็กชื่นชอบ รวมทั้งยังเปิดโลกจินตนาการ ให้กว้างไกล และมีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลรอบข้าง เป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กยอมรับพฤติกรรมต่าง ๆ และเป็นต้นแบบในการหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็ก

ภารดี ศรีประยูร (2542, น. 30) ได้กล่าวถึง คุณค่าของนิทานต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. ให้ความบันเทิงใจกับเด็ก ๆ ทำให้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้เด็กร่าเริงแจ่มใสสมวัย

2. นิทานใช้นำเข้าสู่บทเรียน

3. นิทานช่วยเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดี หรือผิดบางประการของเด็กเกี่ยวกับความเชื่อ ความกลัว และสอนจริยธรรมแก่เด็ก

4. นิทานจะทำให้เด็ก ๆ หรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดพิจารณาแก้ปัญหาได้

5. ใช้นิทานเป็นเครื่องมือฝึกทักษะทางภาษาและกระบวนการคิด

6. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอิริยาบถของตนเอง
7. ใช้นิทานส่งเสริมการอ่าน
8. ใช้นิทานเพื่อสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเด็ก ซึ่งจะส่งผลไปถึงการปกครองเด็ก

สรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าและประโยชน์ คือ เป็นวิธีการให้ความรู้ที่จะทำให้เด็กสนใจ เรียนรู้ สามารถจดจำและกล้าแสดงออก ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กจากตัว แบบในนิทานที่เด็กประทับใจ สร้างสมาธิ ผ่อนคลายอารมณ์ สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างผู้เล่าและ ผู้ฟัง

7. หลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539, น. 57 - 59) ได้กล่าว คือ การเลือกนิทานที่จะเล่าให้เด็กฟังนั้น ผู้เล่า นิทานจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ และความสามารถที่จะแยกแยะเลือกนิทาน ให้เหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการของเด็ก เด็กวัยระหว่าง 4 - 6 ปี จะให้ความสนใจกับ ตัวเองน้อยลง หันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวมากขึ้น แต่ความสนใจของเด็กในวัยนี้ ยังเป็นระยะสั้น เท่านั้น คำกลอนที่มีคำคล้องจอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก คำทายที่ประลองปัญญา นิทานที่เป็นคำประพันธ์ สัมผัสคล้องจอง เด็ก ๆ จะชอบมาก เช่น หนุมากับหนูมา หนูมากับหนุมี่ หนุมี่มีตุ๊กตาหมา หนูมากับตุ๊กตาหมี เป็นต้น นอกจากนี้ วัยเด็กยังชอบนิทานที่ตัวเดินเรื่องหรือ ตัวเอกเป็นสัตว์พูดได้ เช่น หมาป่าพูดได้คุย กับหนูน้อยหมวกแดง เป็นต้น นิทานที่เหมาะสมและควรเล่าให้เด็กฟังนั้น ควรเป็นนิทานที่เปี่ยมด้วย คุณค่าทางเนื้อหาได้อรรถรส รูปแบบการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณภาพ ยกระดับสติปัญญาและจิตใจในทางที่ดี นิทานที่เล่าให้เด็กฟัง นอกจากปัจจัยข้างต้นแล้ว ผู้เล่ามีส่วน อย่างมากในการนำเสนอให้นิทานเรื่องนั้นมีความสนุกสนานเหมาะสมกับวัยของเด็ก มีแง่มุม มีชั้นเชิง และเห็นรายละเอียดที่จะเล่าให้เด็กฟัง ไม่ว่าจะเป็นการเล่านิทานปากเปล่า นิทานวาดไปเล่าไป และ สื่การเล่านิทานจะต้องส่งผลให้ผู้ฟังหรือเด็ก ๆ เห็นภาพพจน์และเกิดความสนุกสนานประทับใจ

เพียงจิต ด่านประดิษฐ์ (2542, น. 168-171) กล่าวว่าไว้ว่าก่อนที่จะนำนิทานมาเสนอจึงต้องเลือกนิทานให้เหมาะสมกับผู้ฟัง การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลักเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย ในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย ผู้ฟังคือใคร ผู้เล่ามีจุดมุ่งหมายที่จะเลือกนิทานไปเล่าหรือนำเสนอให้แก่เด็กอายุเท่าไร เด็กในวัยดังกล่าวสนใจและอยากรู้อยากเห็นเรื่องอะไร ผู้เล่าต้องเลือกนิทานให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก ความสนใจในนิทานของเด็กปฐมวัยในระดับอายุต่าง ๆ มีดังนี้

5-6 ขวบ เด็กเริ่มหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น เริ่มสนใจโลกของความจริง และเกิดความสงสัยระหว่างจินตนาการกับความจริง เด็กยังคงชอบฟังนิทานประเภทจินตนาการ และมักเกิดความสงสัยว่าเป็นจริงหรือไม่ ขณะเดียวกันก็ชอบที่จะฟังนิทานเรื่องราวที่สมจริง เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้นด้วย เช่น นิทานที่เกี่ยวข้องกับอศวินที่มีความกล้าหาญ นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นิทานที่เกี่ยวข้องกับการผจญภัยที่ตื่นเต้น นิทานที่เกี่ยวข้องกับยานอวกาศ มนุษย์ต่างดาว เป็นต้น

นิทานมีจุดมุ่งหมายอะไร นิทานบางเรื่องมุ่งให้ความสนุกสนานอย่างเดียว บางเรื่องให้ทั้งความสนุกสนาน และมุ่งสอนบางสิ่งบางอย่างให้เด็ก เช่น ให้ข้อคิดแนวทางประพฤติปฏิบัติ ปลูกฝังคุณธรรม ถ่ายทอดสาระความรู้บางอย่าง บางเรื่อง ฯลฯ ผู้เล่านิทานต้องเลือกนิทานให้เหมาะสมกับโอกาสที่จะเล่าและตรงจุดมุ่งหมายของผู้เล่าว่าต้องการสอนอะไรให้แก่เด็ก

2. โครงเรื่อง โครงเรื่องของนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะดังนี้

2.1 มีปม ควรเป็นนิทานที่มีปมหรือจุดสุดยอดของเรื่องแล้วคลี่คลายไปสู่ความสำเร็จความสมหวังของตัวเอง เรื่องจึงควรจบลงโดยตัวเองของเรื่องมีความสุข ปมนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีปมเดียว กล่าวคือ เป็นเรื่องง่าย ๆ เน้นเหตุการณ์เดียวแต่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง

2.2 มีเหตุผล นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีเหตุผล ตัวละครที่กระทำไม่ดีแล้วกลับใจเป็นคนดีหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีต้องมีเหตุผลสมควร เช่น ควรได้รับบทเรียนได้รับผลการกระทำที่ไม่ดี ทำให้เข็ดหลาบ และกลับตัวกลับใจเป็นคนดี เป็นต้น

2.3 สัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์เดิมของเด็ก นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์เดิมของเด็ก เด็กสามารถจินตนาการตามได้ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็ก

2.4 สนุกสนานและมีสาระ เนื้อหาของนิทานควรสนุกสนาน ขวนติดตามและมีสาระส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แสดงถึงไหวพริบปฏิภาณ และความคิดสร้างสรรค์

2.5 ไม่โหดร้ายทารุณเกินไป นิทานควรมีการดำเนินเรื่องไปด้วยความอบอุ่น ความรักความเท่าเทียม สร้างความรู้สึกพอใจให้เด็ก หากเรื่องโหดร้ายทารุณเกินไปจะทำให้เด็กไม่สบายใจและอาจเกิดความกลัวได้

2.6 เดินเรื่องอย่างรวดเร็ว นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีการเดินเรื่องอย่างรวดเร็วเป็นเรื่องที่ไม่สลับซับซ้อนและไม่ยาวมาก ใช้เวลาในการเล่าหรือนำเสนอเพียงสั้น ๆ ประมาณ 10-15 นาที

2.7 ตัวละครไม่มาก ตัวละครในนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยต้องมีลักษณะเด่น จำง่าย เดินเรื่องด้วยตัวละครไม่เกิน 3-5 ตัว

3. รายละเอียดของโครงเรื่อง นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีรายละเอียดของโครงเรื่องที่ช่วยเพิ่มความสนุกสนานให้แก่เด็กมากขึ้น นิทานบางเรื่องมีโครงเรื่องดีแต่ขาดรายละเอียดของโครงเรื่อง ผู้เล่าสามารถแต่งเติมเสริมรายละเอียดให้กับโครงเรื่องเพื่อเพิ่มความสนุกสนานให้กับนิทานได้ รายละเอียดของโครงเรื่องนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยมีดังนี้

ตัวละคร ตัวละครในนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะดังนี้

ควรมีชีวิต พุดได้

อยู่ในวัยเดียวกับผู้ฟังหรือใกล้เคียง

ตัวละครควรมีชื่อและควรเป็นชื่อง่าย ๆ น่ารัก จะทำให้ตัวตัวละครมีเสน่ห์ จดจำง่าย ไม่ควรมีชื่อคล้าย ๆ กันในเรื่องเดียวกัน เพราะจะทำให้เด็กสับสน

ภาษาที่ใช้ ภาษาที่ใช้ในนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะดังนี้

ควรมีบทสนทนามาก ๆ จะช่วยให้เด็กเข้าใจและติดตามเรื่องราวได้ดีกว่าเนื้อเรื่องที่เป็นการบรรยายด้วยความเรียง

ใช้ภาษาง่าย ๆ คำศัพท์ง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ เด็กฟังแล้วเข้าใจได้ทันที

มีการใช้คำซ้ำ คำสัมผัส คำคล้องจองบ้าง จะช่วยเพิ่มความสนุก เด็กไม่เบื่อ จดจำเร็ว

การขึ้นต้น ไม่ควรขึ้นต้นด้วยการบรรยายเยิ่นเย้อ หรืออรัมภทนานเกินไป

การลงท้าย เรื่องควรจบลงอย่างมีความสุข ตัวเอกของเรื่องประสบความสำเร็จเช่น ได้แต่งงาน สมหวัง ได้เงิน – ทอง ได้กลับบ้านไปอยู่กับพ่อแม่ กลับตัวเป็นคนดี มีความสุข เป็นต้น

ดวงเดือน แจ่มสว่าง (2543, น. 44) การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย การเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่า หรืออ่าน ให้เด็กปฐมวัยฟัง เป็นเรื่องที่ครูจะต้องพิถีพิถัน และพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบ ทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นเมื่อจะเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟัง ครูจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องและใช้ความประณีต ละเอียดอ่อนเป็นพิเศษ ลักษณะของ นิทานที่ควรเลือกมีลักษณะ ดังนี้

1. นิทานที่ครูเลือกจะต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก ดังได้กล่าวแล้วว่าเด็กยิ่งเล็ก เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริงเพื่อให้เด็กเกิดความคิด รวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง สำหรับเด็กโตครูควรนำเรื่องที่แปลก ๆ มหัศจรรย์เพื่อฝันมาเล่าและไม่ควรจะเป็น เรื่องที่ซ้ำกับเรื่องเดิม
2. นิทานเรื่องนั้นสนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ได้มากน้อยเพียงไร อย่างน้อยที่สุดนิทานเรื่องนั้นจะต้องทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น มีเรื่องขบขัน การเล่นและการท่องเที่ยว เป็นต้น
3. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นปลูกฝังจินตนาการของเด็ก เนื้อหาจึงควรจะมีสิ่งที่เป็นสุนทรียภาพความงดงาม ตื่นตาตื่นใจปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอยู่ในช่วงอายุ 4-6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดเชิงจินตนาการ ดังนั้นการเลือกเรื่อง นิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กวัยนี้ฟัง ควรจะเลือกเรื่องที่มีการพรรณนาถึงความงามของธรรมชาติ ลักษณะที่แปลกประหลาดน่าพิศวงของสัตว์ ความงามของนางฟ้าหรือความน่าเกลียดน่ากลัวของ แม่มด ความน่ารักน่าเอ็นดูของสัตว์ตัวเล็ก ๆ ฯลฯ
4. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟัง จะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละคร แนวความคิดที่สร้างสรรค์ และภาษาที่เหมาะสม ชัดเจน ง่ายและเป็นภาษาที่สุภาพ เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็ก ๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบาก ด้วย วิธีการที่สร้างสรรค์ ใช้ความพากเพียร มานะอดทน และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหา
5. เลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลาย ตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก แม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง ในการเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่าน แต่ครั้งควรจะให้เนื้อเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลาย ๆ แนว สำหรับเด็กเล็ก ๆ อาจจะต้องการ
6. นิทานที่ดีควรจะมีการแทรกบทตลกขบขัน แต่ต้องเป็นบทตลกที่ไม่หยาบคาย สิ่งที่ครูควรระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งคือ อย่าเลือกนิทานที่มีบทตลกขบขันที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นเจ็บปวด เป็นบทตลกที่อยู่บนความอับอายของผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะทำให้เด็กเขาอย่างได้
7. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่ก็เป็นนิทานที่ครูสมควรจะเลือกมาเล่าให้เด็ก ๆ ฟังโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะ และประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

8. นิทานที่สมควรแก่การเลือกมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟังควรจะเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝัง ลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก ๆ ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับเด็ก ๆ หรืออาจจะเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมไม่ดีในเบื้องต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ดี ต้องดีงาม มีจรรยาบรรณที่น่าชื่นชม และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

9. นิทานที่ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมที่ง่าย ๆ ซึ่งเด็กระดับปฐมวัยสามารถทำได้ เช่น เรื่องที่มีเนื้อหาสาระประเภทชี้แนะให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง เชื่อฟัง พ่อแม่ ครู จัดเก็บของเล่นของใช้ด้วยตนเองได้ รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน อาทิ การแปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ซักรองเท้า หวีผม ฯลฯ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านและของโรงเรียน การดูแลรักษาเครื่องใช้ การเอื้อเฟื้อแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน การไม่หัวเราะเยาะความพิการของเพื่อนหรือเมื่อเพื่อนได้รับบาดเจ็บ

สรุปได้ว่า หลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังได้ว่า ควรเป็นนิทานที่เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก เนื้อเรื่องที่เล่าต้องเข้าใจสนุกสนาน ถ้ามีคำซ้ำ ๆ ประโยคซ้ำ ๆ ก็จะเป็นที่สนใจ สนุกสนาน ถ้ามีคำซ้ำ ๆ ก็จะเป็นที่สนใจของเด็กมาก ถ้าเป็นหนังสือควรมีภาพประกอบชัดเจน มีบทสนทนามากกว่าความเรียง เนื้อหาของเรื่องมีคุณค่าสร้างสรรค์ ส่งเสริมสติปัญญาและจิตใจ

8. เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

รักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2540, น. 45 - 46) กล่าวว่า ในการเล่านิทานสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง คือ การสร้าง ความประทับใจให้แก่ผู้ฟัง จุดเริ่มต้นอยู่ที่การเตรียมให้พร้อมพร้อมใจของผู้เล่า ผู้ที่เล่าจะต้องหา จุดสำคัญของเรื่องให้ครบ และสรุปให้จับใจความดังนี้

ประโยคแรกที่จะใช้ในการเริ่มเรื่อง ควรหาถ้อยคำที่ฟังดูแล้วน่าตื่นเต้น จูงใจให้ติดตาม เรื่องต่อไป คอยสังเกตว่าผู้ฟังยังให้ความสนใจกับบทบาทลีลาการเล่าอยู่หรือไม่ ถ้ารู้สึกว่กำลัง สูญเสียความ สนใจ ควรเปลี่ยนบรรยากาศด้วยการหยุดพักแล้วถามปัญหาอะไรอย่างย่อปัญหา เชาวน์หรือ ปัญหาสนุก ๆ การจบเรื่องประโยคสุดท้าย จะปิดเรื่องต้องมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประโยคแรกๆ เริ่มใช้เริ่มเรื่อง ผู้เล่าจะต้องคิดและเตรียมไว้ก่อนว่า จะปิดเรื่องด้วยประโยคใด จึงจะเป็นการสรุปจบที่ จับใจผู้ฟัง โดยทั่วไปมักปิดการเล่านิทานด้วยถ้อยคำที่กินใจ ให้ข้อคิดหรือ ทิ้งท้ายไว้ให้คิดกิจกรรม ภายหลังจากการเล่านิทาน สิ่งที่ไม่ควรละเลย หลังจากเล่านิทานจบ ควรมี คำถามเกี่ยวกับนิทานที่นำมา เล่าให้เด็กตอบ ซึ่งอาจเป็นคำถามที่เกี่ยวกับชื่อตัวละครที่สำคัญ เหตุการณ์ที่สำคัญและข้อคิดที่ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541, น. 78 - 79) ได้เสนอวิธีการเล่า นิทานที่ครูควรทราบ ดังนี้ คือ

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัย ใช้เรื่องที่มีความดีชนะความชั่วเสมอไป และผู้เล่าต้อง จำเนื้อเรื่องได้ดีทุกตอน
  2. เสียง ผู้เล่าจะต้องให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจน ระดับเสียงและจังหวะ พูดถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใส่ความรู้สึกลงไปในน้ำเสียง ถ้าผู้เล่าสามารถทำเสียงสูงต่ำ ทำเป็น เสียงเด็ก เสียงคนแก่ หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละครได้ เด็กจะยิ่งสนใจมากยิ่งขึ้น
  3. ท่าทาง ถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ท่าทางมาก แต่เน้นที่ภาพหากไม่มีภาพประกอบก็ควรใช้ท่าทางประกอบบ้างตามโอกาส แต่อย่าใช้มากเกินไปพึงระวังให้เป็นไปตามธรรมชาติ
  4. จังหวะ จังหวะในการพูดเป็นสิ่งที่ช่วยให้นิทานน่าสนใจ
  5. อารมณ์ ในขณะที่เล่าควรเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึก และอารมณ์ของผู้เล่า เช่น อารมณ์รื่นเริง ความรู้สึกตื่นเต้น หรืออารมณ์เศร้า ฯลฯ
  6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทาน ควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซงในขณะที่ ฟังนิทาน
  7. เวลาในการเล่า เด็กอายุ 5 - 6 ปี ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ (2541, น. 16 - 17) กล่าวถึงการเล่านิทานที่มีขั้นตอนการดำเนินการ เป็นลำดับ ในแต่ละขั้นตอนของการเล่า ต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสม จึงจะทำให้การเล่านิทานมี ความหมายประทับใจแก่ผู้ฟัง แม้วนิทานจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบ และพร้อมที่จะฟังอยู่เสมอก็ตาม นิทานทุกเรื่องกับการ เล่าทุกครั้ง ไม่สามารถตรึงใจให้เด็กอยู่กับที่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบวัน แต่ กระบวนการเล่า นั้น จะมีขั้นตอนการเตรียมการที่ดี นอกจากจะทำให้ นิทานดำเนินไปสู่จุดประสงค์ ของผู้เล่าที่ต้องการแล้ว ต้องทำให้เด็กเพลิดเพลินกับนิทานที่เล่าด้วยในการเตรียมการเพื่อการเล่า ครู เป็นผู้เล่า ครูต้องจัดเตรียมเนื้อหา นิทานก่อน ถ้าเป็นนิทานที่มาจากหนังสือนิทาน ครูควรต้องอ่านให้ เข้าใจ จำเนื้อเรื่องให้ได้ เมื่อนำไปเล่าประกอบภาพในหนังสือจะได้พูดความ ต่อเนื่องเป็นเรื่องราว มี การหยุดพัก ถามตอบจะทำให้เข้าใจง่ายไม่ลืมการเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทาน ที่นั่งของครูและเด็ก จะต้องใกล้ชิดกัน ครูอาจนั่งสูงกว่าเด็กเล็กน้อย เพื่อให้สามารถแสดงภาพในหนังสือ หรือภาพอื่น ๆ ในระดับสายตาเด็ก ขณะเล่าครูควรจัดเด็กเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ถ้าเป็นกลุ่ม ใหญ่ให้นั่งล้อมวงครู ครูเริ่ม กิจกรรมเตรียมเด็กด้วยการให้เด็กร้องเพลง ดูภาพหรือกล่าวคำจูงใจ เพื่อให้เด็กมีอารมณ์พร้อมที่จะฟัง เมื่อพร้อมแล้วจึงเริ่มต้นด้วยการเล่านิทาน การดำเนินเรื่อง อาจเป็นการนำเสนอด้วยภาษาพูดอย่างเดียว หรือใช้ภาษาท่าทาง หรือใช้สื่อประกอบต่าง ๆ ทั้ง แแถบับที่กเสียงและภาพประกอบ ผู้เล่าต้องใช้ภาษา ที่เด็กเข้าใจง่าย ถูกหลักไวยากรณ์ การ

สนทนาอาจใช้ภาษาถิ่น หรือใช้คำคุ้นที่เด็กเคยชิน จะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพและมีความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เล่ามากขึ้น การสรุปเรื่องขั้นตอน สุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้ง ควรมีการสรุปเรื่องด้วยคำถามเกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของเรื่อง ลักษณะของตัวแสดงในเรื่อง ความรู้และคำสั่งสอนที่ได้จากเรื่อง เพื่อให้เด็กได้คิดทบทวนและ เก็บข้อความรู้จากนิทานเป็นการย้ำเตือนทำให้เด็กจดจำเรื่องราวได้ดี

9. รูปแบบการเล่านิทาน

สมใจ บุญอรรถพิชญ์ (2539, น. 9 - 10) กล่าวถึงรูปแบบของการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า ผู้เล่าจะใช้คำพูดถ่ายทอดเรื่องราวด้วยเสียงธรรมชาติของตนเอง ผู้เล่าบางคนมีความสามารถพิเศษในการท าสียงเลียนเสียงต่าง ๆ ช่วยให้นิทานน่าสนใจมากขึ้น

2. การเล่านิทานประกอบภาพวาดในสมัยโบราณมีการเล่านิทานประกอบภาพวาดลงบน พื้นดิน พื้นทราย ฝาผนังของถ้ำ แผ่นหนัง ต่อมาเริ่มวาดลงบนกระดาษและผ้า

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ผู้เล่าจะเตรียมหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบสวย ๆ ให้ ผู้ฟังได้ชมในขณะที่ฟังนิทาน หนังสือบางเล่มอาจมีเฉพาะภาพ แต่ไม่มีตัวอักษร ผู้เล่าต้องเล่าเตรียม เนื้อเรื่องให้สัมพันธ์กับภาพ

4. การเล่านิทานประกอบเส้นเชือก ผู้เล่าจะเตรียมเชือกนำปลายทั้ง 2 ข้างมาผูกติดกัน ใช้นิ้วมือทั้ง 10 นิ้ว ทำเป็นเส้นเชือกรูปร่างต่าง ๆ หรืออาจใช้เส้นเชือกวางเป็นรูปร่างต่าง ๆ บนกระดาน หรือแผ่นโปร่งใส

5. การเล่านิทานประกอบหุ่นประดิษฐ์ ผู้เล่าจะเตรียมหุ่นให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ขณะเล่า นิทานจะนำหุ่นออกมาแสดงประกอบ หุ่นที่ใช้มีลักษณะ เช่น หุ่นมือ หุ่นตุ๊กกระดาษหุ่นกระบอก หุ่น หนังสติ๊ก หุ่นผ้า หุ่นฟองน้ำ หุ่นถุงเท้า เป็นต้น

6. การเล่านิทานประกอบหุ่นปะ ผู้เล่าต้องเตรียมกระดาษ ผ้าสำลี กระดานแม่เหล็ก หรือ เวทิจำลอง และเตรียมตัวละครที่ทำจากกระดาษด้านหลังติดกระดาษทราย สำหรับติดบนกระดาน ผ้าสำลี จะทำให้นิทานสนุกสนานยิ่งขึ้น

7. การเล่านิทานประกอบการพับผ้าเช็ดหน้าหรือการพับกระดาษ ผู้เล่าต้องเตรียมกระดาษเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขณะเล่านิทานครูต้องสาธิตการพับผ้าหรือกระดาษ เป็นรูปสัตว์ รูปดอกไม้ สิ่งของต่าง ๆ เด็กจะสนุกสนานและฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อ และสายตาไปด้วย

8. การเล่านิทานประกอบการร้องเพลง ผู้เล่าอาจนำนิทานมาเขียนใหม่ให้เป็นบทเพลง และใส่ทำนองกระตุ้นให้เด็กเลิกสนใจในเพลง คนไทยสมัยก่อนมักนำเนื้อหาของนิทานมาขับร้อง ทำให้เกิดความไพเราะในการใช้ภาษา เช่น ตำนานดาวลูกไก่

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539, น. 36 - 55) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการเล่านิทาน ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าเรื่องจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมตั้งแต่การเลือกเรื่องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟัง นิทานปากเปล่าเป็นนิทานที่ดึงดูดและสร้างความสนใจของผู้ฟังด้วย น้ำเสียง แววดา ลีลาและท่าทางประกอบการเล่าของผู้เล่าที่สง่างามและพอเหมาะพอดี

2. นิทานวาดไปเล่าไป เป็นการเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องมีประสบการณ์การเล่านิทานแบบ ปากเปล่าอยู่มากพอสมควร แต่ต้องเพิ่มการวาดรูปในขณะที่เล่าเรื่องราว รูปหรือภาพที่เล่าออกมาอาจสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า หรือบางครั้งเมื่อเล่าจบ รูปที่วาดจะไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เล่าเลยก็ได้ คือ จะได้ภาพใหม่เกิดขึ้น

3. นิทานที่เล่าโดยใช้สื่ออุปกรณ์ในขณะที่เล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าจะต้องใช้สื่อที่เตรียมหรือหามา เพื่อใช้ประกอบการเล่า เช่น การเล่าโดยใช้หนังสือ นิทานหุ่นนิ้วมือนิทานเชิด นิทานเชือก เป็นต้น หรือขณะเล่าอาจมีดนตรีประกอบจังหวะ เพื่อให้การเล่าสนุกสนานยิ่งขึ้น

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2541, น. 12 - 14) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทานไว้ดังต่อไปนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่าที่อาศัยคำพูดและน้ำเสียงไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่า การเล่านิทานแบบนี้ต้องใช้ศิลปะในการพูด การเล่าที่จริงจังมาก การเล่านิทานปากเปล่า อาจให้เด็กเล่าเอง ผู้ใหญ่เล่าบ้าง หรือช่วยกันเล่า ไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที

2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้เป็นการเล่านิทานที่มีชีวิตชีวา มากกว่า การเล่านิทานปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องที่เล่าได้ และจินตนาการเป็นรูปธรรม มากขึ้น ตามท่าทางของผู้เล่า สนุกสนานมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่า ท่าทางที่ใช้ ประกอบการเล่านิทานอาจเป็นท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของเด็กได้แก่การทำหน้าตา การแสดงท่าทางกาย หรือการเล่นนิ้วมือประกอบการเล่า

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ภาพที่ใช้ในการเล่ามีหลายชนิด มีทั้งภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาด ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพยนตร์ที่มีภาพสวย ๆ มา ประกอบการ เล่าเป็นการจูงใจเด็กให้ติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้ เด็กจะสนุกมากขึ้นถ้าในขณะที่ ฟังเรื่องและดูภาพ ผู้เล่าจะต้องกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสร้างจินตนาการให้กับ นิทานที่เล่า

4. การเล่านิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แอบบันทึกเสียงต่าง ๆ สามารถนำมาประกอบการเล่านิทานได้ จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นเร้าให้เกิดความตื่นตันทันอยากติดตาม นอกจากการใช้เสียงเพลงดนตรีแล้ว ในการเล่านิทานเราอาจใช้เสียงเด็กมา ประกอบ การเล่าได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อเล่าถึงรถไฟวิ่งผู้เล่าอาจจะชักชวนให้เด็ก ๆ ที่ฟังร่วมทำเสียง รถไฟวิ่งประกอบการเล่า ซึ่งทำให้บรรยากาศการฟังนิทานสนุกสนานไปอีกแบบ

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากากตัวแสดงในนิทาน อุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกสนานตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

สรุปได้ว่า เทคนิคการเล่านิทานมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับเนื้อหาในนิทาน เทคนิคที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และเป็นเทคนิคที่เด็กปฐมวัยสามารถทำได้ โดยเทคนิคที่เลือกใช้ในงานวิจัยเล่มนี้ ได้แก่ 1) การเล่านิทานปากเปล่า 2) การเล่าไปวาดไป 3) การเล่านิทานโดยใช้หนังสือภาพประกอบ และ 4) เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย

การประเมินด้วยการสังเกตสำหรับเด็กปฐมวัย

แบนดูรา (Bandura) มีความเชื่อว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการสังเกตจากตัวแบบในการเรียนรู้ผ่านตัวแบบนั้น ตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมกัน เด็กปฐมวัยใช้ชีวิตแต่ละวันในสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคม จึงนำมาจากประสบการณ์ของผู้คนที่แวดล้อม โดยเฉพาะพ่อแม่ที่ใกล้ชิดที่สุด ส่วนมากรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของสังคม เกิดการเลียนแบบแสดงพฤติกรรมขึ้น ดังนั้น การเรียนรู้และประเมินเกี่ยวกับตัวเด็ก วิธีการประเมินแบบไม่เป็นทางการ (information) ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย คือ การสังเกต (Observation)

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2542) ให้ความหมายว่า การสังเกตของครูเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวเด็กอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งสามารถใช้วิธีนี้รวบรวมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ตั้งแต่ด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคมและร่างกาย ในการสังเกตต้องมีความสามารถในการให้หูและตาเป็นเครื่องมือสำคัญ วิธีการนี้นับว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้กันมานานแล้ว แต่ไม่ได้ทำอย่างเป็นระบบให้สามารถนำผลไปใช้ในการประเมินได้อย่างจริงจัง การสังเกตที่ดีควรจะมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน มีฟอร์มการสังเกต ตลอดจนกฎเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมจากการสังเกตนั้น ๆ ให้ชัดเจน และมีการจดบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน จนสามารถนำมาประเมินตัวเด็กได้

เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต

ในการสังเกตเด็ก ครู หรือนักวิจัย ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการสังเกต จึงสามารถเลือกใช้เครื่องมือซึ่งมีแบบฟอร์มที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเด็กต่าง ๆ กัน เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตมีหลากหลายชนิด เช่น การบันทึกกระบวนพฤติกรรม การบันทึกต่อเนื่อง การบันทึกแบบสุ่มเวลา การบันทึกเหตุการณ์ แบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2527; มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2536; ศรียา นิยมธรรม, 2542; Wortham, 1995; Gullo, 1994; Nikko, 1996)

ผู้วิจัยได้เลือกแบบการบันทึกกระบวนพฤติกรรม ซึ่งนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านให้ข้อคิดว่า (สมโภชน์ เขียมสุภาชิต, 2541; Wortham, 1995; Bockm, & Weinberg, 1982) การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมเด็กแบบกระบวนพฤติกรรมนี้เหมาะสำหรับครูปฐมวัยที่ทำการสังเกตพฤติกรรมเด็กในชั้นเรียนตามสถานที่จริง เป็นการเขียนบันทึกแบบสั้น บรรยายเหตุการณ์ พฤติกรรมคำพูดของเด็กส่วนมากเป็นพฤติกรรมที่ครูพยายามทำความเข้าใจเด็กแลพฤติกรรมนั้นสามารถวัดได้โดยตรง และแบบประเมินค่า หรือมาตราประเมินค่า เป็นเครื่องมือที่บอกความหมายของระดับพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกที่ต้องการประเมินระดับที่แจ่มแจ้งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับแบบสังเกตอื่น ๆ และทำให้ได้ผลจากการประเมินเด็กเพื่อเห็นภาพรวมของตัวเด็ก

การประเมินด้วยการพูดคุยสำหรับเด็กปฐมวัย

การประเมินด้วยการพูดคุยเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการวัดและการประเมินแบบไม่เป็นทางการ มีลักษณะสภาพความเป็นจริง วิธีนี้มีลักษณะเป็นการประเมินเด็กโดยตรงไปตรงมา และมุ่งเสริมการคิดให้เด็กแสดงศักยภาพอย่างเต็มความสามารถเหมาะกับครูปฐมวัยนำไปใช้ ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินวิธีนี้ทำให้รู้จักเด็กได้อย่างลึกซึ้ง เข้าใจในพัฒนาการ ความประพฤติตลอดจนความคิดของเด็ก ลักษณะสภาพจริงของเด็ก ประเมินเด็กด้วยการพูดคุย ดังประเด็นต่อไปนี้

1. ความหมายของการพูดคุย

การพูดคุยเป็นการวัดและประเมินอย่างไม่เป็นทางการ มีลักษณะสภาพจริงแท้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เป็นวิธีการที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวเด็กได้อย่างชัดเจน และโดยตรงที่สุด (Mcafee, & Leong, 1994) วิธีการที่ครูได้พูดคุยและฟังเด็กช่วยให้ครูได้แลเห็นพฤติกรรม สีน้าเกิดปฏิสัมพันธ์รู้จักเด็กมากขึ้น นอกจากนั้นเป็นการกระตุ้นให้เด็กคิดตามเกิดการเรียนรู้จากการโต้ตอบพูดคุย ดังนั้น วิธีการประเมินด้วยวิธีนี้จึงนับว่าเป็นการเก็บข้อมูลที่ตรงที่สุดของการประเมินตามจริง ตามสถานะที่แท้จริงเป็นไปตามธรรมชาติ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและจดบันทึกได้

2. จุดมุ่งหมายของการพูดคุย

การพูดคุย (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2542) เป็นวิธีการประเมินที่ได้ข้อมูลที่ตรงที่สุด เป็นการวัดและการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน และพัฒนาเด็กปฐมวัยเนื่องจากการพูดคุยทำให้ครูผู้สอนรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล ดังนั้น การใช้วิธีการการพูดคุยในการประเมินมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

2.1 เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับเด็ก ธรรมชาติของเด็กปฐมวัยเป็นวัยต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่ชอบคนแปลกหน้า ดังนั้น ครูผู้สอนต้องใช้วิธีพูดคุยเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับเด็ก เกิดความคุ้นเคยวางใจ วิธีการพูดคุยเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดและดีที่สุดที่สามารถประเมินเด็กให้ตรงที่สุด

2.2 เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กคิดและเรียนรู้ (Stiggins, 1997) การพูดคุยกับนักเรียนหรือเด็กนับเป็นวิธีการสอนที่มีมาตั้งแต่สมัยของโสเครตีส (Socrates) ในการศึกษาที่ครูผู้สอนได้พูดคุยกับเด็กเป็นการโต้ตอบ เด็กใช้ความคิดที่จะพูดโต้ตอบสื่อสารผู้ใหญ่ ทำให้ครูสามารถประเมินการรู้คิด ประเมินพัฒนาการได้

2.3 เพื่อค้นพบสิ่งที่มีอยู่ในใจเด็ก ซึ่งไม่อาจสังเกตได้โดยตรง การพูดคุยทำให้ครูสามารถประเมินและเข้าใจในพฤติกรรมที่แสดงออก ทำให้ได้ล่วงรู้ความคิดที่เด็กเก็บไว้ในใจอย่างกระฉับกระฉวย บางครั้งเด็กอาจแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่ใช่พฤติกรรมที่แท้จริง แต่ถ้าครูไม่พูดคุยซักถาม จะทราบความเป็นจริงได้และประเมินเด็กได้อย่างลึกซึ้ง

3. วิธีการประเมินด้วยการพูดคุย (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2542)

วิธีการพูดคุยอาจแบ่งเป็น 2 วิธีดังนี้

3.1 การพูดคุยแบบมีโครงสร้าง มีการสนทนา สอบถาม ตอบคำถามที่เตรียมไว้เป็นมาตรฐานเดียวกัน หรือบางครั้งอาจใช้คำว่า การสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน (Standard Interview) ซึ่งแบ่งตามลักษณะของคำถามเป็น 2 ชนิด คือ

3.1.1 แบบคำถามปลายเปิด (Open End Questions) เป็นคำถามที่เปิดกว้างให้เด็กตอบคำถามได้อย่างอิสระตามความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งมักใช้คำถามว่า เพราะอะไร ทำไม อย่างไร

3.1.2 แบบคำถามปลายปิด (Closed End Question) เป็นคำถามที่มีรูปแบบคำตอบเป็น ใช่-ไม่ใช่ ได้-ไม่ได้ ชอบ-ไม่ชอบ ซึ่งให้เด็กตอบสั้น ๆ

3.2 การพูดคุยแบบไม่ใช่โครงสร้าง (Non-Structure Interview) เป็นการสนทนา สอบถามเด็กแต่ละคนด้วยคำถามที่เหมาะสมกับแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ครูและเด็กมี

อิสระในการซักถามและตอบอย่างอิสระ แต่ครูต้องปรับประเด็นให้กับที่ที่ต้องการ แบ่งเป็นวิธีการย่อย 3 วิธี ดังนี้

3.2.1 การพูดคุยแบบเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Focused-Interview)

3.2.2 การพูดคุยแบบเจาะลึก (Depth-Interview)

3.2.3 การพูดคุยแบบอิสระ (Non-Directive Interview)

4. หลักการประเมินด้วยการพูดคุย (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2542)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการประเมินแบบพูดคุยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

4.1 ครูกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่าจะพูดคุยอะไร และกับเด็กคนไหน

4.2 เตรียมคำถามพูดคุยให้พร้อมที่จะถามได้อย่างครอบคลุมจนสามารถสรุปข้อยุติได้

4.3 สร้างบรรยากาศในการพูดคุยแบบเป็นกันเอง อบอุ่น และปลอดภัยที่จะพูดคุยตอบ

อย่างอิสระ และสบายใจ เพื่อให้ได้ความจริงมากที่สุด

4.4 ต้องศึกษาค้นคว้าเรื่องที่จะพูดคุยมาล่วงหน้าอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถสรุปคำตอบต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

4.5 ต้องจดบันทึกคำสัมภาษณ์อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ผู้สัมภาษณ์ต้องฝึกซ้อมการสัมภาษณ์และการจดบันทึกข้อมูลเป็นอย่างดีก่อน

5. ข้อเสนอนแนะ

ข้อเสนอนแนะในการประเมินด้วยการพูดคุยมีดังนี้

5.1 เตรียมคำถามสำหรับการพูดคุยให้ดี

5.2 ควรมีคู่มือจดโน้ตสั้น ๆ ในการเตรียมคำถามตามเด็ก

5.3 มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

5.4 ทดลองปฏิบัติก่อนพูดคุยกับเด็ก

6. รูปแบบบันทึกการประเมินด้วยการพูดคุย

สำหรับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนี้เป็นการเรียนรู้โดยใช้หูฟัง ใช้ปากในการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เป็นลักษณะการเรียนรู้ ดังที่ โฮล (Holt, 1992) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการขับเคลื่อน โดยให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ สร้างเป็นความเข้าใจที่สมบูรณ์ การวัดและประเมินเด็กปฐมวัยด้วยการพูดคุย ทำให้สามารถเก็บรายละเอียดในพัฒนาการของเด็กได้ครบถ้วน ครูผู้สอนสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยการพูดคุยกับเด็กเพื่อเก็บข้อมูล นำผลมาประเมินได้

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.)

มีผู้ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) ไว้ดังต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545, น. 58) กล่าวว่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) เป็นค่าแสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนดัชนีประสิทธิผลควรมีค่า 0.5 ขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 157 -159) กล่าวว่าในการวิเคราะห์หาประสิทธิผลของสื่อวิธีสอน หรือนวัตกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและพัฒนาขึ้นว่ามีประสิทธิผล (effectiveness) เพียงใดก็จะนำสื่อที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่อยู่ในระดับมากเหมาะสม แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผล

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2546, น. 170) ได้กล่าวถึงดัชนีประสิทธิผลไว้ว่า ค่าที่คำนวณจะได้เป็นทศนิยม ซึ่งค่าทศนิยมที่ได้ถ้ามีค่าใกล้ 1 มากเพียงใดยิ่งแสดงว่าสื่อนั้นมีประสิทธิภาพมาก ข้อมูลที่นำมาใช้ในการคำนวณ มาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งการทดสอบก่อนเรียน และการทดสอบหลังเรียน

การหาค่า E.I. ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม เป็นการพิจารณาพัฒนาการในลักษณะที่ว่าเพิ่มขึ้นเท่าไร ไม่ได้ทดสอบว่าเพิ่มขึ้นเชื่อถือได้หรือไม่ เช่น ค่า E.I. = 0.6240 นั้น เรียกว่า หาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) และเพื่อให้สื่อความหมายกันง่ายขึ้นจึงแปลงคะแนนให้อยู่ในรูปร้อยละ เช่น จากค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) = 0.6240 คิดเป็นร้อยละ 62.40

ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินสื่อหรือนวัตกรรมต่าง ๆ โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียนซึ่งเป็นตัววัดว่า ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดทางความเชื่อ เจตคติ และความตั้งใจของผู้เรียน คะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลงเป็นร้อยละ หาค่าสูงสุดที่เป็นไปได้ นำผู้เรียนเข้ารับการทดลอง เสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาประสิทธิผล โดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียน ได้เท่าไรแล้วหารด้วยค่าที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่ผู้เรียนสามารถทำได้ ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียน โดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 หากค่าคะแนนหลังเรียนเท่ากับคะแนนก่อนเรียน ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับศูนย์ และหากคะแนนหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน ค่าดัชนีประสิทธิผลจะมีค่ามากกว่าศูนย์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1. งานวิจัยในประเทศ

เนื่อน้อง สนับสนุน (2541) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อกับเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 1 ห้องเรียน พบว่าคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลองกับวิธีการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครูมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรัญญา เพิ่มพิระพัฒน์ (2548, น. 81-87) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนไทยรัฐ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแผนการจัดประสบการณ์ และแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาในด้าน การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียนโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t พบว่า ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกด้าน และความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ใน 3 ด้าน คือ ด้านการฟัง การพูดและการอ่าน ยกเว้นด้านการเขียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75

เครือ ลานอิน (2549, น. 59-63) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบบทบาทสมมติที่มีผลต่อความสามารถทางภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษากระเหรี่ยงประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษากระเหรี่ยง อายุ 4-5 ปีที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านยางน้ำกาดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 19 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบสมมติ และแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษา ในด้านการรับรู้คำศัพท์ การอธิบายความหมายศัพท์ การปฏิบัติตามคำสั่ง การแต่งประโยค และการเล่าเรื่อง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน t-test พบว่า การจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบบทบาทสมมติสูงกว่าก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาไทยของเด็กที่ใช้ภาษากระเหรี่ยงระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่จัดประสบการณ์دارเล่าเรื่อง ประกอบบทบาทสมมติมีความสามารถทางภาษาแตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 การอภิปรายผลพบว่า บทบาทสมมติทำให้นักเรียน ได้เลียนแบบเสียง ฟังเสียง และเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามประสบการณ์ที่ได้รับ

จัดณี เหล่าเสถียรกิจ (2549, น. 54-55) ได้ทำการศึกษาผลการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พฤติกรรมสังคมด้านความเชื่อเพื่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหอยสะอาดพัฒนา จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แผนการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พฤติกรรมสังคมด้านความเชื่อเพื่อ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 83.91/88.18 และมีค่าประสิทธิผลเท่ากับ 0.7778 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 77.78

วิภาวรรณ ยาประดิษฐ์ (2549, น. 125-126) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานและกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียนผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 95.63/92.29 และกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.68/85.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8609 คิดเป็นร้อยละ 86.09 และกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียน มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7490 คิดเป็นร้อยละ 74.90
3. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาหลังการจัดประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 92.29 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ที่มีคะแนนเฉลี่ยทักษะภาษาไทยหลังการจัดประสบการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.83 ของคะแนนเต็ม
4. นักเรียนที่เรียนโดยกิจกรรมการเล่านิทานทุกคนมีความสุขและชอบให้ครูเล่านิทานให้ฟัง ซึ่งนิทานที่นักเรียนชอบฟังและชอบเล่ามากที่สุดคือ เรื่องมดดำ มดแดง
5. นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียนส่วนใหญ่มีความสุขและชอบไปเรียนที่สนามหญ้าหน้าอาคารเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนทุกคนชอบคือ หน่วยมด

6. นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียน มีความคงทนในการเรียนรู้หลังเรียนได้ทั้งหมดไม่แตกต่างกัน

ดรุณี ศรีสุดตา (2550) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเตรียมเด็กให้สงบด้วยการเล่น กับ เชือกประกอบคำคล้องจองเพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษา (การฟัง การพูด) ของเด็กปฐมวัย พบว่า ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันแต่เมื่อสิ้นสุดการทดลองเด็กปฐมวัยในกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนา ความสามารถทางภาษา (การฟัง การพูด) สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเตรียมเด็กให้สงบด้วยการเล่นกับเชือกประกอบคำคล้องจองเพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษา (การฟัง การพูด) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีพัฒนา ความสามารถทางภาษา (การฟัง การพูด) สูงกว่าก่อนการทดลอง

ธีรนุช แสนหาญ (2550, น. 80-83) ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์เล่า นิทานประกอบคำถามปลายเปิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอุดมพัฒนาศึกษาพัฒนาศึกษาศึกษาขอนแก่นเขต 4 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแผนการจัด ประสบการณ์ จำนวน 12 แผน และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษา จำนวน 2 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบ คำถามปลายเปิด ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 91.02/84.67 ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8395 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนด้านความคิดสร้างสรรค์คิดเป็นร้อยละ 83.953 และ นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิด มีคะแนน ความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

วาสนา บัวศรี (2552, น. 129 - 135) ได้ศึกษา เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทน ทางการเรียนรู้สาระการเรียนรู้หน่วยธรรมชาติรอบตัวของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ระหว่างการเล่านิทานจากหนังสือภาพและการเล่านิทานโดยสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนสีโหล่นวิทยา อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยได้แก่ หนังสือภาพและสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ แผนการจัดประสบการณ์สาระเรื่อง ธรรมชาติรอบตัว และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์สาระ การเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การทดสอบค่าที (t-test) ผลปรากฏว่า สื่อการสอนประเภทนิทานทั้งสองรูปแบบ มีประสิทธิภาพ

ตามเกณฑ์ E_1/E_2 สื่อนิทานภาพ 86.86/87.31 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยการเล่านิทาน ทั้ง 2 รูปแบบพบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วราลี โกศัย (2554, น. 121 -130) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาแบบธรรมชาติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาแบบธรรมชาติในการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย 3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างได้แก่เด็กปฐมวัย จำนวน 21 คนที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ และแบบวัดความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test for dependent sample พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน สรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้รูปแบบของภาษาจากเสียงที่ตนเปล่งออกมา เรียนรู้เนื้อหาหรือความหมายของภาษาจากเหตุการณ์และสิ่งของที่อยู่รอบตัว และเรียนรู้การใช้ภาษาจากการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ทักษะทางภาษาเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนในอนาคต ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับการเล่านิทานควรต้องมีความเข้าใจ และมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน โดยเฉพาะกระบวนการพัฒนาทักษะทางภาษา งานวิจัยต่างประเทศ

ซิมสัน (Simpson, 1988) ได้ศึกษาลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัยอายุ 4 ปี ที่ได้รับการจัด ประสบการณ์การเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องซ้ำช่วยส่งเสริมความสามารถ ด้านการสื่อสารมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดภาษา ให้ชัดเจนละเอียดลออ ครอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ และเข้าใจ ซึ่งความสามารถนี้ วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค (Length of a T-Unit) ไม่ได้วัดที่ปริมาณคำ

กิลมอร์ (Gilmore, 1997, p. 102) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของความสามารถในการเล่านิทาน และความเข้าใจภาษาของเด็กเกรด 3 เนื่องจากความสามารถในด้านนี้มีความจำเป็นต่อความเข้าใจความหมายของคำ เข้าใจเนื้อหา และจะทำให้เด็กเข้าใจเนื้อ

เรื่องซึ่งทำให้เด็กรู้จักการใช้ภาษาประเมินความเข้าใจภาษา โดยดูจากความสามารถในการเล่าเรื่อง ผลการศึกษาพบว่าความเข้าใจภาษาไม่จำเป็นต้องมีพัฒนาการทางด้านการเล่าเรื่องที่ดีก็ได้

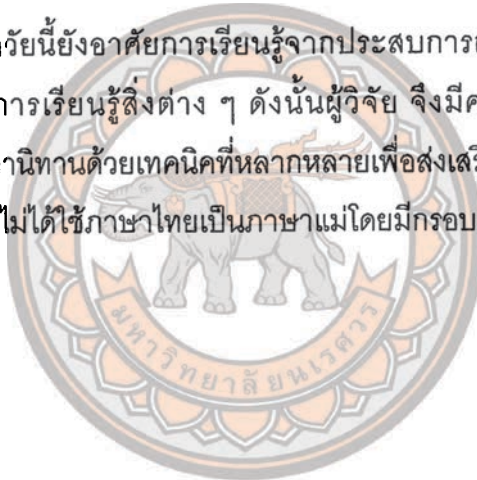
ดิกสัน จอห์นสัน, และซอลท์ (Dixon, Johnson, & Salt, 1997, pp. 367 – 379) ได้ศึกษาเด็ก 4 กลุ่ม ในจำนวน 3 กลุ่ม ที่ได้รับการเล่านิทานให้ฟัง โดยแต่ละกลุ่มหลังจากที่ได้ฟังนิทานแล้วมี การสนทนา หรือพาไปศึกษานอกสถานที่ หรือแสดงเลียนแบบตัวละคร และอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลอง พบว่า ในการฟังนิทานนั้น ถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะ พัฒนาความคิดต่าง ๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่าเมื่อเด็กได้ฟังนิทานแล้วเด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบ ตัวละครที่ตนชอบ หรือตัวละครที่ประสบผลสำเร็จและยังพบว่า เนื้อเรื่องในนิทานถ้าเป็นเรื่องไกล ความจริงจะได้ผลดีต่อความคิดของเด็กได้ดีกว่านิทานที่มีเนื้อเรื่องใกล้ชีวิตของเด็ก

ฮาร์วี (Harvey, 2002, p. 1252-A) ได้ทำการศึกษาเชิงผลกระทบของการใช้หนังสือนิทานที่บันทึกเสียงไว้ ที่มีความรู้และแสดงออกเสียงคำศัพท์ของเด็กก่อนวัยเรียน จำนวน 80 คน จากโรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในซานเมือง โรงเรียนก่อนวัยเรียนในซานเมือง โรงเรียนก่อนวัยเรียนในเขตซานเมืองชั้นใน และจากโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ โดยเด็กได้รับหนังสือบันทึกเสียงหรืออุปกรณ์ทางศิลปะเป็นเวลาานานกว่า 10 สัปดาห์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เด็กที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เพิ่มขึ้นและที่แสดงออกอย่างมีนัยสำคัญเด็กที่ทำคะแนนได้ดีที่สุดในระหว่างการทดสอบก่อนเรียนครั้งแรกมีประสบการณ์ที่ได้ประโยชน์มากที่สุดหลังการทดลองถึงแม้ว่าความถี่ที่กลุ่มทดลองได้ฟังหนังสือบันทึกเสียง จะมีความสัมพันธ์กับจำนวนคำศัพท์ที่รับรู้เพิ่มขึ้น แต่ไม่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาคำศัพท์ที่แสดงออกและผู้ปกครองของเด็กในกลุ่มทดลอง รายงานเด็กของตนว่ามีความสุขในการฟังหนังสือบันทึกเสียงอย่างมาก

แนนซี (Nancy, 2009, pp. 98 -116) ได้วิจัยกรณีศึกษาเชิงคุณลักษณะของวิถีทางธรรมชาติของการเล่าเรื่อง (Storytelling) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 8 คน ที่โรงเรียน k-12 ทางตะวันตกของรัฐแคโรไลนา (North Carolina) เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ การบันทึกภาคสนาม การตรวจสอบเอกสาร และการศึกษาผลงานของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนคงที่ (Constant Comparison Analysis Method) ในการค้นพบหัวข้อเรื่องของครูที่ใช้ในการเล่าเรื่องทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีการแบ่งปันเรื่องเล่าส่วนตัว มีพัฒนาการในการควบคุมเสียงและท่าทางในการเล่าเรื่อง มีการเชื่อมโยงเรื่องราววัฒนธรรมของโรงเรียน ทำให้ครู

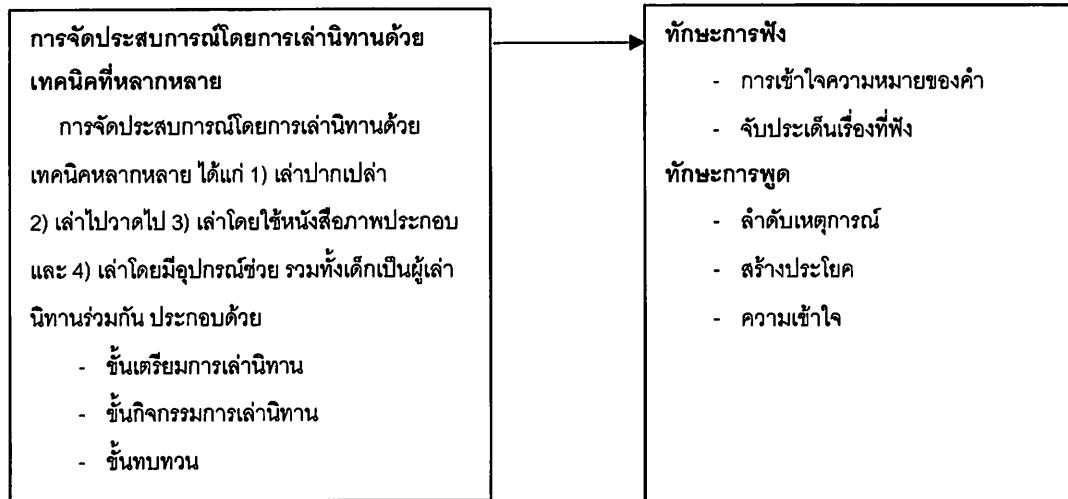
สามารถสังเกตเห็นธรรมชาติของการเล่าเรื่อง งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการใช้วิธีการเล่าเรื่องที่มีต่อการศึกษา รวมไปถึงยังสามารถทำให้ครูมีความสุขทุกครั้งเมื่อใช้การเล่าเรื่องในชั้นเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

จากแนวคิดที่ว่าทักษะทางภาษาสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องศึกษาวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยให้เจริญต่อเนื่องจนถึงวัยผู้ใหญ่ต่อไป โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ทักษะทางภาษาของนักเรียน เพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จึงควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการ หลักการ และแนวการจัดกิจกรรม ที่เหมาะสม จึงจะสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กได้อย่างเต็มที่และต่อเนื่อง เพราะภาษาเป็นเครื่องมือของสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่ว่าการติดต่อสัมพันธ์กันจะมีขึ้นในรูปใดย่อมต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือ ทักษะทางภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพราะเด็กวัยนี้ยังอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรม ภาษาเป็นเครื่องมือช่วยให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะดำเนินการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

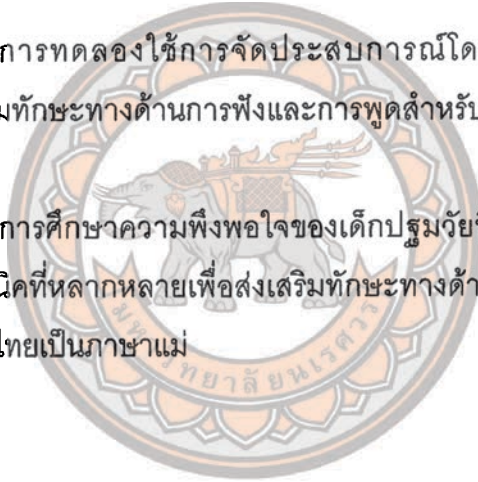
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินไปตามในลักษณะของกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานตามกรอบวิธีวิจัย (Research Framework) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

แหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา 1 ท่าน ได้แก่

รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยจำนวน 4 ท่าน ได้แก่

1.2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สุณี บุญพิทักษ์ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

1.2.2 ดร.จันทิรา จันทร์ผ่อง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์สาขาการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

1.2.3 ครูสายพิณ พัชรพร ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ระดับ คศ.3 ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาจวน อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยเป็นระยะเวลา 34 ปี

1.2.4 ครูศิริพร พรหมสุวรรณดี ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ระดับ คศ.3 ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยเป็นระยะเวลา 22 ปี

2. กลุ่มทดลองนำร่อง ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5-6 ปี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โรงเรียนบ้านน้ำจวง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 2 ชนิด ได้แก่

1. การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย ประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์จำนวน 19 แผน

2. แบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การจัดทำประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

1.3 ศึกษาเนื้อหาในนิทานที่ควรจัดให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เลื่อนนิทานที่มีเนื้อหากำหนดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี) ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับเนื้อหาในนิทาน เทคนิคที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และเป็นเทคนิคที่เด็กปฐมวัยสามารถทำได้ ได้แก่ 1) การเล่านิทานปกเกล้า 2) การเล่าไปวาดไป 3) การเล่านิทานโดยใช้หนังสือภาพประกอบ และ 4) เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย ดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

	ทักษะการฟัง	ทักษะการพูด
การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน	เทคนิคการเล่านิทาน	
การเข้าใจความหมายของคำ	จับประเด็นเรื่องที่ฟัง	สร้างประโยค
	ความเข้าใจ	การลำดับเหตุการณ์

เก็บใบงานไม่เป็นระเบียบ	●	เล่าประกอบหนังสือ	/	/	/	/
แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1, 2	●	เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย(ภาพ)				

ตาราง 4 (ต่อ)

การจัดประสบการณ์โดยการ เล่นบทบาท	เทคนิคการเล่นบทบาท	ทักษะการฟัง		ทักษะการพูด		
		การเข้าใจความหมายของคำ	จับประเด็นเรื่องที่ฟัง	สร้างประโยค	ความเข้าใจ	การลำดับเหตุการณ์
ทำไร้เดินทาง แผนการจัดประสบการณ์ ที่ 3, 4	<ul style="list-style-type: none"> เล่นโดยมีอุปกรณ์ช่วย(หุ่นมือกระต่าย, หุ่นทาโร่ขวดน้ำ) 	/	/	/	/	/
ขอบคุณนะสายลม แผนการจัดประสบการณ์ ที่ 5, 6	<ul style="list-style-type: none"> เล่นโดยมีอุปกรณ์ช่วย(กระต่ายรูปร่างต่าง ๆ) 	/	/	/	/	/
ต้นไม้ใหญ่ ใหญ่ ในเมืองเล็ก เล็ก แผนการจัดประสบการณ์ ที่ 7, 8, 9	<ul style="list-style-type: none"> เล่นไปวาดไป เล่นโดยมีอุปกรณ์ช่วย(ภาพ) 	/	/	/	/	/
กระต่ายขายแครอท แผนการจัดประสบการณ์ ที่ 10, 11	<ul style="list-style-type: none"> เล่นโดยมีอุปกรณ์ช่วย (ตุ๊กตาทองไม้) เล่นโดยมีอุปกรณ์ช่วย(หุ่นมือกระต่าย, กระต่ายงานกระต่าย) 	/	/	/	/	/
คุณกัมปี้ไปเที่ยว แผนการจัดประสบการณ์ ที่ 12, 13	<ul style="list-style-type: none"> เล่นโดยมีอุปกรณ์ช่วย(หุ่นนิ้วมือ, เรือจำลอง, ถังน้ำขนาดใหญ, สัตว์จำลอง) 	/	/	/	/	/

ตาราง 4 (ต่อ)

การจัดประสบการณ์โดยการ เล่านิทาน	เทคนิคการเล่านิทาน	ทักษะการฟัง		ทักษะการพูด		
		การเข้าใจความหมายของคำ	จับประเด็นเรื่องที่ฟัง	สร้างประโยค	ความเข้าใจ	การลำดับเหตุการณ์
สุนัขกับเงา แผนการจัดประสบการณ์ ที่ 14, 15	<ul style="list-style-type: none"> • เล่าแบบปากเปล่า • เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย (ภาพ) 	/	/	/	/	/
จากจินตนาการ แผนการจัดประสบการณ์ ที่ 16, 17, 18, 19	<ul style="list-style-type: none"> • เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย (ภาพ) • เล่าแบบปากเปล่า 	/	/	/	/	/

1.4 ดำเนินการสร้างการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ลักษณะของแผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย มีเนื้อหาของแผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วยเนื้อหาของนิทานดังนี้

- 1) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1, 2 นิทานเรื่องเป็บบ้างไม่เป็นระเบียบ
- 2) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3, 4 นิทานเรื่องทำไมเราเดินทาง
- 3) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 5, 6 นิทานเรื่องขอบคุณนะสายลม
- 4) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 7, 8, 9 นิทานเรื่องต้นไม้ใหญ่ ใหญ่ ในเมืองเล็ก เล็ก
- 5) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 10, 11 นิทานเรื่องกระดาษขยำแครอท
- 6) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 12, 13 นิทานเรื่องคุณกัมปี้ไปเที่ยว
- 7) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 14, 15 นิทานเรื่องสุนัขกับเงา
- 8) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 16, 17, 18, 19 นิทานจากจินตนาการ

1.4.2 ส่วนประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1) จุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยเน้นประสบการณ์สำคัญที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานเพื่อศึกษาทักษะทางด้านการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัย ดังนั้นจุดประสงค์การเรียนรู้จึงสัมพันธ์กับประสบการณ์สำคัญเพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านทักษะทางภาษาสามารถใช้ภาษาสื่อสารกับผู้อื่นได้

2) สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้

2.1) ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ สำหรับประสบการณ์สำคัญที่สัมพันธ์กับแผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาในด้านการใช้ภาษา การคิด และจินตนาการของเด็กปฐมวัย

2.2) สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองได้ให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยคำนึงถึงประสบการณ์สำคัญและสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่ควรเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

2.2.1) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

2.2.2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

2.2.3) ธรรมชาติรอบตัว

2.2.4) สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

สำหรับสาระที่ควรเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย จะเกี่ยวข้องกับสาระที่ควร

เรียนรู้ทั้ง 4 สาระ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กได้เรียนรู้วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชนและบุคคลต่าง ๆ อาชีพของคนในชุมชน ส่วนธรรมชาติรอบตัวเด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักกับท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน รู้จักขนาด รูปร่าง รูปทรง จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัย และรักษาสิ่งแวดล้อม

3) วิธีดำเนินกิจกรรม ดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นเตรียมการเล่านิทาน เป็นขั้นที่ผู้สอนเตรียมเด็กให้มีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมการเล่านิทาน ได้แก่ การจัดเตรียมบรรยากาศ การสร้างข้อตกลงร่วมกัน กระตุ้นความสนใจและความรู้เบื้องต้นของเด็ก

ขั้นกิจกรรมการเล่านิทาน เป็นขั้นที่ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเล่านิทานที่จัดเตรียมไว้ โดยการใช้เทคนิคการเล่าที่หลากหลาย ได้แก่ 1) เล่าปากเปล่า 2) เล่าไปวาดไป 3) เล่าโดยใช้หนังสือภาพประกอบ และ 4) เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย และให้เด็กทำกิจกรรมที่แสดงออกถึงทักษะทางด้านการฟังและการพูด เช่น การฟังนิทานจากครูและเพื่อน ๆ การเล่านิทานด้วยตนเอง โดยใช้สื่อที่หลากหลาย การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ฟัง และการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ

ขั้นทบทวน เป็นขั้นที่ผู้สอนกับเด็กสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทาน ทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกันฝึกการใช้ภาษาด้านการฟังและการพูดจากบัตรภาพคำศัพท์ที่เกี่ยวกับนิทานเรื่องนั้น ๆ

4) สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อและแหล่งการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และเพิ่มพูนทักษะทางด้านการฟังและการพูดให้แก่เด็กปฐมวัย

5) การประเมินผล

การประเมินผลใช้วิธีการประเมินด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

6) บันทึกผลหลังสอน บันทึกผลหลังการทำกิจกรรม บันทึกบทสนทนาของเด็ก ๆ รวมทั้งอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

1.5 นำการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การดำเนิน กิจกรรม สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายที่ปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม ประกอบด้วย

1.6.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา 1 ท่าน ได้แก่

รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย อาจารย์ประจำ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1.6.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยจำนวน 4 ท่าน ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุณี บุญพิทักษ์ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย สถานที่ทำงานคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2) ดร.จันทิรา จันทร์ผ่อง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์สาขาการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

3) ครูสายพิณ พัชรพร ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ระดับ คศ.3 ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาจาน อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยเป็นระยะเวลา 34 ปี

4) ครูศิริพร พรหมสุวรรณดี ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ระดับ คศ.3 ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยเป็นระยะเวลา 22 ปี

1.7 สร้างแบบประเมินการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเหมาะสมเกี่ยวกับสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ การวัดและการประเมินผล ประเมินด้วยการใช้มาตราประมาณค่า โดยเกณฑ์การให้คะแนนเป็นการจัดอันดับคุณภาพ แบ่งเป็น 5 เกณฑ์ คือ

เหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

1.8 นำคะแนนจากการประเมินการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ในแต่ละรายข้อรายการของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์แปลผลของ บุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 135) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ย 4.00 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

1.9 นำการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังตาราง 5

ตาราง 5 ข้อเสนอแนะการจัดประสบการณ์โดยการเล่นิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

ผู้เชี่ยวชาญ	ข้อเสนอแนะ			
	ด้านเนื้อหาสาระ	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ด้านการวัดและประเมินผล	ด้านอื่น ๆ
คนที่ 1	-	-	พิจารณาเพิ่มเติม คำว่า บางส่วน	-
คนที่ 2	-	ปรับกิจกรรมการสอนให้มีความหลากหลาย	-	-
คนที่ 3	-	สื่อบัตรภาพและคำควรใช้จัดกิจกรรมในทุกขั้นตอนเพื่อเป็นการเน้นย้ำให้เด็กเชื่อมโยงความสัมพันธ์ภาพกับคำ	-	ภาพประกอบนิทานควรมีความชัดเจนหรือเหมือนจริงมากกว่าเพื่อเป็นตัวแทนหรือสื่อความหมายของคำได้ชัดเจน (เนื่องจากเด็กใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
คนที่ 4	เหมาะสมกับวัยเพราะใช้ภาษาที่ง่ายในการสื่อสาร และเด็กสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้เนื้อหาครอบคลุมในการฟัง พูด ทำให้เด็กมีสมาธิในการฟังนิทานเพราะนิทานคู่กับเด็ก ๆ อยู่แล้วตลอดจนนิทานยังสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไปด้วย	เป็นแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีเหมาะกับระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 และเพื่อสร้างพื้นฐานของภาษาให้เกิดพัฒนาการได้จริง	ครอบคลุมและหลากหลาย เช่น การสังเกต การสนทนาโต้ตอบ	-
คนที่ 5	-	-	-	-

1.10 การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5-6 ปี) โรงเรียนบ้านจวง จำนวน 25 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม ภาษาและเวลาที่ใช้

1.11 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย แล้วนำไปจัดพิมพ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูด

2.1 ศึกษาทฤษฎี จิตวิทยาพัฒนาการ และพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางภาษาทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

2.2 ศึกษาบัญชีคำพื้นฐานสำหรับชั้นอนุบาลที่ได้รับการจัดและเรียงเรียงโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ศึกษาแบบฝึกความพร้อมทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ศึกษาคู่มือคู่มือการทดสอบทักษะทางภาษาสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2546 ศึกษาเอกสารการวัดและการประเมินแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย ของศิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2553) ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แนวทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยทักษะฟัง-พูด ชั้นอนุบาลศึกษา ปีที่ 1-2 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูด

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดมี ดังตาราง 6

ตาราง 6 การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

ทักษะ	สิ่งที่วัด	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม
ทักษะการฟัง	ส่วนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ	10	10
	ส่วนที่ 2 จับประเด็นเรื่องที่ฟัง	10	10
	รวม	20	20
ทักษะการพูด	ส่วนที่ 1 การเล่าเรื่องราวได้		
	• ลำดับเหตุการณ์	3	9
	• สร้างประโยค	(เลือกเล่า 1 ชุด)	
	• ความเข้าใจ		
รวม		3	9

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			คะแนนรวม
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ควรปรับปรุง (1)	
สร้างประโยชน์	เลือกใช้คำ วลี ที่ เหมาะสมกับ	เลือกใช้คำ วลี ที่ เหมาะสมกับ	เลือกใช้คำ วลี ที่ไม่ เหมาะสมกับ	3
	สถานการณ์ นำมา เรียบเรียงเป็นประโยค ที่สมบูรณ์ให้เกิดความ เข้าใจได้	สถานการณ์ได้ 2-3 คำ และนำมาเรียบ เรียงเป็นที่สมบูรณ์ให้ เกิดความเข้าใจได้	สถานการณ์ และ นำมาเรียบเรียงเป็น ประโยคได้ไม่ สมบูรณ์ ผู้ฟังไม่ เข้าใจ	
ความเข้าใจ	สื่อสารได้ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วนตาม ภาพที่กำหนดให้ บอก ได้ว่ามีความเชื่อมโยง สอดคล้อง ต่อจากภาพ เหตุการณ์ก่อนหน้า อย่างไร ได้อย่าง สมบูรณ์	สื่อสารเนื้อหาได้ตรง ประเด็น จากภาพที่ กำหนดให้มากกว่า 1 ประเด็น บอกความ เชื่อมโยง สอดคล้อง ต่อจากภาพก่อนหน้า ได้	สื่อสารได้เนื้อหา น้อย ขาดเนื้อหา ใจความหลักตาม ภาพที่กำหนดให้ บอกไม่ได้ว่ามีความ เชื่อมโยง สอดคล้อง กับภาพก่อนหน้า อย่างไร	3
คะแนนรวม				9

2.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่
ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม พร้อมทั้งรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน
ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความเหมาะสมโดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง
ข้อสอบกับจุดประสงค์โดยใช้สูตร IOC แล้วพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 โดยใช้เกณฑ์ประเมินดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
หรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องพบว่า แบบทดสอบทุกข้อมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 อยู่ในระดับใช้ได้ทุกข้อ

2.7 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดวาง การเลือกใช้ภาพ การใช้ประโยคคำถามที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย และข้อความมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมในแต่ละข้อ

2.8 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5-6 ปี) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านน้ำจวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่เคยได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายมาแล้ว จำนวน 25 คน

2.9 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟัง เท่ากับ 0.73 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะทางการพูด เท่ากับ 0.74

2.10 ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูด สำหรับเด็กปฐมวัยที่สมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมบัติ ทำยเรือคำ, 2555, น. 128)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนข้อมูล

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X หมายถึง คะแนนแต่ละตัว

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนสมาชิกในกลุ่มนั้น

2. การตรวจสอบดัชนีประสิทธิผลนวัตกรรมการศึกษา จากแนวคิดของ Hofland (อ้างอิงใน บุญ ชม ศรีสะอาด, 2546 ,หน้า 157-159) เกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลที่ใช้ได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (กรมวิชาการ, 2545, น. 58)

$$E.I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ $E.I.$ หมายถึง ดัชนีประสิทธิผล (Efficiency Index)

$\sum X_{pretest}$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนรวมก่อนการใช้นวัตกรรม

$\sum X_{posttest}$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนรวมหลังการใช้นวัตกรรม

N หมายถึง จำนวนนักเรียน

A หมายถึง คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

2. การประมาณค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1951) ของแบบทดสอบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูด

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α หมายถึง ค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา

k หมายถึง จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อคำถาม

S_t^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนรวม

$\sum$ หมายถึง ผลรวม

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำจวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี) โรงเรียนบ้านน้ำจวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษพิษณุโลก เขต 3 อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบบันทึกทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบบันทึกทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบบันทึก โดยกำหนดใช้แบบบันทึก ทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย เป็นเครื่องมือในการสังเกตทักษะทางด้านการฟัง และการพูดที่เด็กแสดงออกมา

1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบบันทึกทักษะทางด้านการฟัง และการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเอกสารการวัดและการประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย ของสิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2553)

1.3 กำหนดประเด็นที่ต้องการบันทึก ได้แก่ ทักษะทางด้านการฟังและการพูด

1.4 สร้างแบบบันทึกทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแบบบันทึกทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ ปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และนำ ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งจะนำไปบันทึกทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็ก ปฐมวัยต่อไป

วิธีดำเนินการ

ในการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อ ส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

1. แบบแผนการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบทดลอง โดยใช้แผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – posttest Design

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์	การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน	ทดสอบหลังการจัดประสบการณ์
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ E หมายถึง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี) โรงเรียนบ้านน้ำจวง จำนวน 27 คน

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย (Pretest) ของกลุ่มตัวอย่าง

X หมายถึง การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย (Treatment) จำนวน 19 แผน

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย (Posttest) ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การวิจัยนี้เป็นการทดลองโดยการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายสำหรับเด็กปฐมวัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ช่วงเวลา 09.30 น. – 10.00 น. ไม่รวมเวลาการทดสอบทักษะทางด้านการฟังและการพูดก่อนและหลังทดลอง การดำเนินกิจกรรมเริ่มจากการทดสอบวัดทักษะทางด้านการฟังและการพูด ก่อนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อวัดทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็ก (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวน 2 ชุด เก็บรวบรวมคะแนนไว้ จากนั้นดำเนินการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย พร้อมทั้งบันทึกทักษะทางด้านการฟังและการพูดที่เด็กปฐมวัยแสดงออกมา ใช้เวลาในการทดลอง 19 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที เป็นเวลา 19 วัน หลังจัดกิจกรรมทำการทดสอบวัดทักษะทางด้านการฟังและการพูด (Posttest) ด้วยแบบทดสอบชุดเดิมก่อนการจัดประสบการณ์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังตาราง 8

ตาราง 8 การดำเนินการทดลองการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	เครื่องมือที่ใช้
18-21 พ.ค. 61	ทดสอบทักษะการฟังก่อนทดลอง ทดสอบทักษะการพูดก่อนทดลอง	แบบทดสอบวัดทักษะการฟัง แบบทดสอบวัดทักษะการพูด
22 พ.ค. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 1	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
23 พ.ค. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 2	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
24 พ.ค. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 3	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
25 พ.ค. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 4	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 4 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
29 พ.ค. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 6	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 6 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
30 พ.ค. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 7	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 7 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
31 พ.ค. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 8	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 8 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
1 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 9	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 9 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
4 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 10	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 10 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
5 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 11	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 11 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
6 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 12	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 12 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
7 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 13	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 13 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
12 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 16	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 16 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด

ตาราง 8 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	เครื่องมือที่ใช้
8 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 14	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 14 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
13 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 17	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 17 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
14 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 18	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 18 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
15 มิ.ย. 61	การจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 19	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 19 แบบบันทึกทักษะทางการฟังและการพูด
18-19 มิ.ย. 61	ทดสอบทักษะการฟังหลังทดลอง ทดสอบทักษะการพูดหลังทดลอง	แบบทดสอบวัดทักษะการฟัง แบบทดสอบวัดทักษะการพูด
20-21 มิ.ย. 61	สัมภาษณ์ความพึงพอใจที่ได้รับการ จัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย	แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจที่ได้รับการจัด ประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่ หลากหลาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้
สูตร t - test (Dependent Samples) (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2538,104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

โดย df = N-1

เมื่อ t หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

D หมายถึง ผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่

N หมายถึง จำนวนคน

$\sum D$ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการ
ทดลอง

$\sum D^2$ หมายถึง ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและ
หลังการทดลอง

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

แหล่งข้อมูล

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี) โรงเรียนบ้านน้ำจวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

1.1 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1.1 ศึกษาทฤษฎี เนื้อหาสาระแนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ วิธีการและขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ จากวัดผลการศึกษาระดับปฐมวัย และ หนังสือการวัดและประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย

1.1.2 กำหนดประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์ดังนี้

- 1) เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทาน
- 2) เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่ครูนำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการเล่านิทาน
- 3) เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่ได้เล่านิทาน หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เพื่อนฟัง

1.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ในประเด็นความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 1. ความรู้สึกต่อการเข้าร่วมการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย 2. ความรู้สึกต่อการใช้สื่อในการเล่านิทาน 3. ความรู้สึกต่อการเล่านิทาน นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาปรับปรุงเพิ่มเติม

1.1.4 พิมพ์แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายต่อไป

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ หลังการเรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายแล้ว ทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล จำนวน 27 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสร้างข้อสรุป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ผู้วิจัยขอเสนอแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและตรวจสอบประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ผู้วิจัยนำเสนอผลดังนี้

1. ผลการสร้างการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 19 แผน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นเตรียมการเล่านิทาน เป็นขั้นที่ผู้สอนเตรียมเด็กให้มีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมการเล่านิทาน ได้แก่ การจัดเตรียมบรรยากาศ การสร้างข้อตกลงร่วมกัน กระตุ้นความสนใจและความรู้เบื้องต้นของเด็ก

ชั้นกิจกรรมการเล่านิทาน เป็นขั้นที่ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเล่านิทานที่จัดเตรียมไว้ โดยการใช้เทคนิคการเล่าที่หลากหลาย ได้แก่ 1) เล่าปากเปล่า 2) เล่าไปวาดไป 3) เล่าโดยใช้หนังสือภาพประกอบ และ 4) เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย และให้เด็กทำกิจกรรมที่แสดงออกถึงทักษะทางด้านการฟังและการพูด เช่น การฟังนิทานจากครูและเพื่อน ๆ การเล่านิทานด้วยตนเองโดยใช้สื่อที่หลากหลาย การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ฟัง และการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ

ชั้นทบทวน เป็นขั้นที่ผู้สอนกับเด็กสรุปความคิดเกี่ยวกับนิทาน ทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกันฝึกการใช้ภาษาด้านการฟังและการพูดจากบัตรภาพคำศัพท์ที่เกี่ยวกับนิทานเรื่องนั้น ๆ

ประกอบด้วยนิทานจำนวน 8 เรื่องได้แก่

1. เบ็บป๊าบไม่เป็นระเบียบ
2. ทาไร่เดินทาง
3. ขอบคุณนะสายลม
4. ต้นไม้ใหญ่ ใหญ่ ในเมืองเล็ก เล็ก
5. กระต่ายขายแครอท
6. คุณกัมบี้ไปเที่ยว
7. สุนัขกับเงา
8. นิทานจากจินตนาการ

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ดังตาราง 8

ตาราง 9 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเหมาะสมและมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	4.60	0.55	มากที่สุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนสัมพันธ์กัน	4.60	0.55	มากที่สุด
4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	5.00	0.00	มากที่สุด
5. จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนาทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	4.40	0.55	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และระดับชั้นของนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	4.40	0.55	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด	4.80	0.45	มากที่สุด
10. วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.20	0.45	มาก
11. วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.20	0.45	มาก
12. นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.00	0.00	มาก
13. มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.45	มาก
รวม	4.51	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า ความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D.=0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 8 ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเหมาะสมและมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน แผนการจัดการ

เรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนสัมพันธ์กัน จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนาทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และระดับชั้นของนักเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด พบว่า 5 ข้ออยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คะแนนจากผลการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ กับกลุ่มทดลองนำร่องจำนวนนักเรียน 25 คน ระหว่างก่อนการทดลองใช้และหลังการทดลองโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะทางด้านการฟังและการพูด มีคะแนนเต็ม 29 คะแนน ดังตาราง 10

ตาราง 10 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

คนที่	ทักษะการฟัง		ทักษะการพูด		ผลรวมคะแนน	ผลรวมคะแนน
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
	(20)	(20)	(9)	(9)	ใช้	ใช้
					(29)	(29)
1	11	16	5	7	16	23
2	11	14	4	5	15	19
3	12	20	5	9	17	29
4	10	14	4	6	14	20
5	12	16	5	7	17	23
6	11	15	5	8	16	23

ตาราง 10 (ต่อ)

คนที่	ทักษะการฟัง		ทักษะการพูด		ผลรวมคะแนน	ผลรวมคะแนน
	ก่อน (20)	หลัง (20)	ก่อน (9)	หลัง (9)	ก่อนการทดลอง ให้ (29)	หลังการทดลอง ให้ (29)
7	10	14	6	8	16	22
8	14	20	5	8	19	28
9	11	14	5	8	16	22
10	14	20	4	6	18	26
11	12	19	5	9	17	28
12	13	17	5	8	18	25
13	14	20	3	6	17	26
14	13	17	4	8	17	25
15	12	18	4	8	16	26
16	13	15	5	9	18	24
17	14	18	4	6	18	24
18	13	15	4	6	17	21
19	13	20	5	8	18	28
20	12	20	6	9	18	29
21	14	18	4	8	18	26
22	11	17	5	8	16	25
23	12	19	6	9	18	28
24	12	18	6	9	18	27
25	10	13	4	8	14	21
รวม	304	427	118	191	422	618

ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เท่ากับ 0.6468

จากตาราง 10 พบว่า ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์ โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านกรฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5-6 ปี) จำนวน

25 คน มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6468 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6468 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.68

ตอนที่ 2 ผลการทดลองการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

จากการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ซึ่งดำเนินการโดยนำการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และการทดลอง (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้ว ไปใช้ในการจัดประสบการณ์กับกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี) โรงเรียนบ้านน้ำจวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน ด้วยการทดสอบ t-test ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟัง ที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ก่อนและหลังจัดประสบการณ์ (n=27)

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	T	P
ทักษะทางการฟัง (การเข้าใจความหมายของคำ)					
ก่อนจัดประสบการณ์	27	8.04	0.81	11.72*	.000
หลังจัดประสบการณ์	27	9.48	0.70		

ตาราง 11 (ต่อ)

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	T	P
ทักษะทางด้านการฟัง (การจับประเด็นเรื่องที่ฟัง)					
ก่อนจัดประสบการณ์	27	6.15	0.72	9.75*	.026
หลังจัดประสบการณ์	27	7.86	0.95		
ภาพรวม					
ก่อนจัดประสบการณ์	27	14.19	1.00	15.38*	.006
หลังจัดประสบการณ์	27	17.33	1.14		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า คะแนนการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางด้านการฟังของเด็กปฐมวัย ที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ซึ่งประกอบไปด้วย การเข้าใจความหมายของคำก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.04 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 การเข้าใจความหมายของคำหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.48 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 การจับประเด็นเรื่องที่ฟังก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 การจับประเด็นเรื่องที่ฟังหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 ภาพรวมก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 ภาพรวมหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.14 และคะแนนการทดสอบทักษะทางด้านการฟังของเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางด้านการพูด ที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ก่อนและหลังจัดประสบการณ์ (n=27)

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	T	P
ทักษะทางด้านการพูด (การลำดับเหตุการณ์)					
ก่อนจัดประสบการณ์	27	1.19	0.62	6.80*	.003
หลังจัดประสบการณ์	27	2.00	0.67		
ทักษะทางด้านการพูด (การสร้างประโยค)					
ก่อนจัดประสบการณ์	27	1.18	0.62	10.41*	.000
หลังจัดประสบการณ์	27	2.22	0.64		
ทักษะทางด้านการพูด (ความเข้าใจ)					
ก่อนจัดประสบการณ์	27	0.63	0.49	13.25*	.000
หลังจัดประสบการณ์	27	1.62	0.56		
ภาพรวม					
ก่อนจัดประสบการณ์	27	3.56	0.64	18.02*	.036
หลังจัดประสบการณ์	27	6.70	0.95		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า คะแนนการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ซึ่งประกอบไปด้วย การลำดับเหตุการณ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 การลำดับเหตุการณ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 การสร้างประโยคก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 การสร้างประโยคหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 ความเข้าใจก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ความเข้าใจ

หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 ภาพรวมก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 ภาพรวมหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 และคะแนนการทดสอบทักษะทางการพูดของเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังทำการบันทึกคะแนนพัฒนาการทักษะการพูดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จำนวน 19 แผน ดังตาราง 13

ตาราง 13 พัฒนาการทักษะทางการพูดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

คนที่	คะแนนพัฒนาการทักษะทางการพูดการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายครั้งที่ 1-19																			รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6	83
2	3	3	3	3	3	4	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	76
3	2	2	3	3	4	4	4	5	5	5	5	5	6	6	6	7	7	7	7	93
4	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	5	6	6	6	80
5	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	69
6	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	49
7	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	55
8	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	56
9	3	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	87
10	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	3	4	4	57
11	2	3	3	3	2	4	5	5	6	6	6	7	7	7	7	8	8	8	8	105
12	2	3	4	4	4	5	5	5	5	5	6	6	6	6	7	7	7	7	7	101
13	2	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	88
14	3	3	3	3	4	4	4	3	4	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	84
15	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	70
16	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	6	6	6	7	7	7	7	7	96

ตาราง 13 (ต่อ)

คนที่	คะแนนพัฒนาการทักษะทางการพูดการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายครั้งที่ 1-19																			รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
17	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	75
18	3	3	3	3	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	90
19	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5	6	6	6	6	6	81
20	3	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	6	6	7	7	7	8	8	8	107
21	2	3	3	3	3	4	4	4	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	86
22	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	60
23	2	3	3	4	4	4	5	5	6	6	6	7	7	7	8	8	8	8	8	109
24	2	3	3	4	4	4	5	5	6	7	7	7	7	8	8	9	9	9	9	116
25	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	6	6	69
26	2	2	3	3	3	4	4	4	5	5	5	6	6	6	7	7	7	7	7	93
27	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	59

จากตาราง 13 พบว่า พัฒนาการทักษะทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จากการได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานตั้งแต่แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 จนถึง แผนการจัดประสบการณ์ครั้งที่ 19 พบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทักษะทางการพูดเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ทักษะทางการฟังและการพูดที่เด็กแสดงออกมาในระหว่างที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

จากการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ผู้วิจัยได้ทำการจดบันทึกเหตุการณ์ที่เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงทักษะทางการฟังและการพูด จะเห็นได้จากสถานการณ์ดังต่อไปนี้

1. ทักษะทางภาษาทางการฟัง

การเข้าใจความหมายของคำ

จากสถานการณ์แรกเด็ก ๆ และครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับบัตรคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับนิทานเรื่อง เป็บบีบไม่มีระเบียบ รวมทั้งยกตัวอย่างสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการใช้ประโยคที่ถูกต้องเหมาะสม ดังต่อไปนี้ คุณครูถามเด็ก ๆ ว่า “เด็ก ๆ ค่ะภาพนี้เป็นภาพอะไรคะ” พร้อมกับรูปภาพเด็กกำลังกินข้าว เด็ก ๆ ตอบว่า “น้อหมอ” คุณครูจึงพูดอีกว่า “ภาษาไทยคะ” เด็ก ๆ จึงตอบว่า “กินข้าวคะ/กินข้าวครับ” คุณครูและเด็กสนทนาเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ และประโยคที่เหมาะสมดังนี้ คุณครูถามว่า “กิน เวลาที่เด็ก ๆ กำลังกินข้าวอยู่แล้วมีผู้ใหญ่ถามว่าทำอะไรคะ เด็ก ๆ ควรตอบว่าอย่างไรคะ” เด็ก ๆ ตอบว่า “หนูกำลังกินข้าวอยู่คะ” จากนั้นคุณครูรูปภาพเด็กกำลังอาบน้ำและถามต่อว่า ภาพนี้เป็นภาพอะไร เด็ก ๆ ตอบว่า “อาบน้ำคะ/อาบน้ำครับ” คุณครูจึงถามต่อว่า “แล้วเด็ก ๆ อาบน้ำอย่างไรคะ” เด็ก ๆ จึงตอบว่า “หนูอาบน้ำ” คุณครูจึงแนะนำการใช้คำศัพท์และการสร้างประโยคที่ถูกต้องโดยการสนทนากับเด็ก ๆ ต่อว่า “คะ เวลาที่เด็ก ๆ ต้องการบอกว่าเด็ก ๆ เป็นคนอาบน้ำด้วยตัวเอง เด็ก ๆ จะพูดว่า หนูอาบน้ำเองคะ ผมอาบน้ำเองครับ เข้าใจไหมคะ?” เด็ก ๆ จึงพูดต่อว่า “หนูอาบน้ำเองคะ ผมอาบน้ำเองครับ” (22 พฤษภาคม 2561, วันที่จดบันทึก)

ส่วนสถานการณ์ที่สอง เด็ก ๆ และครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับบัตรภาพคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับนิทานเรื่องหาไร้เดินทาง รวมทั้งคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องโดยเด็ก ๆ สามารถบอกคำศัพท์ได้ตรงตามภาพที่คุณครูยกตัวอย่างขึ้นมา เช่น คุณครูรูปภาพโรงพยาบาล เด็ก ๆ สามารถบอกได้ว่า “โรงพยาบาล” และยังสามารถบอกได้ว่า “เพื่อไปหาหมอ คนที่ไม่สบายก็ไปหาหมอ มีไว้รักษาคน มีไว้ฉีดยา เวลาหนูไม่สบายแม่ไปกับหนูไปหาหมอที่โรงพยาบาล” จากนั้นคุณครูก็ชวนเด็ก ๆ คุยภาพต่อไป

โดยการฐาภาพวัดเด็ก ๆ ตอบว่า “วัดคะ/วัดศรี” คุณครูจึงถามต่อว่า “แล้วเด็ก ๆ รู้จักวัดใหม่คะ” เด็ก ๆ จึงตอบว่า “ผมเคยไปวัดที่ป่าแดงศรี ที่ป่าแดงมีอาตมาอยู่ในวัด ตอนแม่พาหนูไปป่าแดงไปซื้อของที่ตลาด หนูเห็นวัดด้วยคะ” คุณครูจึงแนะนำการใช้คำศัพท์และประโยคที่เหมาะสมโดยการพูดต่อว่า “เรียกว่า พระ ค่ะลูกไม่ใช่ อาตมา อาตมาเป็นคำที่พระใช้เรียกแทนตัวเองเวลาพูดกับเรา ค่ะ เหมือนเวลาที่หนูคุยกับครูผู้หญิงจะเรียกแทนตัวเองว่าหนู ผู้ชายจะเรียกแทนตัวเองว่าผมไฉคะ” (24 พฤษภาคม 2561, วันที่จัดบันทึก)

และสถานการณ์ที่สาม เด็ก ๆ และครูร่วมกันสนทนาคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับนิทานเรื่องสุนัขกับเงา รวมทั้งคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องดังเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ คุณครูถามเด็ก ๆ ว่า “ภาพนี้คือภาพอะไรคะ” เด็ก ๆ ตอบคำถามว่า “ของเล่น, ตุ๊กตา, หมี่, ลูกโป่ง, ตัวต่อ” และสนทนาเกี่ยวกับภาพต่อ ๆ ไปโดยเด็ก ๆ ก็สามารถตอบคำถามได้ตรงตามคำศัพท์ของภาพ จากนั้นคุณครูและเด็ก ๆ ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการใช้ประโยคที่เหมาะสม (8 มิถุนายน 2561, วันที่จัดบันทึก)

การจับประเด็นเรื่องที่ฟัง

สถานการณ์แรกจากการจัดกิจกรรมเล่านิทาน คุณครูเล่านิทานเรื่อง เป็บบี๊บไม่มีระเบียบ โดยใช้เทคนิคเล่าประกอบภาพตั้งแต่เริ่มเรื่อง กลางเรื่อง จนจบเรื่อง ในระหว่างการเล่านิทานนั้นเด็ก ๆ ได้สนทนาและตอบคำถามคุณครู แล้วได้ทำการสังเกตทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กอนุบาล 3 โดยคุณครูตั้งคำถามกับเด็ก ๆ ว่า “เกิดอะไรขึ้นกับเป็บบี๊บคะ” เด็ก ๆ ร่วมกันตอบคำถามว่า “เป็บบี๊บทำห้องเลอะเทอะ ทำสกปรก เป็บบี๊บเป็นจอมทำสกปรก แล้วก็รีบไปโรงเรียนจนการบ้านตกที่ทางไป เป็บบี๊บโดนครูดุ พอกลับบ้านก็กินข้าวไม่อร่อย เพราะมัวแต่เศร้า” คุณครูถามต่อว่า “เกิดอะไรขึ้นหลังจากนั้นอีกคะ” เด็ก ๆ จึงร่วมกันตอบว่า “แล้วก็ไปที่ห้องเก็บของเล่นก็เห็นการบ้าน เจอสมุดการบ้าน เป็บบี๊บก็ทำความดี ทำความสะอาดให้ห้องสะอาด” (22 พฤษภาคม 2561, วันที่จัดบันทึก)

และยังพบได้จากสถานการณ์ที่ 2 ในการร่วมกิจกรรมเล่านิทาน คุณครูเล่านิทานเรื่องทาโร่เดินทาง โดยใช้เทคนิคเล่าประกอบภาพตั้งแต่เริ่มเรื่อง กลางเรื่อง จนจบเรื่อง ในระหว่างการเล่านิทานนั้นเด็ก ๆ ได้สนทนาและตอบคำถามคุณครู หลังจากเล่านิทานจบ คุณครูได้ตั้งประเด็นคำถามเพื่อสังเกตทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กอนุบาล 3 เด็ก ๆ ร่วมกันตอบคำถามที่คุณครูตั้งได้ตรงประเด็นจากสิ่งที่ได้ฟัง ตัวอย่างเช่น คุณครูสอบถามเด็ก ๆ ว่าเกิดอะไรขึ้นกับทาโร่บ้าง? มีเด็กหลายคนที่ยังจับประเด็นเรื่องราวที่ฟังได้และสามารถตอบคำถามคุณครูดังต่อไปนี้ ด.ญ.เอ(นามสมมติ) “แม่บอกทาโร่ว่าให้เอาขนมไปให้เพื่อน เอาไปให้ मामิ” ด.ช.บี(นามสมมติ) “แม่บอกทาโร่ว่าไม่ต้องวิ่ง ถ้าวิ่งทาโร่จะเจ็บตัว” ด.ช.ซี.ด.ช.บี(นามสมมติ) “ทาโร่จะโดนรถชน แล้วก็เจอคุณลุงขับรถสามล้อ” คุณครูถามต่อว่า คุณลุงบอกทาโร่ว่าอย่างไรคะ? ด.ช.ดี(นามสมมติ) ตอบว่า “อย่าวิ่ง

เดียวจะโดนรถชน ทาไรก็ฟัง ทาไรเป็นเด็กดีแล้วทาไรไปเจอสี่แยก ทาไรก็จะวิ่งข้ามถนนเลย ก็เจอ ตำรวจ” ด.ญ.จี(นามสมมติเสริมว่า “ตำรวจบอกอันตราย ต้องรอให้ไฟกลายเป็นสีเขียวก่อนถึงจะข้ามได้” (24 พฤษภาคม 2561, วันที่จัดบันทึก)

และสถานการณ์ที่สาม จากการจัดกิจกรรมเล่านิทานคุณครูได้เล่านิทานเรื่อง สุนัขกับเงา โดยใช้เทคนิคเล่าแบบปากเปล่าตั้งแต่เริ่มเรื่อง กลางเรื่อง จนจบเรื่อง ในระหว่างการเล่านิทานนั้นเด็ก ๆ ได้สนทนาและตอบคำถามคุณครู หลังจากเล่านิทานจบคุณครูได้ตั้งประเด็นคำถามเพื่อสังเกตทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กอนุบาล 3 เด็ก ๆ ร่วมกันตอบคำถามที่ครูตั้งได้ตรงประเด็นจากสิ่งที่ได้ฟัง ตัวอย่างเช่น คุณครูสอบถามเด็ก ๆ ว่าเกิดอะไรขึ้นกับสุนัขเอ๋ย? เด็กร่วมกันตอบคำถามว่า “สุนัขรู้สึกหิว สุนัขไม่ได้กินข้าว ไม่ได้กินอะไรมาเลย เจ้าสุนัขก็ไปเจอกับร้านขายเนื้อ ไปขโมย เอาไถย่างไปกิน มันยังไม่ได้กิน มันเดินไปกินที่อื่น มันยังไม่กินเพราะมันกลัวมาใหญ่ มาขโมยของมัน มันก็ข้ามสะพาน เนื้อตกน้ำ” คุณครูถามเด็ก ๆ ต่อว่า “ก่อนที่เนื้อจะตกมันเกิดอะไรขึ้นคะลูก” เด็ก ๆ จึงร่วมกันตอบว่า “มันเห็นรูปของตัวเอง มันเห็นเป็นหมา ขึ้นเนื้อใหญ่ มันก็เลยเห่าใส่สุนัขแล้วเนื้อก็ตกลงไปในน้ำ สุนัขก็ไม่ได้กินเนื้อเลย” (8 มิถุนายน 2561, วันที่จัดบันทึก)

2. ทักษะทางภาษาด้านการพูด

สถานการณ์แรกจากการจัดกิจกรรมเล่านิทาน ครูและเด็กร่วมกันสนทนาเล่าเรื่องประกอบภาพกิจวัตรประจำวันร่วมกัน โดยครูเริ่มต้นเล่าเรื่องว่า “กาลครั้งหนึ่งมีเด็กหญิงคนหนึ่งชื่อว่าใจดี เด็กหญิงใจดีกำลังหลับสบายโดยมีแมวหนึ่งตัวนอนอยู่ด้วย แล้วคุณแม่ก็มาปลุกใจดี” ด.ญ.บี(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “ใจดีก็ตื่นขึ้นมาแปรงฟันแล้วก็มีแมวมาแปรงฟันด้วย หน้าตาของแมวน่ารักมาก” ด.ญ.จี(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “หลังจากเด็กหญิงใจดีแปรงฟันเสร็จก็มากินข้าวกับเจ้าแมว มีน้ำและมีแอปเปิ้ลด้วย” ด.ช.ไอ(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “ใจดีชอบกินผลไม้และชอบกินไข่ ใจดีกินข้าวเสร็จก็ไปเล่านิทานให้แมวฟัง ใจดีเล่านิทานเรื่องหมูสับให้แมวฟัง แมวก็กินนิทานจนหลับไป” จากนั้น ด.ช.เจ(นามสมมติ) ก็เล่าต่อว่า “เล่านิทานเสร็จเด็กหญิงใจดีก็ไปเล่นเทนนิส ออกกำลังกายเยอะ ๆ ร่างกายจะได้แข็งแรง แล้วก็ชวนแมวมาเล่นด้วย” ด.ญ.บี(นามสมมติ)จึงเล่าต่อว่า “เด็กหญิงใจดีก็ไปวาดรูปแมว แมวน้อยของใจดีชื่อบีบี ใจดีใช้สีฟ้าวาดรูปบีบี แล้วก็เก็บของเล่น” เด็ก ๆ เล่าจนครบทุกภาพ คุณครูและเด็ก ๆ จึงร่วมกันตั้งชื่อนิทานร่วมกันว่า “เด็กหญิงใจดี” จากนั้นเด็กและครูร่วมกันทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในนิทาน ว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นหลัง (23 พฤษภาคม 2561, วันที่จัดบันทึก)

และยังพบได้จากสถานการณ์ที่สอง คุณครูให้เด็ก ๆ ออกมาเล่าเหตุการณ์การเดินทางที่ตนเองประทับใจเป็นรายบุคคล โดย ด.ญ.ไอ(นามสมมติ)เล่าว่า “พ่อขับรถให้หนูไปที่ไร่ ไปทำอะไรให้ได้ตั้งค์ เขาไปขายก่อนค่อยได้ตั้งค์ เขาชิงไปขายก่อนค่อยได้ตั้งค์ รู้สึกดีใจ เพราะได้กินขนมด้วย”

ด.ช.เจ(นามสมมติ)เล่าว่า “พ่อขับรถให้ผมไปครับ ที่ไร่ครับ ไปปลูกขิง ไร่ต้นน้ำขิงครับ ” คุณครูจึงถามต่อว่า “แล้วผมได้ช่วยอะไรบ้างครับ” ด.ช.เจ(นามสมมติ)ตอบว่า “ผมช่วยปลูกขิงครับ” จากนั้น ด.ช.เอฟ(นามสมมติ) ก็เล่าว่า “ผมไปไร่ แล้วผมก็เอาน้ำให้แม่กิน แล้วแม่ก็ไปจับปลาได้ตัวใหญ่ แล้วแม่ก็เอามากิน ” ด.ญ.แอล(นามสมมติ)เล่าว่า “พอกับแม่พาหนูขับรถไปที่สวนสัตว์ หนูก็เห็นช้าง หนูเห็นจระเข้ แล้วหนูก็เห็นกระต่าย แล้วก็เห็นลิง แล้วหนูก็เอากล้วยให้ลิงกินค่ะ” จากนั้น คุณครูทบทวนเหตุการณ์ร่วมกับเด็ก ๆ เกี่ยวกับการเดินทางของแต่ละคนว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง แล้วเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อนหรือเกิดขึ้นหลัง (25 พฤษภาคม 2561, วันที่จัดบันทึก)

และจากสถานการณ์สุดท้าย คุณครูให้เด็ก ๆ เล่านิทานจากภาพสุนัข ให้เด็ก ๆ เล่าเรื่องราวตามจินตนาการให้สอดคล้องกับภาพที่ตนเองเลือก โดยคุณครูเริ่มดำเนินเรื่อง “เช้าวันอาทิตย์เด็กชายบีไปอยู่บ้านกับพ่อกับแม่ แล้วก็สุนัขตัวหนึ่งชื่อ เจ้าป่า เด็กชายบีไปเตรียมน้ำไว้เพื่ออาบน้ำให้หมา พอเจ้าป่าได้อาบน้ำ เจ้าป่ารู้สึกสดชื่นมาก” ด.ช.เจ(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “บีไปให้เจ้าหมาอาบน้ำ แล้วเจ้าหมาก็ดีใจ แล้วก็พาเจ้าหมาตัวน้อยไปกินข้าว” ด.ญ.ปอ(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “เจ้าหมาวิ่งออกไปข้างนอก ไปเล่นกับผีเสื้อ เจ้าหมารู้สึกดีใจ” ด.ญ.บี(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “ลูกหมาคาบตุ๊กตาไปเล่นสนุกมาก ตุ๊กตาชื่อว่าดาด้า เจ้าหมาเอาตุ๊กตาไปเล่นกับเพื่อน ที่บ้านเพื่อน” ด.ช.ซี(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “หมาเค้าไปเล่นบอลที่สนาม แล้วเค้าก็สนุกกับลูกบอลมากเลย คาบลูกบอลไปเล่นที่โรงเรียน มีลูกหมาเยอะแยะ” ด.ญ.เม(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “เจ้าหมากำลังดีใจมาก ๆ ก็เลยนอนหลับ ไปเล่นลูกบอล เล่นกับเพื่อน รู้สึกเหนื่อยก็เลยกลับมาอนที่บ้าน” ด.ญ.วี(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “ลูกหมาตื่นนอนมาแล้วก็เล่นด้วยกันแล้วอีกตัวก็ไปนั่งอยู่ข้างหลัง เจ้าลูกหมาเล่นหับกัน” ด.ญ.จี(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “เจ้าลูกหมาก็ดมกลิ่นไปหาไก่ย่าง แล้วก็ไปเจอไก่ย่างที่ร้านค้า ไปขอกิน ก็มีคนเอากะดูกให้” ด.ช.มอ(นามสมมติ)เล่าต่อว่า “เจ้าหมาขี้เลื้อย เจ้าหมา รู้สึกสกปรกก็เลยกลับมาอาบน้ำ เจ้าลูกหมาไปเล่นดินมาก็เลยไปอาบน้ำ เค้าอาบน้ำเอง” จากนั้น เด็ก ๆ และครูร่วมกันสรุปการเล่านิทานประกอบภาพ พร้อมทั้งสนทนาเกี่ยวกับประเด็นที่เกิดขึ้นในนิทานที่เด็ก ๆ ร่วมกันแต่งขึ้น เด็ก ๆ เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน โดยคุณครูถามเด็ก ๆ ว่า “จากที่เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าเรื่อง เจ้าลูกหมาได้ทำอะไรบ้าง แล้วอะไรเกิดขึ้นก่อน” เด็ก ๆ ร่วมกันตอบว่า “เจ้าป่าไปอาบน้ำ ไปเล่นกับผีเสื้อ เจ้าป่าก็คาบตุ๊กตาไปเล่นที่เพื่อนบ้าน เจ้าป่าก็มาเล่นลูกบอลที่สนามโรงเรียน เจ้าป่าก็พาเพื่อนมาอาบน้ำ เพราะมันสกปรกแล้วก็มานอนหลับฝันดี ฝันถึงเทวดา ฝันถึงนางฟ้า เจ้าป่าก็ตื่นนอนมาเล่นหับกันต่อ แล้วเจ้าป่าก็เดินไปกินไก่ย่าง มีคนเอากะดูกให้เจ้าป่ากิน รู้สึกไ้ย่างอร่อยมากเลย เจ้าป่ามีความสุขมาก” จากนั้นเด็กและครูร่วมกันตั้งชื่อนิทานแล้วทบทวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทานว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นหลัง (11 มิถุนายน 2561, วันที่จัดบันทึก)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการเรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

จากการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ กับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัยจำนวน 27 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทาน

จากการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีความชื่นชอบที่ได้ร่วมกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน เกิดความสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม โดยกิจกรรมการเล่านิทานทำให้เด็ก ๆ รู้สึกตื่นเต้นและมีอารมณ์ร่วมในการทำกิจกรรมส่งผลให้เด็กปฐมวัยเกิดความพึงพอใจดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

...ชอบค่ะ หนูชอบฟังนิทาน

(ด.ญ.เอ(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ชอบค่ะ มันสนุกมาก ๆ เลย

(ด.ญ.บี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ชอบครับ ชอบทำไร่เอาขนมไปให้เพื่อน

(ด.ช.แก้ว(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...หนูชอบฟังหนูน้อยหมวกแดง

(ด.ญ.น้ำ(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...หนูชอบเรื่องหมาป่ากับเรื่องเสือ

(ด.ญ.ฟ้า(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ชอบครับ ชอบทำไร่เอาขนมไปให้เพื่อน

(ด.ช.บอย(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ชอบ มันมัน หนูน้อยหมวกแดง ผมอยากเป็นนายพรานไปช่วยหนูน้อยหมวกแดง

(ด.ช.กล้า(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ชอบค่ะ เพราะว่าตอนอยู่ที่บ้านหนูชอบฟังพี่เล่านิทานด้วยค่ะ

(ด.ญ.นิด(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ชอบ ผมชอบฟังเรื่องผี

(ด.ช.เก่ง(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ผมชอบครับ

(ด.ช.ดิน(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ชอบครับ

(ด.ช.ดี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ชอบค่ะ หนูรู้สึกดีมาก

(ด.ญ.หนูนา(นามสมมติ), 21 มิถุนายน 2561)

2. เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่ครูนำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการเล่านิทาน

จากการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีความชื่นชอบ และสนุกสนานกับสื่อที่หลากหลายในกิจกรรมเล่านิทาน เช่น หุ่นจำลอง ตุ๊กกระดาศ หุ่นนิ้วมือ หุ่นมือกระดาศ ตุ๊กตาทองไม้ ลูกเต๋า เป็นต้น เด็กเกิดความสนุกสนานในการใช้สื่อเหล่านี้ในการเล่านิทานให้เพื่อนและครูฟัง ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า

...ชอบครับ ผมชอบเรือที่ลอยในน้ำ

(ด.ช.เอ(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...หนูชอบสัตว์ตุ๊กกระดาศค่ะ มันน่ารักค่ะ

(ด.ญ.บี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ชอบค่ะ หนูชอบออกไปนอกห้อง ไปดูท้องฟ้า ก้อนเมฆมันเปลี่ยนไปได้เรื่อย ๆ
เลยค่ะ

(ด.ญ.ดีใจ(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ชอบครับ ผมชอบโยนลูกเต๋า มันสนุกดี

(ด.ช.เจ(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ชอบค่ะ หนูชอบตุ๊กตาทองไม้ที่หนูทำ

(ด.ญ.จี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...หนูชอบหุ่นนิ้วมือเล็ก ๆ มันน่ารักค่ะ

(ด.ญ.น้ำ(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ผมชอบลูกเต๋า มันสนุก

(ด.ช.เด(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ชอบค่ะ หนูชอบกระต่ายน่ารัก ๆ ที่เป็นงานกระดาษค่ะ

(ด.ญ.น้อง(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...หนูชอบตุ๊กตาที่ใส่ในมือค่ะ สนุกดีค่ะ

(ด.ญ.น้อย(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ชอบครับ ผมชอบสัตว์เยอะ ๆ

(ด.ช.ซี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ผมชอบเรือ ผมอยากเล่นเรืออีก

(ด.ช.โชค(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...หนูชอบหุ่นที่เป็นขวดน้ำค่ะ

(ด.ญ.มีนา(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

3. เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่ได้เล่นนิทาน หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เพื่อนฟัง

จากการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยบางส่วนชอบที่ได้เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เพื่อนฟัง แต่บางส่วนยังไม่กล้าที่จะเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เพื่อนฟัง

...หนูเขินค่ะ บางทีก็ชอบบางทีก็ไม่ชอบ

(ด.ญ.บี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...ตอนที่อยู่ที่บ้าน หนูก็ชอบเล่าให้พี่ฟัง

(ด.ญ.บี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2561)

...อยู่ที่บ้านไม่มีเพื่อนเล่น หนูก็ไปเล่นบ้านเพื่อนแล้วก็เล่านิทานให้เพื่อนฟังค่ะ

(ด.ญ.หนูดี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ชอบ ผมชอบเล่าเรื่องผีให้เพื่อนฟัง

(ด.ช.วี(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

...ชอบค่ะ หนูชอบเล่าตุ๊กตาเป็นนิทานให้แม่กับน้องฟัง

(ด.ญ.มีนา(นามสมมติ), ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2561)

สรุปผลการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการเรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟัง และการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ พบว่าเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการเรียน เด็กมีความสุข สนุกสนาน ที่ได้ร่วมกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน เด็กชอบที่ได้ใช้สื่อที่หลากหลายในการร่วมกิจกรรมเล่านิทาน เด็กชอบฟังนิทานจากครูและเพื่อน ๆ ชอบที่ได้เล่านิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้เพื่อนและครูฟัง และมีความสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากนิทาน

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

สรุปผลการวิจัย

ผลการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

1.1 ผลการสร้างการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์จำนวน 19 แผน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นเตรียมการเล่านิทาน เป็นขั้นที่ผู้สอนเตรียมเด็กให้มีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมการเล่านิทาน ได้แก่ การจัดเตรียมบรรยากาศ การสร้างข้อตกลงร่วมกัน กระตุ้นความสนใจและความรู้เบื้องต้นของเด็ก

ขั้นกิจกรรมการเล่านิทาน เป็นขั้นที่ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเล่านิทานที่จัดเตรียมไว้ โดยการใช้เทคนิคการเล่าที่หลากหลาย ได้แก่ 1.เล่าปากเปล่า 2.เล่าไปวาดไป 3.เล่าโดยใช้หนังสือภาพประกอบ และ 4.เล่าโดยมีอุปกรณ์ช่วย และให้เด็กทำกิจกรรมที่แสดงออกถึงทักษะทางด้านการฟังและการพูด เช่น การฟังนิทานจากครูและเพื่อน ๆ การเล่านิทานด้วยตนเองโดยใช้สื่อที่หลากหลาย การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ฟัง และการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ

ขั้นทบทวน เป็นขั้นที่ผู้สอนกับเด็กสรุปความคิดเกี่ยวกับนิทาน ทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกันฝึกการใช้ภาษาด้านการฟังและการพูดจากบัตรภาพคำศัพท์เกี่ยวกับนิทานเรื่องนั้น ๆ

ประกอบด้วยนิทานจำนวน 8 เรื่อง ได้แก่

1. เป็บบ้าบไม่เป็บระเบ็บบ
2. ทาไร่เดินทาง
3. ขอบคุณนะสายลม
4. ต้นไม้ใหญ่ ใหญ่ ในเมืองเล็ก เล็ก
5. กระจ่ายขายแครอด
6. คุมกัมปี้ไปเที่ยว
7. สุนัขกับเงา
8. นิทานจากจินตนาการ

1.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

1.2.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D.=0.19)

1.2.2 ผลการหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6468 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6468 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.68

2. ผลการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ พบว่า คะแนนการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่รู้สึกชอบ มีความสนุกสนาน ที่ได้เข้าร่วมการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน เด็กชอบที่ได้ใช้สื่อที่หลากหลายในการร่วมกิจกรรมเล่านิทาน เด็กชอบฟังนิทานจากครูและเพื่อน ๆ ชอบที่ได้เล่านิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้เพื่อนและครูฟัง และมีความสนุกสนานในการเล่านิทานให้เพื่อนและครูฟัง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ผู้วิจัยนำเสนอ 3 ประเด็น คือ 1. ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ 2. ด้านผลที่ได้จากการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ และ 3. ด้านความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการเรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ผลการวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ มีคุณภาพในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาโดยที่เริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางด้านการพูดและการฟังของเด็กปฐมวัย การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ทำให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการจัดประสบการณ์

โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ พร้อมทั้งจัดทำการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายฉบับร่าง แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมและความเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นได้นำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ทำให้ได้การจัดประสบการณ์ที่มีความเหมาะสมทั้งองค์ประกอบ แล้วจึงได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินพิจารณาความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายและความเหมาะสมของเนื้อหา พบว่า มีคุณภาพในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ชามมณี (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การสอนที่ดีจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีทฤษฎี หลักการ และแนวคิดพื้นฐาน โดยที่องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน สอดคล้องกับ ศิริมาศ แก้วเจริญวงศ์ (2541, น. 21-22) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็ก ไว้ดังนี้คือ ใช้วิถีทางที่หลากหลายในการกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาประกอบด้วย การเล่านิทาน การร้องเพลง การฟังเทปบันทึกเพลง เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และเด็กคนอื่น ๆ ด้วย สนับสนุนเด็กได้พูดกับเด็กและผู้ใหญ่คนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ให้เด็กได้พูดคุยในหลาย ๆ สถานการณ์ โดยพาเด็กไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อที่เด็กจะได้ใช้ภาษากับบุคคลที่หลากหลาย วิธีการนี้จะทำให้เด็กเกิดแนวคิดและเผชิญกับเหตุการณ์ที่ต้องใช้ภาษา ส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาในวิถีทางที่แตกต่างกัน เช่น ในการถามคำถาม บอกความรู้สึก อธิบายสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากการตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้นำร่องกับเด็กปฐมวัยที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ โดยนำการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้จริง พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6468 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6468 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.68 สอดคล้องกับ วิภาวรรณ ยาประดิษฐ์ (2549, น. 125-126) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานและกิจกรรมการศึกษาในห้องเรียนผลการวิจัยพบว่า 1. แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8609 คิดเป็นร้อยละ 86.09 และกิจกรรมการศึกษานอห้องเรียน มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7490 คิด

เป็นร้อยละ 74.90 2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาหลังการจัดประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 92.29 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ที่มีคะแนนเฉลี่ยทักษะภาษาไทยหลังการจัดประสบการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.83 ของคะแนนเต็ม 3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้หลังเรียนได้ทั้งหมดไม่แตกต่างกัน

ซึ่งผลการตรวจสอบความเหมาะสมการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย และผลที่ได้จากการทดลองนำร่องที่ได้กล่าวมา ทำให้เชื่อได้ว่าการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ เป็นการจัดประสบการณ์ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ผลการวิจัยการทดลองใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่พบว่า คะแนนการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดประสบการณ์ที่ได้กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผ่านการทดลองใช้นำร่อง ในการใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายสำหรับเด็กปฐมวัย ในระหว่างการจัดกิจกรรมเล่านิทาน ผู้วิจัยฝึกให้เด็กฝึกพูดเป็นคำพร้อมความหมาย และเลียนแบบเสียงแบบเสียงพูด การสร้างประโยค การใช้ประโยคที่ถูกต้อง ตามพฤติกรรมตัวละครในนิทานที่ครูและเด็ก ๆ ร่วมกันเล่า หลังจากการเล่านิทานจบแล้ว ผู้วิจัยฝึกให้เด็กเล่านิทานต่อกันทีละประโยค หลังจากนั้นฝึกให้เด็กเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง เล่าเรื่องจากประสบการณ์ใกล้ตัว ส่งผลให้เด็กปฐมวัยสามารถทำแบบทดสอบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูดได้คะแนนเฉลี่ยหลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง สอดคล้องกับ Piaget (1980 อ้างถึงใน โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ, 2533, น. 135) กล่าวว่า ในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition) ระยะแรกเริ่ม เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อันส่งผลให้มีความสามารถที่จะเลียนเสียงพูดตามผู้อื่นและเข้าใจในทัศนิต่าง ๆ

สอดคล้องกับ ฮีเออร์ (Heeior, 1970, pp. 115-119) ได้ให้ความเห็นวิธีการเรียนแบบว่า เด็กจะเรียนรู้ความหมายของคำโดยการเชื่อมโยงคำกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ในขณะที่ได้ยินคำนั้น เด็กจะสะสมคำต่าง ๆ นี้ไว้และนำมาใช้พูด การได้ประสบการณ์ในลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้โครงสร้างทางภาษาของเด็ก สอดคล้องกับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2541) ได้กล่าวไว้ว่า การที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมเล่นนิทานยังเป็นการสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก และยังช่วยผ่อนคลายความคับข้องใจหรือคลายอารมณ์เครียด ทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง และพัฒนาช่วงความสนใจให้มีมากขึ้น สอดคล้องกับ สาวิตรี รุญเจริญ (2549, น. 29-30) กล่าวว่า เมื่อฟังนิทานเด็กจะเกิดการเรียนรู้ภาษาได้เร็ว การเล่นนิทานเปรียบเหมือนเป็นการสอนภาษาไทยไปในตัว เด็กจะได้ยินได้รู้ถึงรูปประโยคการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง พร้อมกับเกิดความสนุกสนาน เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเด็กสามารถจับประเด็นต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ในบางครั้งการเล่นนิทานซ้ำ ๆ ให้เด็กฟังความจริงไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อสำหรับเด็ก พอฟังหลาย ๆ ครั้ง เด็กก็จะจำเรื่องราวได้ทั้งเรื่อง เด็กมองภาพรวมของเรื่องทั้งหมดออก ทำให้เด็กรู้จักการจับประเด็นเรื่องราว จนสามารถจับประเด็นจากเรื่องราวที่ฟังได้แก่ขึ้น เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้เร็วขึ้น และสอดคล้องกับ Shapiro and Doiron (1978) ที่กล่าวว่า การสอนภาษาต้องอยู่บนพื้นฐานของการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก โดยครูผู้สอนควรคำนึงถึงกระบวนการเรียนรู้และสนับสนุนให้เด็กกล้าพูด กล้าทำ และกล้าแสดงออก เพื่อจะได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีทางภาษาของไวกอตสกี (Vygotsky, 1978) กล่าวว่า เพื่อนและครูมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก การพูด การสนทนา การวาด การเขียน การอ่าน ตลอดจนการเล่นก็ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภาษาของเด็กเช่นกัน ระยะเวลาที่เด็กจะพูดได้ เด็กจะเข้าใจความหมายของคำอย่างกว้าง ๆ ไม่ชัดเจน ภาษาของคนแวดล้อมที่เป็นแกนนำในการพัฒนาการคิดของเด็ก จะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจความคิดในระยะต่อมา เพราะกิจกรรมเหล่านี้เป็นการใช้สัญลักษณ์ และฮอลดาเวย์ (Holdaway, 1876 as cited in Morrow, 1989) ได้กล่าวถึงประสบการณ์ที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้ดี คือ 1) ประสบการณ์มีปฏิสัมพันธ์และร่วมกับผู้ที่ให้แรงจูงใจกำลังใจและช่วยเหลือในการใช้ภาษา 2) ประสบการณ์ในการได้สังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาของผู้ใหญ่ สอดคล้องกับ เบนญะ คำมะสอน (2544, น. 44) ได้วิจัยความสามารถด้านการฟังและการพูดของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ ทำการทดลองกับเด็กอายุ 4-5 ปี โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมมีความสามารถด้านการฟังและการพูดก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงจากก่อนการทดลองสูงขึ้น สอดคล้องกับ วิภาวรรณ ยาประดิษฐ์ (2549,

น. 125-135) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานและกิจกรรมการศึกษาออกห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมเล่านิทาน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาไทยภายหลังการจัดประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 92.29 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการศึกษาออกห้องเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาไทยภายหลังการจัดประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 85.83 ของคะแนนเต็ม นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานทุกคนมีความสุขสนุกสนานและชอบให้ครูเล่านิทานให้ฟัง นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการศึกษาออกห้องเรียน ส่วนใหญ่มีความสุขและชอบไปเรียนหน้าอาคาร นักเรียนใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และกิจกรรมการศึกษาออกห้องเรียน มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ทั้งหมด และไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ พิษญาดา ธาดูอินจันทร์ (2551, น. 43-46) ได้ทำการศึกษาการใช้นิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยและเพื่อศึกษาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีมาก

จากการดำเนินการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ทำให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จากการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสนใจในกิจกรรม เกิดความสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ และครูผู้สอน รวมทั้งสื่อที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจ และมีความหลากหลาย เนื้อเรื่องในนิทานที่สนุกสนานที่เป็นดังนี้ เพราะการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน มีกระบวนการจัดประสบการณ์ที่ชัดเจน และสามารถดำเนินการจัดประสบการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้ว เด็กปฐมวัยสามารถแสดงออกถึงทักษะการใช้ภาษาไทยหลังการเรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานแล้ว เช่น การเลียนแบบประโยคที่เกิดขึ้นในนิทาน การเลียนแบบเสียงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในนิทาน หรือได้แสดงพฤติกรรมเหมือนเช่นในนิทาน ทั้งนี้เกิดจากกระบวนการจัดประสบการณ์ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความพึงพอใจ แล้วเชื่อมโยงนำไปสู่

การนำภาษามาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน กับบุคคลอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2544) ที่กล่าวว่า ผู้สอนควรเข้าใจความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน จัดสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนอย่างอิสระ และเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับกับความรู้เดิมที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียนด้วยประสบการณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับ พัชรวิสวนแก้ว (2545) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างจากบุคคลในวัยอื่น ๆ ครูจึงต้องจัดประสบการณ์โดยผ่านความต้องการของเด็ก ความสนใจที่เด็กมี การลงมือปฏิบัติ สิ่งที่ตนเองได้รับ และความพร้อมที่จะเรียน เด็กปฐมวัยจึงจะเรียนได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดให้แก่เด็กปฐมวัย ครูผู้สอนควรตระหนักถึงการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายให้แก่เด็ก ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้คำคล้องจอง สถานการณ์ตัวอย่าง การเป็นแบบอย่างที่ดีของครู เป็นต้น

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูผู้สอน นำการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาทักษะทางภาษาครบทั้ง 4 ด้าน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางการอ่านและการเขียน เพื่อให้เป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาที่ครบถ้วน

2.2 ควรมีการพัฒนาการใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์

2.3 ควรมีการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานโดยเสริมกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ ให้เด็กได้ปฏิบัติเล่นบทบาทสมมติตามนิทานที่ฟัง จะเป็นการเชื่อมโยงทักษะการใช้ภาษาไปสู่ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะพัฒนาการด้านร่างกาย และยังเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานอีกด้วย

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2560ก). *หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. (2546ข). *แบบทดสอบทางภาษาสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2*. นครราชสีมา: สำนักงานการประถมศึกษา.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบริน-เบส บุ๊คส์.
- เกริก ยूनพันธ์. (2539). *การเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวียาศาสน์.
- เครือ ลานอิน. (2549). *การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบภาพบทบาทสมมติ ที่มีผลต่อความสามารถทางภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษากะเหรี่ยง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- จันทนา ชูชื่น. (2553). *ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบหุ่นมือที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- จาวรรณ ธฤตธนันท์. (2553). *การพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการพูด และการเขียน ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงเดือน แฉ่งสว่าง. (2542). *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย*. สงขลา: คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏสงขลา.
- ดวงสมร ศรีใสคำ. (2552). *ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่บ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดุขฎิ อาษากิจ. (2553). *ผลการส่งเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แชมมณี. (2550). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นงลักษณ์ กันปัญญา. (2549). *การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสะออน* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2545). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนื่อน้อง สันบุญ. (2545). *ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทาน* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจจะ คำมะสอน. (2544). *ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). *วัฒนธรรมทางภาษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีดา ปัญญาจันทร์, และชิวัน วิสาสะ. (2544). *เล่านิทานอย่างไรให้สนุก* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พรพีไล เลิศวิชา, และอัศรภูมิ จารุภากร. (2551). *สมองอนุบาล: กระบวนการพัฒนาภาษาและการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ธารปัญญา.
- พิชญาดา ธาตุอินจันทร์. (2551). *การใช้นิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย* (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูริย์ อัครประชะ. (2553). *การพัฒนาทักษะทางภาษา โดยใช้โปรแกรมบทเรียน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). *เทคนิคการเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2542). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ภัทรตรา พันธุ์สีดา. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เยาวภา เดชะคุปต์. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอพี.กราฟฟิคส์ดีไซน์.
- วาโร เฟิงส์วัตต์. (2544). *การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิภาวรรณ ยาประดิษฐ์. (2549). *การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานและกิจกรรมการศึกษานอกห้องเรียน (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรียา นิยมธรรม, และประภัสสร นิยมธรรม. (2541). *พัฒนาการทางภาษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: เจริญพัฒน์.
- สันหพันธ์ อรุณธารี. (2542). *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สาวิตรี รุญเจริญ. (2549). *นิทานทำให้เด็กฉลาด. วารสารศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 14(2), 29-32.*
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. (2546). *คู่มือการทดสอบทักษะทางภาษาสำหรับ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. นครราชสีมา: สำนักงานการประถมศึกษา.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *การส่งเสริมศักยภาพทางภาษาและ การเรียนรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง ประเทศไทย.
- สิริมา ภิญาญอนันตพงษ์. (2545). *การวัดและประเมินผลแนวใหม่: เด็กปฐมวัย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภาวดี ศรีวรรณะ. (2542). *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม*. นครสวรรค์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- เสาวลักษณ์ สมวงษ์. (2545). *ผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถ ในการใช้ภาษาของเด็กวัยอนุบาลที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบล เวียงสมุทร. (2540). *ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง*. กรุงเทพฯ: มิตรภาพ การพิมพ์และสตูดิโอ.

- อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต. (2542). *จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Crowell, N. A. (2009). Language environment and positive caregiving climate in early childhood care and education and their relationship to child language development. *Dissertation Abstracts International*, 70(3), DAI-A.
- Goodman, K. (1986). *What's whole in whole language?* Portsmouth: Heinemann.
- Halliday, M. A. K. (1975). *Learning how to mean exploration in the development of language*. London: Edward Arnold and Limited.
- Levey, S., & Polirstok, S. (2011). *Language development: Understanding language diversity in classroom*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Reeder, N. J. (2009). *A qualitative case study of natural storytelling strategies used at the Nantahala School*. Tennessee State: East Tennessee State University.
- Vukelich, C., J., & Christie, B. E. (2002). *Helping young children learn language and literacy*. Boston: Allyn & Bacon.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society. In *The development of psychological process*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- William, A. (2008). Dimensions of the parent-child relationship associated with language development in children. *Dissertation Abstracts International*, 68(2), DAI-A.

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ และความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูด สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา 1 ท่าน ได้แก่

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัย และประเมินผลการศึกษา สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยจำนวน 4 ท่าน ได้แก่

1.2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สุณี บุญพิทักษ์ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย สถานที่ทำงานคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

1.2.2 ดร. จันทิรา จันผ่อง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์สาขาการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

1.2.3 ครูสายพิน พัทธพร ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ระดับ คศ.3 ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาจัน อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยเป็นระยะเวลา 34 ปี

1.2.4 ครูศิริพร พรหมสุวรรณดี ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ระดับ คศ.3 ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยเป็นระยะเวลา 22 ปี

ภาคผนวก ข ผลการประเมินความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ตาราง 14 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเหมาะสมและมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	4.60	0.55	มากที่สุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนสัมพันธ์กัน	4.60	0.55	มากที่สุด
4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	5.00	0.00	มากที่สุด
5. จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนาทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	4.40	0.55	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และระดับชั้นของนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	4.40	0.55	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด	4.80	0.45	มากที่สุด
10. วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.20	0.45	มาก
11. วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.20	0.45	มาก
12. นักเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.00	0.00	มาก
13. มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.45	มาก
รวม	4.51	0.19	มากที่สุด

ภาคผนวก ค ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบก่อนและหลังการจัด
 ประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะ
 ทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็น
 ภาษาแม่

ตาราง 15 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบก่อนและหลังการจัด
 ประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะ
 ทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษา
 แม่ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

ข้อ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
	1	1	0	1	1	0.80	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	0	1	1	0.80	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 16 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดทักษะทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

นิยามศัพท์	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างประโยค เด็กสามารถคิดคำ รู้จักใช้คำที่เหมาะสมเรียบเรียงเป็นประโยคของตนเอง โดยอาศัยการผูกคำวลี เป็นประโยคที่สมบูรณ์ผ่านการเล่าเรื่องได้ 	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● ความเข้าใจ เด็กสามารถพูด อธิบาย ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารได้ตรงประเด็น พร้อมทั้งโยงความสัมพันธ์ของสิ่งเหล่านั้นแล้ว สื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจได้ 	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

นียมศัพท	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
<ul style="list-style-type: none"> ลำดับเหตุการณ์ เด็กสามารถเล่าเรื่องราวโดยมี การเรียงลำดับเหตุการณ์อย่าง ต่อเนื่อง ให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ ได้อย่างถูกต้อง 	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง แสดงคะแนนการทดลองใช้ (Try out) ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ตาราง 17 คะแนนการทดลองใช้ (Try out) ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (ทักษะทางภาษาด้านการฟัง) (n=25)

คนที่	ก่อนการจัดกิจกรรม	หลังจัดกิจกรรม
1	11	16
2	11	14
3	12	20
4	10	14
5	12	16
6	11	15
7	10	14
8	14	20
9	11	14
10	14	20
11	12	19
12	13	17
13	14	20
14	13	17
15	12	18
16	13	15
17	14	18
18	13	15
19	13	20
20	12	20

คนพี่	ก่อนการสุ่ม	หลังสุ่ม
1	5	7
2	4	5
3	5	9
4	4	6
5	5	7
6	5	8
7	6	8
8	5	8
9	5	8
10	4	6
11	5	9
12	5	8
13	3	6
14	4	8

ตาราง 18 คะแนนการทดสอบของใช้ (Try out) ก่อนและหลังการสุ่มประสบการณ์ในการล่า
 ความสำเร็จจากนกพิราบไทยและนกพิราบต่างประเทศ (นกพิราบไทยและนกพิราบต่างประเทศ)
 จำนวน (n=25) การสุ่ม (n=25)

คนพี่	ก่อนการสุ่ม	หลังสุ่ม
18	14	18
21	11	17
22	12	19
23	10	18
24	12	18
25	10	13
รวม	304	427

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ	จำนวน
15	หอสมุดประชาชน	4
16	หอสมุดประชาชน	5
17	หอสมุดประชาชน	4
18	หอสมุดประชาชน	4
19	หอสมุดประชาชน	5
20	หอสมุดประชาชน	6
21	หอสมุดประชาชน	4
22	หอสมุดประชาชน	5
23	หอสมุดประชาชน	6
24	หอสมุดประชาชน	6
25	หอสมุดประชาชน	4
รวม	หอสมุดประชาชน	118
รวม	หอสมุดประชาชน	191

ภาคผนวก จ แสดงคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่า
นิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการ
พูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ตาราง 19 คะแนนการทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วย
เทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็ก
ปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (ทักษะทางภาษาด้านการฟัง)

คนที่	ก่อนการจัดกิจกรรม	หลังจัดกิจกรรม
1	15	18
2	14	16
3	13	18
4	15	19
5	14	17
6	17	19
7	15	17
8	14	18
9	14	17
10	15	17
11	14	18
12	14	18
13	15	19
14	14	18
15	14	18
16	12	18
17	15	17
18	13	15
19	13	16
20	14	17
21	14	16

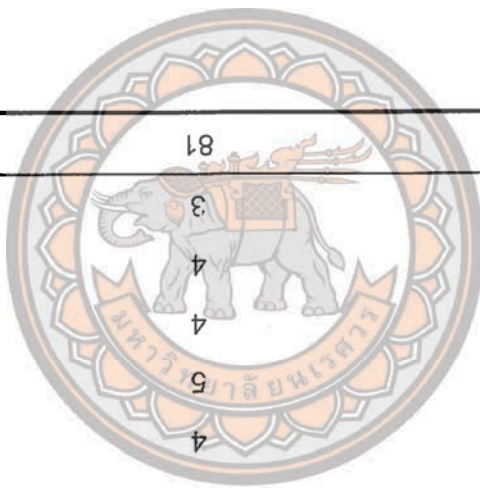
คนพื้นที่	ก่อนการสุ่มกิจกรรม	หลังสุ่มกิจกรรม
1	3	6
2	4	5
3	2	7
4	3	6
5	2	5
6	1	3
7	1	4
8	1	4
9	4	6
10	1	4
11	4	8
12	4	7
13	3	6
14	4	6

ตาราง 20 คะแนนการทดสอบก่อนและหลังการสุ่มกิจกรรมการเสริมสร้างสุขภาพสำหรับเด็ก
 เพศชายอายุ 10-14 ปี (กลุ่มอายุ 10-14 ปี) (ทุกสาขา) (ทุกสาขาทางสาขาการแพทย์)
 (เปรียบเทียบก่อนและหลังการสุ่มกิจกรรม)

คนพื้นที่	ก่อนการสุ่มกิจกรรม	หลังสุ่มกิจกรรม
22	14	17
23	15	18
24	15	17
25	13	16
26	15	19
27	13	15
รวม	383	468

ตาราง 19 (ต่อ)

พื้นที่	ก่อนการเลือกตั้ง	หลังเลือกตั้ง
15	2	5
16	4	7
17	2	5
18	3	6
19	4	6
20	4	8
21	4	6
22	1	4
23	4	8
24	5	9
25	4	6
26	4	7
27	3	4
รวมทั้ง	81	158

ภาคผนวก จ แสดงการบันทึกทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

บันทึกแผนการจัดประสบการณ์ที่ 1,2

สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก นิทานเรื่อง เป็บบี๊ไม่มีระเบียบ

วันที่ 22-23 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2561 เวลา 09.30 – 10.00 น.

วัน/เดือน/ปี	บันทึกข้อมูล	ความหมาย
22 พฤษภาคม 2561	<p>คุณครูเล่านิทานเรื่อง เป็บบี๊ไม่มีระเบียบ โดยใช้เทคนิคเล่าประกอบหนังสือภาพตั้งแต่เริ่มเรื่อง กลางเรื่อง จนจบเรื่อง ในระหว่างการเล่านิทานนั้นเด็ก ๆ ได้สนทนาและตอบคำถามคุณครู หลังจากเล่านิทานจบคุณครูได้ให้เด็ก ๆ ช่วยกันเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ในนิทานร่วมกัน ตั้งประเด็นคำถามเพื่อสังเกตทักษะทางการฟังและการพูดของเด็ก</p> <p>อนุบาล 3 ดังเหตุการณ์ดังต่อไปนี้</p> <p>คุณครูถามเด็ก ๆ ว่า "เกิดอะไรขึ้นกับเป็บบี๊"</p> <p>ด.ช.เอ พูดว่า "เป็บบี๊ทำห้องเลอะเทอะ ทำสกปรก เป็บบี๊เป็นจอมทำสกปรก" จากนั้นคุณครูถามต่อว่า "เป็บบี๊ทำห้องสกปรกแล้วเป็นอย่างไรต่อคะ" ด.ญ.บีจึงเล่าต่อว่า "แล้วก็รีบไปโรงเรียนจนการบ้านตกที่ทางไป" ด.ช.ซีพูดต่อว่า "เป็บบี๊โดนครูดุ พอกลับบ้านก็กินข้าวไม่อร่อย เพราะมีวแต่เศร้า" ครูจึงถามกระตุ้นเด็กต่อว่า "เป็บบี๊เศร้าแล้วทำอะไรต่อคะ" ด.ญ.ดี จึงเล่าต่อว่า "แล้วก็ไปที่ห้องเก็บของเล่นก็เห็นการบ้าน เจอสมุดการบ้าน เป็บบี๊ก็ทำความดี ทำความสะอาดให้ห้องสะอาด" เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันของเป็บบี๊ที่พบในนิทาน</p>	<p>เด็กสามารถสร้างประโยคที่สมบูรณ์ได้จากการตอบคำถามจากประเด็นที่ครูตั้งขึ้น สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งถ่ายทอดความเข้าใจให้เพื่อนและครูผ่านการเล่าเรื่องได้</p>
23 พฤษภาคม 2561	<p>จากนั้นเด็กและครูร่วมกันสนทนาเล่าเรื่องประกอบภาพกิจวัตรประจำวันร่วมกัน คุณครูเริ่มต้นเล่าเรื่องว่า "กาลครั้งหนึ่งมีเด็กหญิงคนหนึ่งชื่อว่าใจดี เด็กหญิงใจดีกำลังหลับสบายโดยมีแมวหนึ่งตัวนอนอยู่ด้วย แล้วคุณแม่ก็</p>	

วัน/เดือน/ปี	บันทึกข้อมูล	ความหมาย
	<p>นักเรียน : ตอนเย็น/ตอนจะนอน/ตอนสกปรก</p> <p>คุณครู : เก่งมากค่ะ แล้วเด็ก ๆ อาบน้ำอย่างไรคะ</p> <p>นักเรียน : หนูอาบน้ำ</p> <p>คุณครู : หนูอาบน้ำคืออะไรคะ</p> <p>ด.ญ.เอ : หนูอาบน้ำเองค่ะ</p> <p>คุณครู : เก่งมากค่ะ เวลาที่เด็ก ๆ ต้องการบอกว่าเด็ก ๆ เป็นคนอาบน้ำด้วยตัวเอง เด็ก ๆ จะพูดว่า หนูอาบน้ำเองค่ะ ผมอาบน้ำเองครับ เข้าใจไหมคะ?</p> <p>ไหนลองพูดตามครูสิคะ</p> <p>นักเรียน : หนูอาบน้ำเองค่ะ ผมอาบน้ำเองครับ</p>	

บันทึกแผนการจัดประสบการณ์ที่ 3
 สาระการเรียนรู้ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก นิทานเรื่อง ทาไรเดินทาง
 วันที่ 24 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2561 เวลา 09.30 - 10.00 น.

วัน/เดือน/ปี	บันทึกข้อมูล	ความหมาย
24 พฤษภาคม 2561	<p>คุณครูเล่านิทานเรื่อง ทาไรเดินทาง โดยใช้เทคนิคเล่าโดยมี อุปกรณช่วย (หุ่นมือกระดาษ) ตั้งแต่เริ่มเรื่อง กลางเรื่อง จนจบเรื่อง ในระหว่างการเล่านิทานนั้นเด็ก ๆ ได้สนทนาและตอบคำถามคุณครู หลังจากเล่านิทานจบคุณครูได้ตั้งประเด็นคำถามเพื่อสังเกตทักษะ ทางด้านการฟังและการพูดของเด็กอนุบาล 3 ดังเหตุการณ์ดังต่อไปนี้</p> <p>คุณครู : นิทานเรื่องนี้มีตัวละครอะไรบ้าง?</p> <p>นักเรียน : มีคน, มีไก่ค่ะ, มีแมวครับ, มีเป็ด, มีหมา</p> <p>คุณครู : เป็นยังไงเอ่ย นิทานเรื่องนี้?</p> <p>นักเรียน : สนุกค่ะ/สนุกครับ</p>	<p>เด็ก ๆ สามารถตอบ คำถามได้ตรง ประเด็นจากเรื่องที่ ฟังลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในนิทาน ได้ รู้ว่าเหตุการณ์ใด เกิดขึ้นก่อน</p>

วัน/เดือน/ปี	บันทึกข้อมูล	ความหมาย
	<p>คุณครู : เกิดอะไรขึ้นกับทาไร่บ้างคะ?</p> <p>ด.ญ.เอ : แม่บอกทาไร่ว่าให้เอาขนมไปให้เพื่อน เอาไปให้ मामิ</p> <p>คุณครู : แล้วแม่ของทาไร่บอกอะไรกับทาไร่บ้างคะ?</p> <p>ด.ช.บี : แม่บอกทาไร่ว่าไม่ต้องวิ่ง ถ้าวิ่งทาไร่จะเจ็บตัว</p> <p>คุณครู : แล้วในระหว่างทางที่ทาไร่ไปหามามีจิง ทาไร่เจอกับอะไรบ้างคะ?</p> <p>นักเรียน : เจอรถ, เจอตลาต, เจอร้านขายขนมปัง, ขายปลา, ขายขนมหวาน</p> <p>คุณครู : แล้วเกิดอะไรขึ้นกับทาไร่คะ?</p> <p>ด.ช.ซี : ทาไร่จะโดนรถชน แล้วก็เจอคุณลุงขับรถสามล้อ</p> <p>คุณครู : คุณลุงบอกทาไร่ว่าอย่างไรคะ?</p> <p>ด.ช.ดี : อยู่วิ่ง เตียวจะโดนรถชน ทาไร่ก็ฟัง ทาไร่เป็นเด็กดี</p> <p>คุณครู : แล้วเกิดอะไรขึ้นหลังจากนั้นคะ?</p> <p>ด.ช.ดี : ทาไร่ไปเจอสี่แยก ทาไร่ก็จะวิ่งข้ามถนนเลย ก็เจอตำรวจ</p> <p>ด.ญ.จี : ตำรวจบอกอันตราย ต้องรอให้ไฟกลายเป็นสีเขียวก่อนถึงจะข้ามได้</p> <p>คุณครู : เดินข้ามถนนไปแล้วยังงัยต่อคะ?</p> <p>ด.ช.เอฟ : ทาไร่เจอคุณลุงไปรษณีย์ บอกให้ทาไร่ไปข้ามที่ทางม้าลาย กลัวโดนรถชน</p>	<p>เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นที่หลัง สามารถสร้างประโยคเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจให้เพื่อนและครูฟังได้</p>
	<p>คุณครู : ทาไร่ข้ามถนนมาแล้วยังงัยต่อคะ?</p> <p>นักเรียน : ทาไร่เจอกับทุ่งหญ้า ก็ไปเจอเพื่อน แล้วเอาไอศกรีมให้เพื่อน</p>	

วัน/เดือน/ปี	บันทึกข้อมูล	ความหมาย
	<p>คุณครู : เด็ก ๆ เก่งมากเลยคะ แล้วทำไมไปเจอกับคุณลุงไปรษณีย์ หรือคุณลุงตำรวจก่อนคะ?</p> <p>นักเรียน : ตำรวจ</p> <p>คุณครู : เด็ก ๆ คิดว่ามีวิธีไหนบ้างที่ทำไรจะเดินทางไปบ้านมาเมือง?</p> <p>นักเรียน : ขับรถมอเตอร์ไซด์</p> <p>นักเรียน : ให้ผู้ใหญ่ไปส่ง</p> <p>นักเรียน : ขึ้นรถเมย์</p> <p>นักเรียน : ขับจักรยาน</p> <p>คุณครู : เหมือนเวลาที่เด็ก ๆ อยู่บนคอกแล้วเด็กจะเดินทางลงไปข้างล่าง ในตัวอำเภอเด็ก ๆ ไปได้อย่างไรบ้างคะ</p> <p>นักเรียน : ผู้ใหญ่พาไป</p> <p>นักเรียน : รถเก๋ง</p> <p>นักเรียน : รถไฟวิน</p> <p>จากนั้นคุณครูให้เด็ก ๆ ออกมาเล่าเหตุการณ์การเดินทางที่ตนเองประทับใจเป็นรายบุคคล</p> <p>นพภัสสร : พ่อขับรถให้หนูไปที่ไร่ ไปทำไรให้ได้ตั้งค์</p> <p>คุณครู : แล้วอย่างไรถึงจะได้ตั้งค์คะลูก</p> <p>นพภัสสร : เขาไปขายก่อนคอกได้ตั้งค์ เขาชิงไปขายก่อนคอกได้ตั้งค์</p> <p>คุณครู : แล้วหนูรู้สึกอย่างไรคะ</p> <p>นพภัสสร : รู้สึกดีใจ เพราะได้กินขนมด้วย</p> <p>จิรธรรม : พ่อขับรถให้ผมไปครับ ที่ไร่ครับ ไปปลูกขิง ไปรดน้ำขิงครับ</p>	<p>เด็ก ๆ สามารถสร้างประโยคที่สมบูรณ์เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของตนเองให้เพื่อน ๆ และครูฟังได้อย่างเข้าใจ</p>

วัน/เดือน/ปี	บันทึกข้อมูล	ความหมาย
	<p>คุณครู : จิรธรรมไปกับใครบ้างครับ</p> <p>จิรธรรม : ไปกับพ่อกับแม่ครับ</p> <p>คุณครู : แล้วผมได้ช่วยอะไรบ้างครับ</p> <p>จิรธรรม : ผมช่วยปลูกรังครับ</p>	
	<p>กิตติพศ: ผมไปไร่ แล้วผมก็เอาน้ำให้แม่กิน แล้วแม่ก็ไปจับปลา ได้ตัวใหญ่ แล้วแม่ก็เอามากิน</p> <p>คุณครู : เอามาทำอะไรกินครับ</p> <p>กิตติพศ: เอามาทอดกิน</p> <p>ดอกบัว : พ่อกับแม่พาหนูขับรถไปที่สวนสัตว์ หนูก็เห็นช้าง หนู เห็นจระเข้ แล้วหนูก็เห็นกระต่าย แล้วก็เห็นลิง แล้วหนูก็เอ ากล้วยให้ลิงกินคะ</p> <p>คุณครู : แล้วหนูรู้สึกอย่างไรบ้างคะ</p> <p>ดอกบัว : หนูสนุกมาก ๆ เลยคะ</p> <p>คุณครู : หนูเดินทางไปอย่างไรคะ</p> <p>ดอกบัว : พ่อเป็นคนขับรถไปคะ แล้วแม่ก็บอกว่ามีดแล้วก็กลับบ้านกัน</p> <p>กิตติมา : แม่หนูให้หนูกลับบ้านก่อน แม่หนูไปซื้อหมูที่ตลาดมา ทำกิน</p> <p>คุณครู : แล้วทำไมหนูถึงต้องกลับบ้านก่อนคะ</p> <p>กิตติมา : ที่บ้านหนูทำฝึคะ หนูก็เดินกลับบ้านกับพี่ หนูเจอไก่ เจอหมา แล้วหนูก็อาบน้ำไปกินหมู</p> <p>พนาคร : ผมไปที่น้ำตก ผมไปเอาน้ำที่น้ำตกมารดน้ำผัก</p> <p>คุณครู : ไปเอาน้ำมาอย่างไรคะ</p> <p>พนาคร : ผมก็ไปกับพ่อ เอ.....ผมก็เอาน้ำใส่ขวดกลับบ้านครับ</p>	<p>เด็ก ๆ สามารถ สร้างประโยคที่ สมบูรณ์เพื่อ ถ่ายทอดเรื่องราว ของตนเองให้เพื่อน ๆ และครูฟังได้ อย่างเข้าใจ สามารถเรียงลำดับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้</p> <p>เด็ก ๆ เข้าใจ ความหมายของคำ จากภาพที่สนทนา</p>

วัน/เดือน/ปี	บันทึกข้อมูล	ความหมาย
	<p>จากนั้นเด็ก ๆ และครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับบัตรภาพ คำศัพท์ที่เกี่ยวกับนิทานเรื่องหาไร้เดินทาง รวมทั้งคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องดังเหตุการณ์ต่อไปนี้</p> <p>คุณครู : ภาพนี้คือภาพอะไรคะ</p> <p>นักเรียน : โรงพยาบาล</p> <p>คุณครู : โรงพยาบาลมีไว้เพื่ออะไรคะ</p> <p>นักเรียน : เพื่อไปหาหมอ คนที่ไม่สบายก็ไปหาหมอ มีไว้รักษาคน มีไว้ฉีดยา เวลาหนูไม่สบายแม่ไปกับหนูไปหาหมอที่โรงพยาบาล</p> <p>คุณครู : เก่งมากค่ะ แต่หนูต้องพูดว่า เวลาหนูไม่สบายแม่พาหนูไปหาคุณหมอที่โรงพยาบาลค่ะ ไหนเด็ก ๆ ลองพูดใหม่สิคะ</p>	<p>ร่วมกัน รวมทั้งการใช้ประโยคที่ถูกต้อง เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจของตนเองให้เพื่อนและครูฟังได้</p>
	<p>นักเรียน : แม่พาหนูไปหาคุณหมอที่โรงพยาบาลค่ะ</p> <p>คุณครู : ภาพนี้คือภาพอะไรคะ</p> <p>นักเรียน : วัดค่ะ/วัดครับ</p> <p>คุณครู : แล้วเด็ก ๆ รู้จักวัดไหมคะ</p> <p>นักเรียน : ผมเคยไปวัดที่ป่าแดงครับ ที่ป่าแดงมีอาตมาอยู่ในวัด ตอนแม่พาหนูไปป่าแดงไปซื้อของที่ตลาด หนูเห็นวัดด้วยค่ะ</p> <p>คุณครู : เรียกว่า พระ ค่ะลูกไม่ใช่ อาตมา อาตมาเป็นคำที่พระใช้เรียกแทนตัวเองเวลาพูดกับเราค่ะ เหมือนเวลาที่หนูคุยกับครูผู้หญิงจะเรียกแทนตัวเองว่าหนูผู้ชายจะเรียกแทนตัวเองว่าผมไ้คะ</p>	

ภาคผนวก ช การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์จำนวน 19 แผน ประกอบด้วย

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1,2 นิทานเรื่องเป็บป๊าบไม่เป็นระเบียบ

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3,4 นิทานเรื่องทาใจเดินทาง

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 5,6 นิทานเรื่องขอบคุณนะสายลม

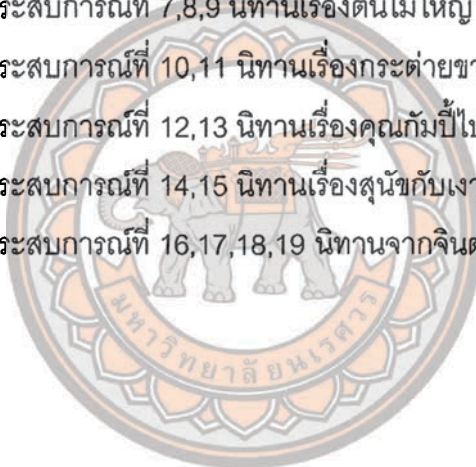
แผนการจัดประสบการณ์ที่ 7,8,9 นิทานเรื่องต้นไม้ใหญ่ ใหญ่ ในเมืองเล็ก เล็ก

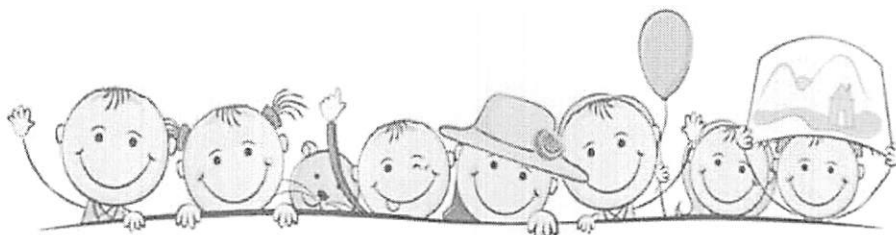
แผนการจัดประสบการณ์ที่ 10,11 นิทานเรื่องกระต่ายขายแครอท

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 12,13 นิทานเรื่องคุณกัมปี้ไปเที่ยว

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 14,15 นิทานเรื่องสุนัขกับเงา

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 16,17,18,19 นิทานจากจินตนาการ

แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน
 ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561
 แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1,2
 นิทานเรื่อง เป็บบ้าบไม่มีระเบียบ

จัดทำโดย
 เกตนันนิภา ฮาดคันทุง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
 ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ชั้นอนุบาลปีที่ 3
 สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก นิทานเรื่อง เป็บบ้าบไม่มีระเบียบ
 วันที่ 22 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2561 เวลา 09.30 – 10.00 น.
 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 (30 นาที)

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถบอกความหมายของคำได้
2. เด็กสามารถจับประเด็นเรื่องที่ฟังได้
3. เด็กสามารถสร้างประโยคในการเล่าเรื่องได้
4. เด็กสามารถถ่ายทอดความเข้าใจให้ผู้อื่นเข้าใจได้
5. เด็กสามารถลำดับเหตุการณ์เรื่องราวที่ได้ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

1. นิทาน เรื่อง “เป็บบ้าบไม่มีระเบียบ”

ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่/เคลื่อนที่

ด้านอารมณ์-จิตใจ

1. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

ด้านสังคม

1. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ด้านสติปัญญา

1. การฟังเพลง นิทาน หรือเรื่องราวต่าง ๆ
2. การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ
3. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
4. การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นเตรียมการเล่านิทาน

1. เด็กและครูร่วมกันร้องพร้อมเดินประกอบเพลง “ตื่นแต่เช้า” จากนั้นสนทนาเกี่ยวกับเพลงที่เดินร่วมกันดังนี้

- เพลงตื่นแต่เช้า มีกิจกรรมอะไรบ้าง
- เด็ก ๆ ทำอะไรบ้างเมื่อตื่นนอน

2. เด็ก ๆ ร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ชั้นกิจกรรมการเล่านิทาน

3. เด็ก ๆ ฟังนิทานเรื่อง “เป็บบี๊บไม่มีระเบียบ” โดยครูใช้เทคนิคการเล่าเรื่องประกอบหนังสือภาพ จากเริ่มเรื่อง กลางเรื่อง จนจบเรื่อง
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประเด็น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน “เป็บบี๊บไม่มีระเบียบ” รวมทั้งประสบการณ์เดิมของเด็กเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน โดยใช้คำถามดังนี้
  - เป็บบี๊บเป็นอย่างไรคะ
  - เกิดอะไรขึ้นกับเป็บบี๊บ
  - เป็บบี๊บตื่นนอนแล้วทำอะไรบ้าง
  - เด็ก ๆ จะทำอะไรหลังจากตื่นนอนบ้าง
  - เด็ก ๆ จะดูแลห้องนอน ห้องเรียนอย่างไร
5. เด็ก ๆ ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับคำถามที่ครูตั้งขึ้น จากนั้นเด็ก ๆ เล่ากิจวัตรประจำวันของตนเองให้เพื่อน ๆ และครูฟังเป็นรายบุคคล โดยการสร้างประโยคที่สมบูรณ์ ถ่ายทอดให้เพื่อน ๆ เข้าใจได้ มีครูเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำในการทำกิจกรรม

ชั้นทบทวน

6. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประเด็น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน “เป็บบี๊บไม่มีระเบียบ” เด็ก ๆ ช่วยกันเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน รวมทั้งร่วมกันสรุปเรื่องราวที่เกิดขึ้นในนิทาน
7. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เกี่ยวกับนิทาน “เป็บบี๊บไม่มีระเบียบ” จากบัตรภาพคำศัพท์ สนทนาเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์แต่ละคำ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. หนังสือนิทาน “เป็บบี๊บไม่มีระเบียบ”
2. ภาพเหตุการณ์นิทาน “เป็บบี๊บไม่มีระเบียบ” จำนวน 5 ภาพ
3. บัตรภาพคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับนิทาน “เป็บบี๊บไม่มีระเบียบ” บัตรภาพคำศัพท์กิจวัตรประจำวัน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการการสนทนาโต้ตอบได้ตรงประเด็นกับเรื่องราว "เข็มนาฬิกาไม่มีระเบียบ"
รวมทั้งประสบการณ์เดิม และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันของตนเอง
2. สังเกตการสร้างประโยค ความเข้าใจ และการลำดับเหตุการณ์จากการเล่าเรื่องกิจวัตรประจำวัน

แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ชั้นอนุบาลปีที่ 3
 สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก นิทานเรื่อง เป็บบ้าบไม่มีระเบียบ
 วันที่ 23 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2561 เวลา 09.30 – 10.00 น.
 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 (30 นาที)

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถบอกความหมายของคำได้
2. เด็กสามารถจับประเด็นเรื่องที่ฟังได้
3. เด็กสามารถสร้างประโยคในการเล่าเรื่องได้
4. เด็กสามารถถ่ายทอดความเข้าใจให้ผู้อื่นเข้าใจได้
5. เด็กสามารถลำดับเหตุการณ์เรื่องราวที่ได้ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

1. นิทาน เรื่อง “เป็บบ้าบไม่มีระเบียบ”
2. นิทานจากจินตนาการ

ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่/เคลื่อนที่

ด้านอารมณ์-จิตใจ

1. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
2. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี

ด้านสังคม

1. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
2. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ด้านสติปัญญา

1. การฟังเพลง นิทาน หรือเรื่องราวต่าง ๆ
2. การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ
3. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
4. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
5. การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นเตรียมการเล่านิทาน

1. เด็กและครูร่วมกันร้องพร้อมต้นประกอบเพลง “ตื่นแต่เช้า”
2. เด็ก ๆ ร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ขั้นกิจกรรมการเล่านิทาน

3. ครูอธิบายกิจกรรมเล่าเรื่องประกอบภาพ (ภาพกิจวัตรประจำวัน จำนวน 10 ภาพ) จากนั้นเด็ก ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพแต่ละภาพร่วมกันว่า มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ เป็นต้น
4. เด็ก ๆ ช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกิจวัตรประจำวัน ตั้งแต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตอนเช้าจนถึงกลางคืน
5. จากนั้นให้เด็ก ๆ เล่าเรื่องราวตามจินตนาการให้สอดคล้องกับภาพกิจวัตรประจำวันนั้น ๆ ให้เรื่องราวมีความต่อเนื่องเชื่อมกัน โดยการใช้คำที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ถ่ายทอดเรื่องราวให้เพื่อน ๆ และครูเกิดความเข้าใจได้ มีครูคอยกระตุ้นช่วยเหลือในการทำกิจกรรม
6. เมื่อเล่านิทานครบทุกคน เด็ก ๆ แสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟังจากเพื่อน ๆ

ขั้นทบทวน

7. เด็กและครูร่วมกันสรุปนิทาน โดยใช้คำถามดังต่อไปนี้
  - เราจะตั้งชื่อนิทานนี้ว่าอะไรดี
  - เกิดอะไรขึ้นกับนิทานเรื่องนี้บ้าง
  - เหตุการณ์ใดบ้างที่เคยเกิดขึ้นกับเด็ก ๆ
8. เด็ก ๆ และครูร่วมกันสนทนาคำศัพท์ที่เกี่ยวกับนิทาน “เป็บป๊าบไม่มีระเบียบ”, และคำที่เกี่ยวกับ กิจวัตรประจำวัน

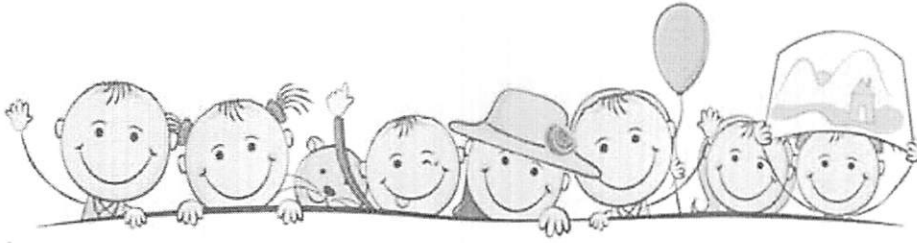
สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ภาพกิจวัตรประจำวันจำนวน 10 ภาพ
2. บัตรภาพคำศัพท์ที่เกี่ยวกับนิทาน “เป็บป๊าบไม่มีระเบียบ” บัตรภาพคำศัพท์กิจวัตรประจำวัน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการสร้างประโยค ถ่ายทอดความเข้าใจ และการลำดับเหตุการณ์ผ่านการเล่าเรื่องราวประกอบภาพกิจวัตรประจำวัน
2. สังเกตการการสนทนาโต้ตอบได้ตรงประเด็นจากเรื่องที่ฟัง
3. สังเกตการสนทนาคำศัพท์เกี่ยวกับ “เป็นปีาบไม่มีระเบียบ”

แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทาน
 ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561
 นิทานเรื่อง ทาโร่เดินทาง
 แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3,4

จัดทำโดย
 เกตุนิภา ฮาดคันทุง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
 ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แผนการจัดประสบการณ์โดยการเล่นิทาน ชั้นอนุบาลปีที่ 3
 สาระการเรียนรู้ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก นิทานเรื่อง ทาโร่เดินทาง
 วันที่ 24 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2561 เวลา 09.30 – 10.00 น.
 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 (30 นาที)

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถบอกความหมายของคำได้
2. เด็กสามารถจับประเด็นเรื่องที่ฟังได้
3. เด็กสามารถสร้างประโยคในการเล่าเรื่องได้
4. เด็กสามารถถ่ายทอดความเข้าใจให้ผู้อื่นเข้าใจได้
5. เด็กสามารถลำดับเหตุการณ์เรื่องราวที่ได้ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

1. นิทาน เรื่อง "ทาโร่เดินทาง"

ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่/เคลื่อนที่

ด้านอารมณ์-จิตใจ

1. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิบัติยาโต้ตอบเสียงดนตรี
2. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี

ด้านสังคม

1. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ด้านสติปัญญา

1. การฟังเพลง นิทาน หรือเรื่องราวต่าง ๆ
2. การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ
3. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
4. การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นเตรียมการเล่านิทาน

1. เด็กและครูร่วมกันร้องพร้อมต้นประกอบเพลง "คมนาคม" สันทนาเกี่ยวกับเพลงที่เดินร่วมกันดังนี้
  - การคมนาคมคืออะไร และมีอะไรบ้าง
  - เด็ก ๆ เดินทางมาโรงเรียนได้อย่างไรบ้าง
2. เด็ก ๆ ร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ขั้นกิจกรรมการเล่านิทาน

3. เด็ก ๆ ฟังนิทานเรื่อง "ทาไร่เดินทาง" โดยครูใช้เทคนิคการเล่าประกอบอุปกรณ์อื่น ๆ (หุ่นมือกระดาษ) จากเริ่มเรื่อง กลางเรื่อง จบเรื่อง
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประเด็น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน "ทาไร่เดินทาง" รวมทั้งประสบการณ์เดิมของเด็กเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่ต่าง ๆ ที่เด็กรู้จัก อาชีพที่เด็ก ๆ รู้จัก โดยใช้คำถามดังนี้
  - นิทานเรื่องนี้ตัวละครอะไรบ้าง
  - ทาไร่เดินทางไปกับใครบ้าง
  - ระหว่างการเดินทางทาไร่เจอใครบ้าง
  - ระหว่างการเดินทางทาไร่เจอยานพาหนะใดบ้าง
  - ระหว่างการเดินทางทาไร่ผ่านสถานที่ใดบ้าง
  - ระหว่างทางที่เด็ก ๆ มาโรงเรียน เด็ก ๆ ผ่านสถานที่ใดบ้าง เหมือนกับทาไร่หรือไม่อย่างไร
  - คำเตือนของผู้ใหญ่ใจดีเป็นอย่างไร
5. เด็ก ๆ เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเดินทางที่ตนเองประทับใจคนละ 1 เรื่อง โดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์ เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจให้เพื่อน ๆ และครูฟังได้

ขั้นทบทวน

6. เด็กและครูร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้ฟังจากนิทาน "ทาไร่เดินทาง" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน
7. เด็กและครูร่วมกันสนทนาคำศัพท์ที่เกี่ยวกับนิทาน "ทาไร่เดินทาง" จากบัตรภาพคำศัพท์

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. อุปกรณ์เล่านิทาน (หุ่นมือกระดาษทาไร่เดินทาง)

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการฟังจากการสนทนาโต้ตอบเรื่องราวในนิทาน “ทำไมเดินทาง” และ
ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการเดินทาง
2. สังเกตการเล่าเรื่องการเดินทางที่ตนเองประทับใจ

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นเตรียมการเล่านิทาน

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “คมนาคม”
2. เด็ก ๆ ร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ขั้นกิจกรรมการเล่านิทาน

3. ครูอธิบายกิจกรรมเล่านิทานทาไร่เดินทางประกอบอุปกรณ์อื่น ๆ (หุ่นทาไร่จากขวดน้ำ) โดยให้เด็ก ๆ ช่วยกันปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องทาไร่เดินทางจากจินตนาการ
4. ครูเตรียมภาพสถานที่ขนาดใหญ่จำนวน 6 ภาพ ติดไว้ตามมุมต่าง ๆ ของห้องเรียน จากนั้นให้เด็ก ๆ เริ่มเรื่องโดยการสร้างประโยคที่สมบูรณ์ พร้อมกับนำหุ่นทาไร่ขวดน้ำเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ถ่ายทอดเรื่องราวจากจินตนาการ ผ่านการเล่าเรื่องราวให้เพื่อน ๆ และครูเข้าใจ
5. เด็ก ๆ ส่งต่อหุ่นทาไร่ไปยังสถานที่ต่าง ๆ พร้อมถ่ายทอดเรื่องราวเชื่อมโยงกันจนจบเรื่อง
6. จากนั้นร่วมกันเล่าเรื่องราวให้สอดคล้องกับภาพ และเรื่องราวในนิทาน “ทาไร่เดินทาง”

ขั้นทบทวน

7. เด็กและครูร่วมกันสรุปประเด็น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทานจากจินตนาการที่ได้เล่าและฟังร่วมกัน โดยใช้คำถามดังต่อไปนี้
  - ทาไร่เดินทางไปสถานที่ไหนบ้าง
  - ทาไร่ทำอะไรกับสถานที่ต่าง ๆ ในนิทาน
8. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับนิทาน “ทาไร่เดินทาง” จากบัตรภาพคำศัพท์

สื่อและแหล่งเรียนรู้

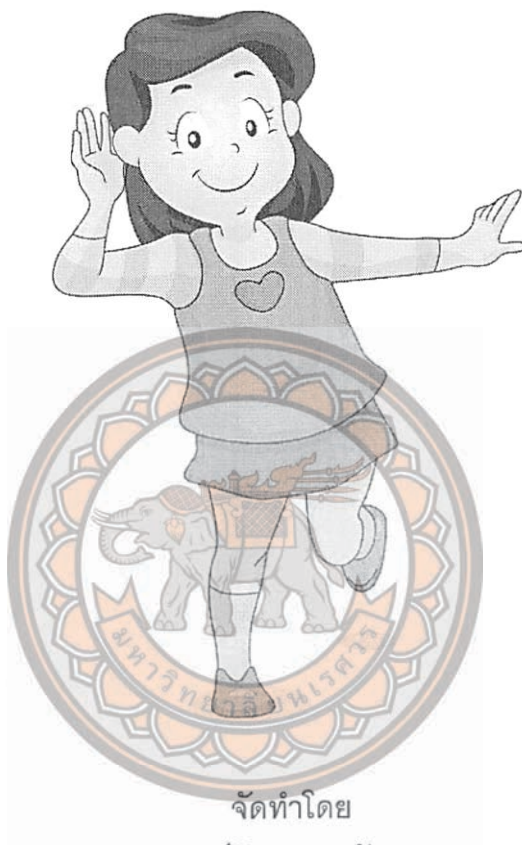
1. หุ่นขวดน้ำทาไร่
2. ภาพสถานที่ต่าง ๆ จำนวน 6 ภาพ (บ้าน, โรงเรียน, วัด, ตลาด, โรงพยาบาล, สถานที่ต่าง ๆ)
3. บัตรภาพคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับนิทาน “ทาไร่เดินทาง”

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการสร้างประโยค การถ่ายทอดความเข้าใจ การลำดับเหตุการณ์ ผ่านการเล่าเรื่องราวตามจินตนาการจากหุ่นขวดน้ำทาไร่
2. สังเกตการตอบคำถามตรงตามประเด็นจากเรื่องที่ฟัง

ภาคผนวก ช แบบทดสอบวัดทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

แบบทดสอบวัดทักษะการฟัง
ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)

จัดทำโดย
เกตน์นิภา ฮาดคันทุง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบทดสอบวัดทักษะด้านการฟัง

ตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ

จุดประสงค์ เพื่อทดสอบความเข้าใจในการแปลความหมาย หรือสื่อความหมายในคำที่ได้ยิน
ได้อย่างถูกต้อง

เกณฑ์การให้คะแนน นักเรียนตอบถูก ให้ 1 คะแนน

นักเรียนตอบไม่ถูกหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

ลักษณะแบบทดสอบ แบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก

จำนวนข้อสอบ จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

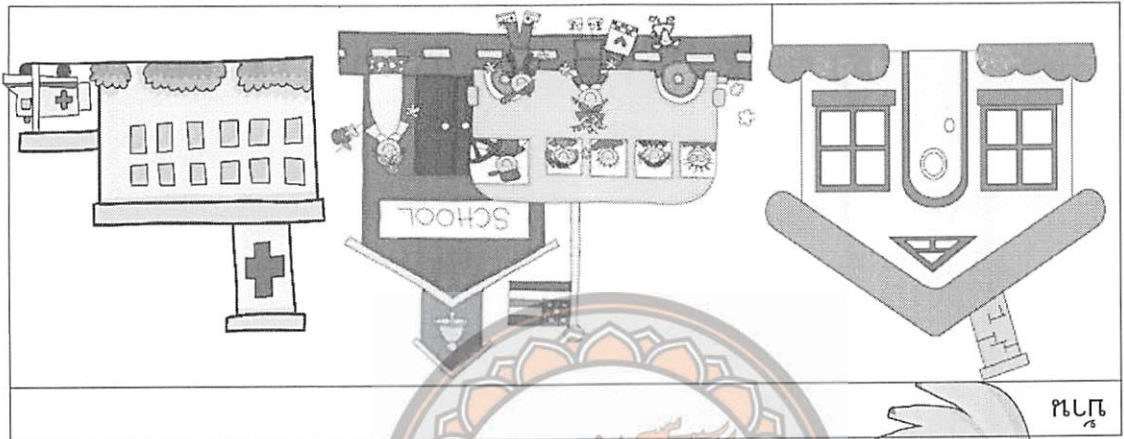
คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล

2. ให้นักเรียนดูภาพที่ละข้อแล้วตอบว่ามีภาพอะไรบ้าง

3. ครูพูดซ้ำอีกครั้งแล้วให้นักเรียนพูดตาม

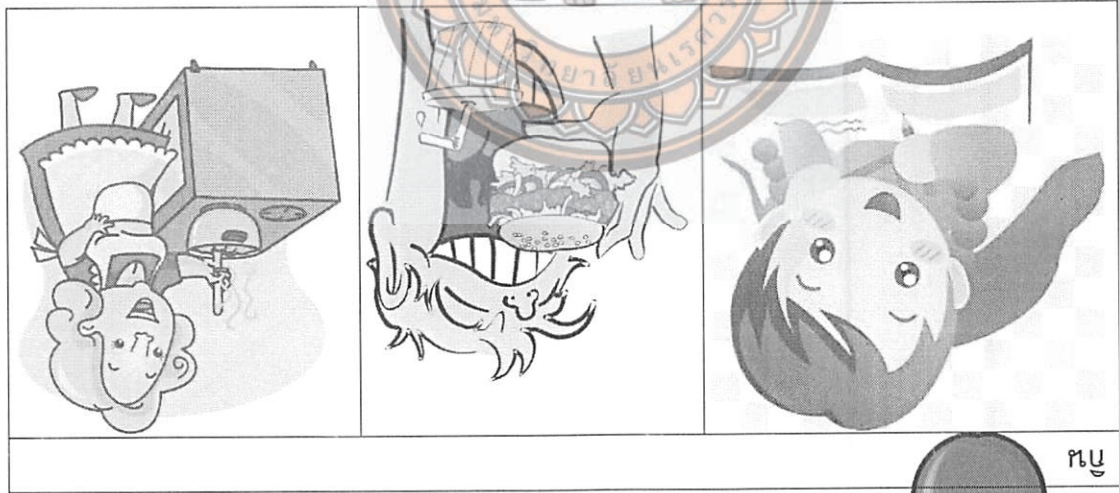
4. ครูอ่านคำถามที่ละข้อแล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่ตรงกับความของ
คำที่เป็นคำตอบ ทำแบบทดสอบไปพร้อม ๆ กัน

អង្គ

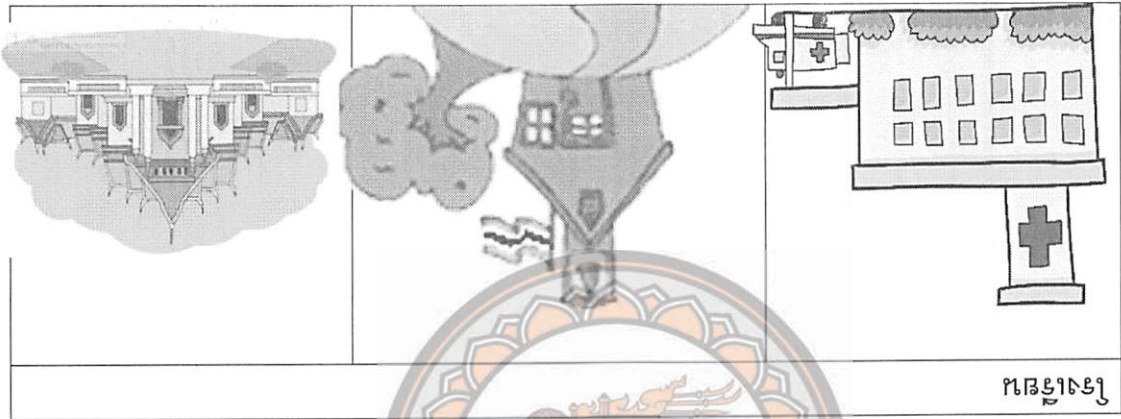
ចង្ក

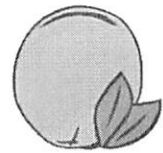
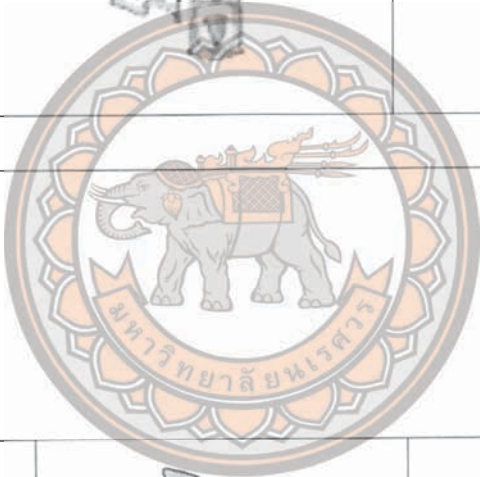
អង្គ

ចង្ក

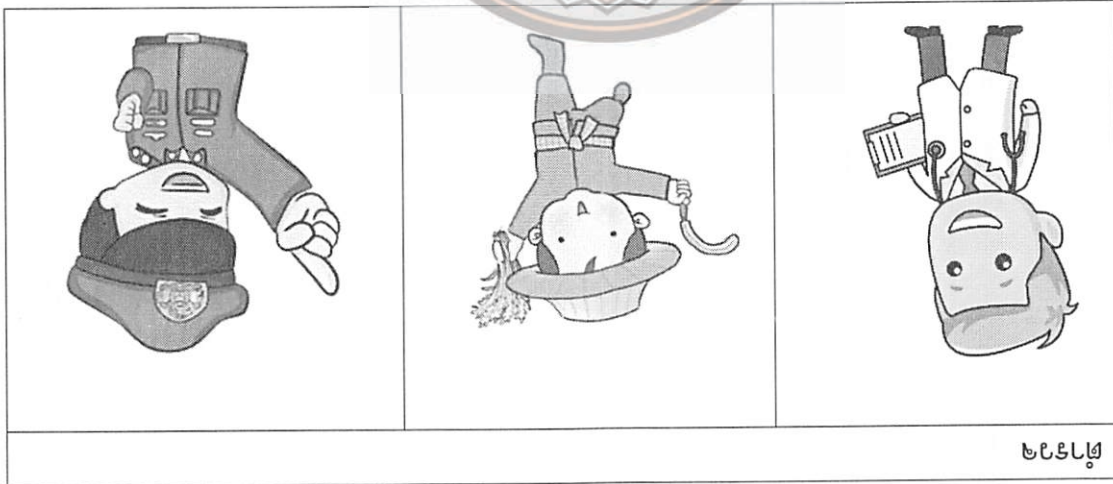
ក្នុងចំណោមពាក្យខាងលើ ត្រូវដាក់សញ្ញា (X) លើពាក្យដែលមានស្រាប់ ដើម្បី
 បញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃការបកប្រែខ្មែរ-ខ្មែរ ។ រៀបចំ

ពន្លឺព័ទ្ធ

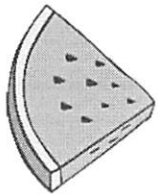
ខ្លឹម

ស្រទាប់

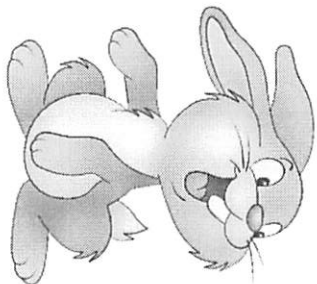
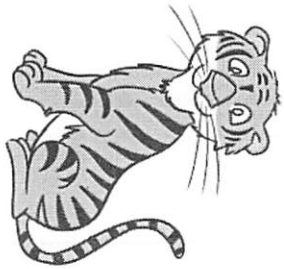

ខ្លឹម

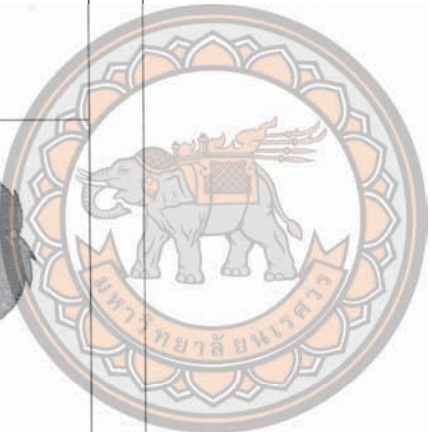
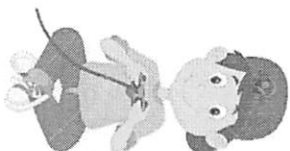
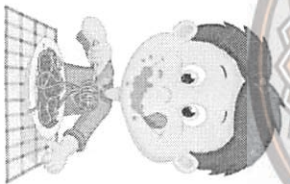
ฟัก

กระต่าย

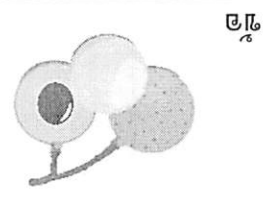
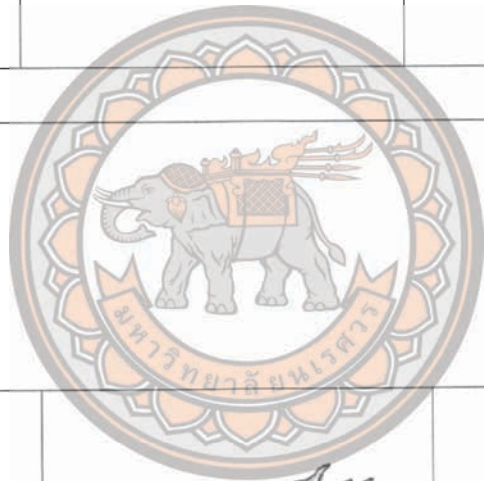
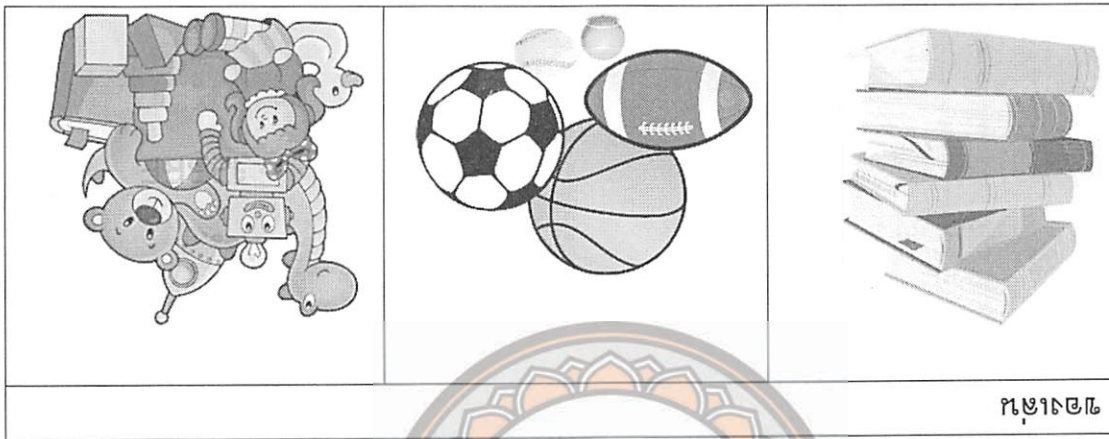

ฟัก

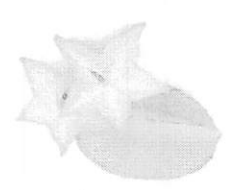
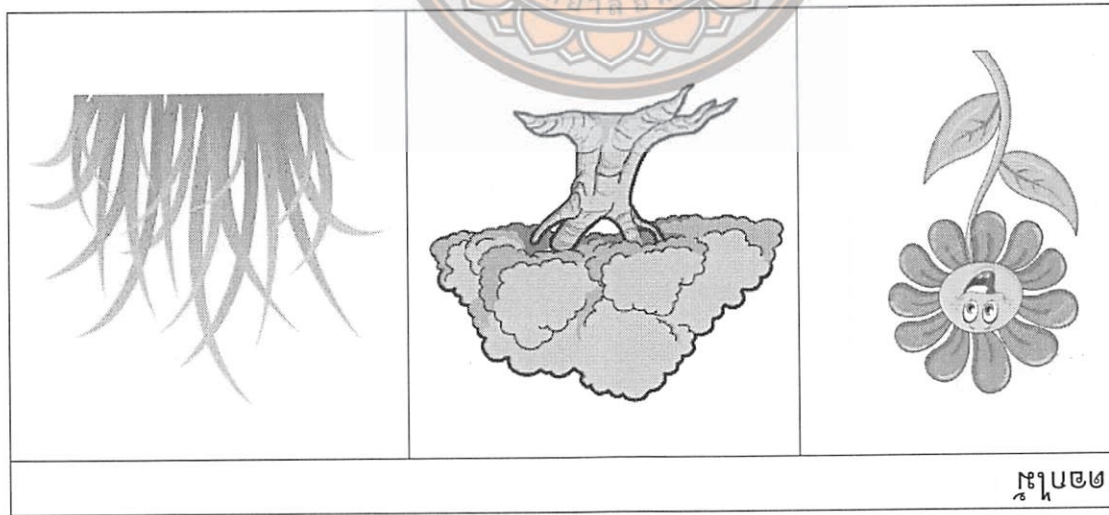
อาบน้ำ

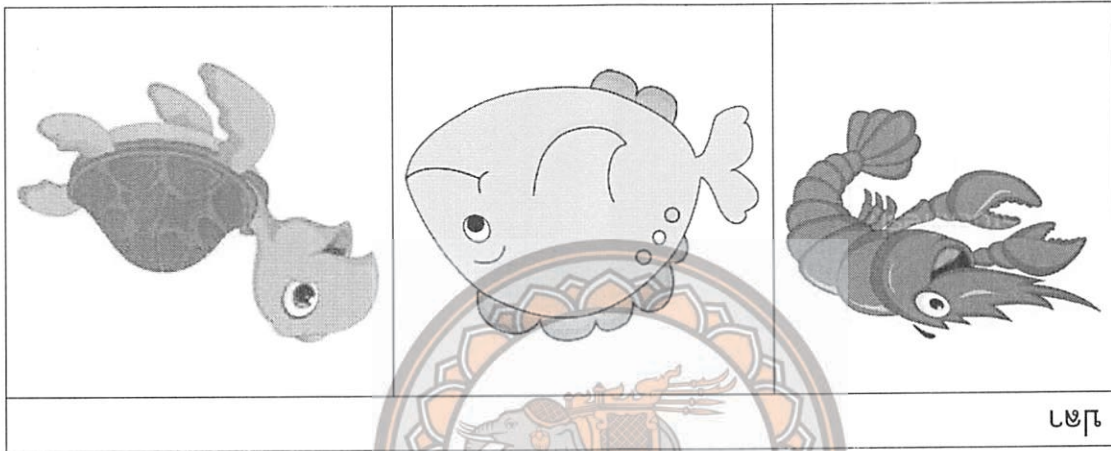

၆၇

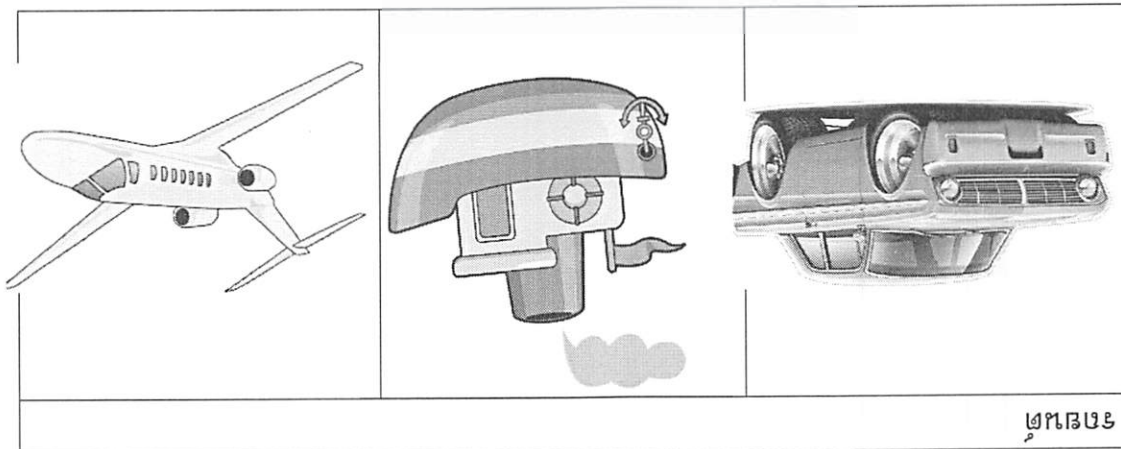
၆၇

๒๗

๒๘

๒๙

๓๐

แบบทดสอบทักษะด้านการฟัง

ตอนที่ 2 จับประเด็นเรื่องที่ฟัง

จุดประสงค์ เพื่อทดสอบการฟังเรื่องราวต่าง ๆ จนเกิดความเข้าใจ สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้

เกณฑ์การให้คะแนน นักเรียนตอบถูก ให้ 1 คะแนน

นักเรียนตอบไม่ถูกหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

ลักษณะแบบทดสอบ แบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก

จำนวนข้อสอบ จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล

2. ให้นักเรียนดูภาพที่ละข้อแล้วตอบว่ามีภาพอะไรบ้าง

3. ครูพูดซ้ำอีกครั้งแล้วให้นักเรียนพูดตาม

4. ครูอ่านเรื่องราวแต่ละเรื่องทีละข้อแล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่เป็นคำตอบ ทำแบบทดสอบไปพร้อม ๆ กัน

ตอนที่ 2 จับประเด็นเรื่องที่ฟัง

คำสั่ง ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่ตรงกับคำตอบ

ข้อ

วันเสาร์หนูก็อยู่บ้านช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้าน ในวันอาทิตย์คุณแม่จึงพาไปเที่ยวที่สวนสัตว์ วันนี้หนูก็มาเล่าให้เพื่อน ๆ และคุณครูที่โรงเรียนฟังว่า ในสวนสัตว์มีสัตว์มากมายเลย หนูก็รู้สึกสนุกสนานมาก ๆ เลย

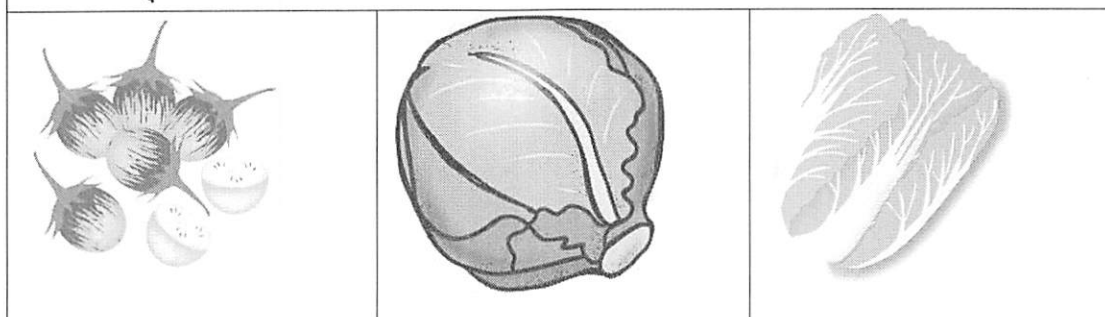
คำถาม : วันหยุดหนูก็ไปเที่ยวที่ไหน

ข้อ

วันนี้ในครัวมี มะเขือ กะหล่ำปลี ผักกาดขาว คุณแม่จะเลือกทำผัดกะหล่ำปลีให้ลูกรับประทานเป็นอาหารเย็น จึงขอให้หนูแดงช่วยล้างผักให้ หนูแดงเป็นเด็กน่ารักจึงช่วยคุณแม่ล้างผักหลายครั้งจนผักสะอาดดี แล้วออกไปวิ่งเล่นกับเพื่อน ๆ

คำถาม : คุณแม่ใช้ผักอะไรในการทำอาหารเย็น

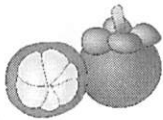
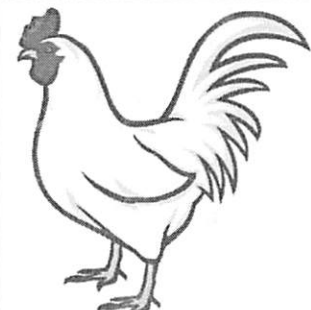
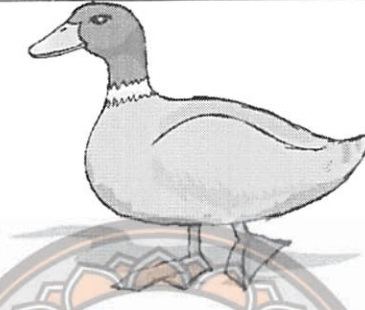

ข้อ

เมื่อคืนหนูน้อยดูโทรทัศน์แล้วเผลอหลับไป ในตอนเช้าหนูน้อยตกใจตื่นขึ้นมาเพราะได้ยินเสียงไก่ขัน จึงลุกขึ้นมาเก็บที่นอน อาบน้ำ แต่งตัวเตรียมตัวไปโรงเรียน คุณพ่อคุณแม่ชมหนูน้อยว่าเป็นเด็กดี ขยันเรียน หนูน้อยดีใจมาก ๆ

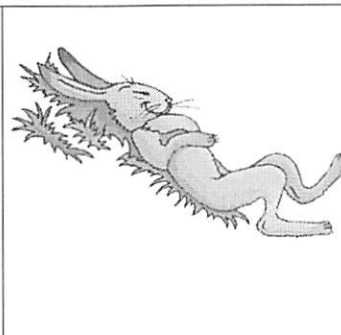
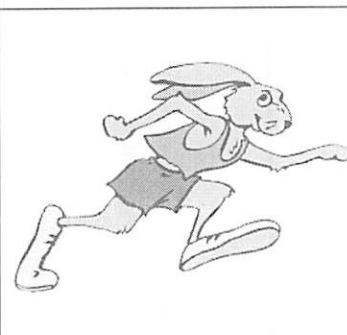
คำถาม : ตอนเช้าหนูน้อยตื่นเพราะได้ยินเสียงอะไร

ข้อ

กระต่ายกับเต่าวิ่งแข่งกันโดยมีนกแก้วเป็นผู้ตัดสิน กระต่ายวิ่งไปได้ระยะหนึ่ง หันไปมองข้างหลังก็ยังไม่เห็นเต่าตามมาจึงแว่นอนหลับไป จนกระทั่งเต่ามาถึงกระต่ายก็ยังไม่ตื่น เต่าจึงแซงหน้าไปจนถึงเส้นชัย

คำถาม : ในระหว่างที่วิ่งแข่ง กระต่ายทำอะไร

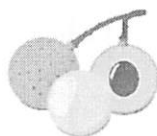
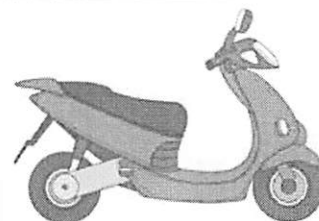
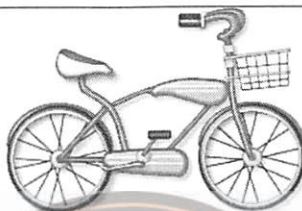
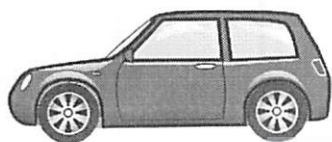

ข้อ

จัมโบ้ซื้อตั๋วขายนารถจักรยานพีมายังโรงเรียนก่อนที่จะถึงโรงเรียนนั้น จัมโบ้เห็นรถจักรยานคันหนึ่งวิ่งมาชนรถยนต์ที่จอดอยู่ พี่ชายจึงบอกกับจัมโบ้ว่าเวลาข้ามถนนหรือขับรถต้องระมัดระวัง

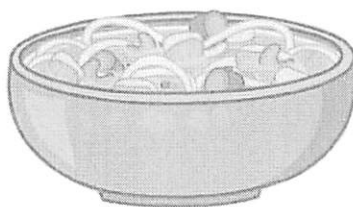
คำถาม : รถอะไรโดนชน

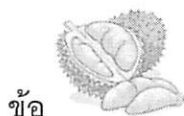

ข้อ

ในเวลาพักกลางวัน ชันและแซมเดินลงไปที่โรงอาหารเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน ชันเลือกรับประทานผักผักร ส่วนแซมไม่ชอบทานผักผักร จึงเลือกทานข้าวผัดไข่ดาว เมื่อชันและแซมรับประทานอาหารเสร็จจึงพากันขึ้นห้องเรียน

คำถาม : แซมรับประทานอะไร

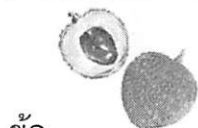
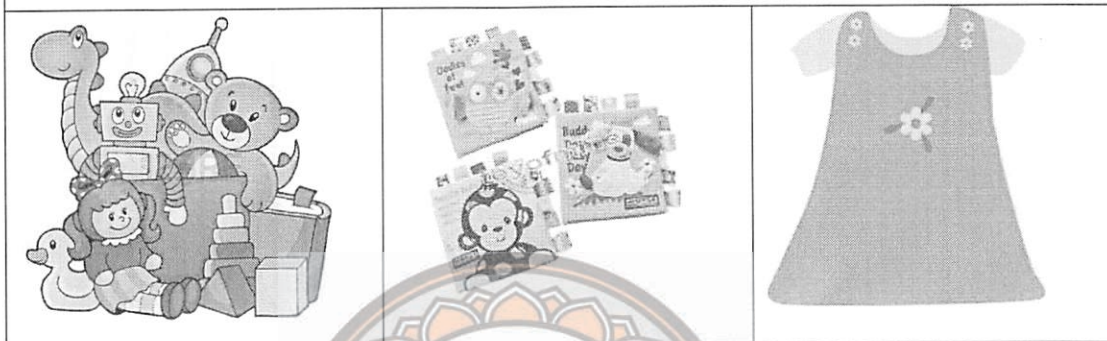

ข้อ

ในงานวันเกิดของนิตหนึ่งมีญาติพี่น้องมาร่วมงานอย่างมากมาย ทุกคนมีของขวัญวันเกิดมาให้นิตหนึ่ง ทั้งเสื้อผ้า หนังสือนิทาน และของเล่น นิตหนึ่งดีใจเป็นอย่างมากรีบเปิดของเล่น เล่นด้วยความดีใจเพราะเป็นสิ่งที่นิตหนึ่งชอบที่สุด

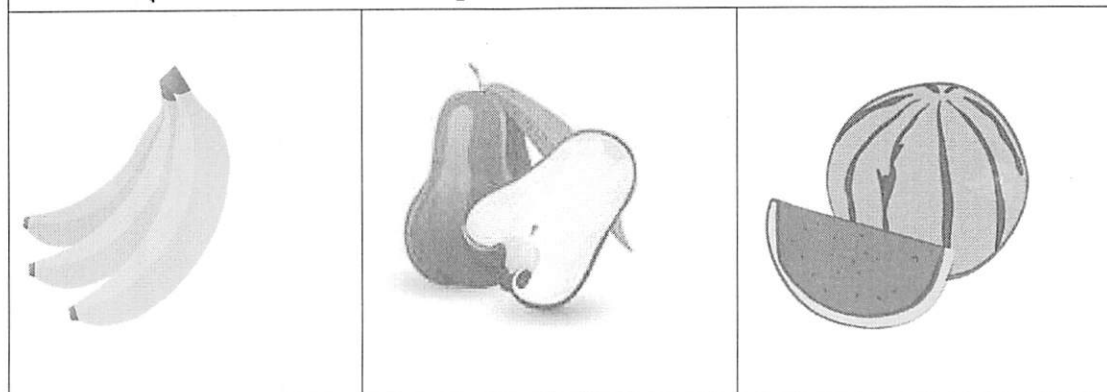
คำถาม : นิตหนึ่งชอบของขวัญอะไรมากที่สุด

ข้อ

เช้าวันอาทิตย์ เป็นวันหยุดของหนูนา คุณแม่พาหนูนาไปตลาดเพื่อหาซื้อของมาประกอบอาหาร หนูนารูสึกสนุกสนานในการเลือกซื้ออาหารกับคุณแม่เป็นอย่างมาก หนูนาเดินผ่านร้านผลไม้ มีผลไม้มาตาน่ารับประทานหลายอย่าง ทั้งแตงโม ชมพู่ กั้วย หนูนาขอให้คุณแม่ซื้อแตงโมให้เพราะหนูนาชอบรับประทานมาก ๆ คุณแม่จึงซื้อแตงโมให้แก่หนูนา

คำถาม : คุณแม่ซื้อผลไม้อะไรให้หนูนา

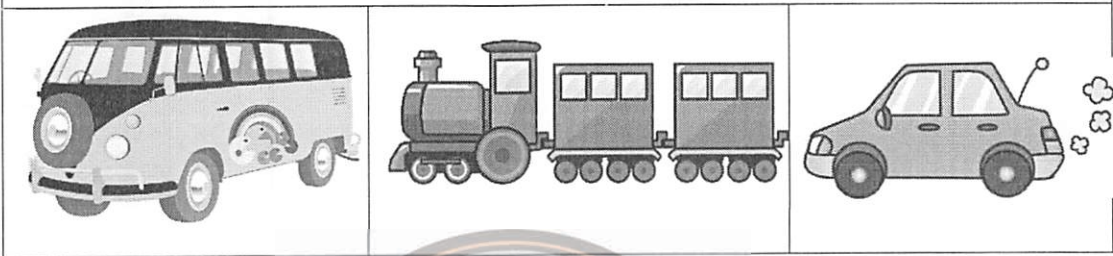

ข้อ

คุณครูพาเด็ก ๆ ชั้นอนุบาล 2 ไปเที่ยวโดยการนั่งรถไฟไปเที่ยวสวนสัตว์ เด็ก ๆ รู้สึกสนุกสนานเป็นอย่างมาก เมื่อกลับมาได้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้พี่ ๆ เพื่อน ๆ ฟัง คุณครูบอกว่าถ้าเด็ก ๆ เป็นเด็กดี คุณครูจะพาไปเที่ยวอีก

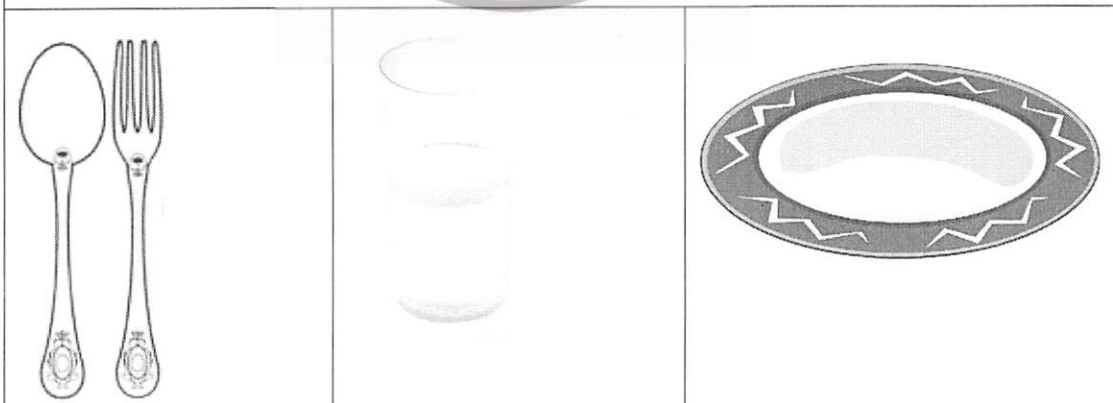
คำถาม : คุณครูพาเด็ก ๆ เดินทางไปสวนสัตว์ได้อย่างไร

ข้อ

เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน คุณครูให้เด็ก ๆ เตรียมอุปกรณ์รับประทานอาหาร เด็ก ๆ ช่วยกันเตรียมจาน ช้อนส้อม แก้วน้ำ เมื่อนับดูแล้วปรากฏว่ามีจานอยู่หายไป 1 ใบ คุณครูและเพื่อน ๆ จึงช่วยกันตามหาจนเจอ คุณครูจึงพาเด็ก ๆ ไปรับประทานอาหารพร้อมกัน

คำถาม : เครื่องใช้อะไรที่หายไป

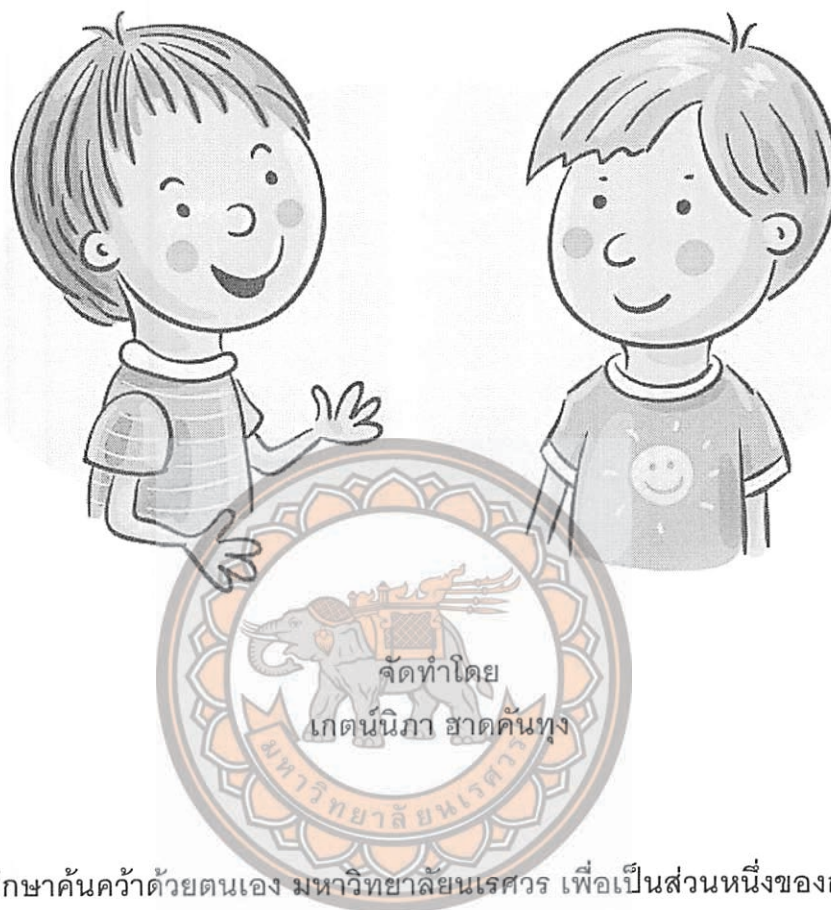

แบบบันทึกคะแนนการทดสอบทักษะด้านการฟังสำหรับเด็กปฐมวัย

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ทักษะการฟัง		คะแนนรวม	
		การเข้าใจ ความหมายของ คำ (10 คะแนน)	การจับ ประเด็น (10 คะแนน)	ก่อน (20 คะแนน)	หลัง (20 คะแนน)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
23					
24					
25					
26					
27					

แบบทดสอบวัดทักษะการพูด
ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบทดสอบวัดทักษะด้านการพูด

ตอนที่ 1 การเล่าเรื่อง

จุดประสงค์ เพื่อทดสอบการใช้ภาษาสื่อสารอันเกิดจากความเข้าใจต่อการเรียนรู้คำต่าง ๆ โดยการนำคำและวลีมาสร้างประโยคที่สมบูรณ์ เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจตามลำดับเหตุการณ์ให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจผ่านกิจกรรมการเล่าเรื่องได้

ลักษณะแบบทดสอบ เล่าเรื่องจากภาพที่กำหนดให้

จำนวนข้อสอบ มีจำนวน 3 เรื่อง

- หนูน้อยหมวกแดง
- กระต่ายกับเต่า
- ลูกหมูสามตัว

ประกอบด้วยภาพเหตุการณ์เรื่องละ 4 ภาพ

- คำชี้แจง
1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล
  2. ให้เด็กพูดเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ ตามความสนใจเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจคนละ 1 เรื่อง โดยการเล่าให้ครูฟัง
  3. ในขณะที่กำลังทำการทดสอบ ถ้าเห็นภาพแล้วเด็กไม่ยอมพูด ครูสามารถใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิด แล้วรอให้เด็กพูดสักครู่
  4. เวลาในการทดสอบ ข้อละ 5 นาที ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

รูปถ่ายของช้างไทย และรูป
โลโก้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

รูปถ่ายของช้างไทย และรูป
โลโก้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

คำขวัญของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
คณบดี 1 การศึกษา

หนูน้อยหมวกแดง

กาลครั้งหนึ่ง มีเด็กหญิงตัวน้อยหน้าตาหน้าเอ็นดู เวลาเธอออกจากบ้าน เธอมักจะสวมหมวกสีแดงเสมอ ทุกคนจึงเรียกเธอว่า “หนูน้อยหมวกแดง” วันนี้คุณแม่ของหนูน้อยเตรียมอาหารขนมและผลไม้ ตั้งใจว่าจะพาหนูน้อยหมวกแดงไปเยี่ยมคุณยาย แต่คุณแม่รู้สึกไม่ค่อยสบาย จึงให้หนูน้อยหมวกแดงไปตามลำพัง “ลูกต้องรีบไปรีบกลับ...อย่าเถลไถลนะจ้ะ” คุณแม่บอกหนูน้อย

หมวกแดงด้วยความเป็นห่วง หนูน้อยหมวกแดงได้ให้สัญญาให้คุณแม่แล้วเดินทางไปที่บ้านคุณยายด้วยความเบิกบาน

ขณะที่หนูน้อยหมวกแดงเก็บดอกไม้อย่างเพลิดเพลินหมาป่าตัวหนึ่ง บังเอิญมาเห็นหนูน้อยหมวกแดงก็น้ำลายไหลเพราะความหิวกระหายเจ้าหมาป่าได้ยिनหนูน้อยหมวกแดงพุดกับเจ้ากระต่ายน้อยว่าจะเก็บดอกไม้ไปฝากคุณยายจึงคิดแผนการอย่างหนึ่งขึ้นมา แล้วรีบวิ่งไปที่บ้านคุณยายทันที ไม่นานนักหมาป่าก็มาถึงบ้านคุณยายแล้วจับคุณยายกิน จากนั้นหมาป่าปลอมเป็นคุณยายนอนรอหนูน้อยหมวกแดงอยู่บนเตียง

เมื่อมาถึงบ้านคุณยาย หนูน้อยหมวกแดงก็เคาะประตูเรียกคุณยาย“ก๊อ ก ๗ ๗ คุณยายคะ หนูมาเยี่ยมคุณยายคะ คุณยายเปิดประตูให้หนูหน่อยสิคะ”เจ้าหมาป่าร้องตอบหนูน้อยว่า “เปิดประตูเข้ามาเลยจะหลานรัก”หนูน้อยหมวกแดงเดินเข้าไปในบ้าน แล้วจ้องมองหมาป่าที่กำลังนอนคลุมโปงก่อนที่จะถามว่า“ทำไมคุณยายต้องนอนคลุมโปงด้วยล่ะคะ”“แคร์ริ ๗ ยายไม่ค่อยสบายนะจ๊ะ”หนูน้อยหมวกแดงเดินเข้าไปใกล้อีกหน่อย แล้วถามว่า“ทำไมเสียงของคุณยายถึงได้แหบอย่างนี้ล่ะคะ”เจ้าหมาป่าจึงตอบว่า “ยายเจ็บคอ เสียงมันจึงแหบอย่างนี้ล่ะจ้ะ” หนูน้อยหมวกแดงจึงเดินเข้าไปใกล้อีกนิด แล้วถามว่า “แล้วทำไมปากของคุณยายถึงได้ยาวอย่างนี้ล่ะคะ” หมาป่าตอบว่า “ยายไอมากไป ปากจึงได้ยีนยาวแบบนี้ล่ะจ้ะ” หนูน้อยหมวกแดงเดินใกล้เข้าไปจนเกือบจะชิดตัวหมาป่าแล้วถามต่อว่า “แล้วทำไมฟันของคุณยายถึงได้แหลมคมอย่างนี้ล่ะคะ” แต่คราวนี้หมาป่าได้สลัดผ้าออก แล้วกระโจนเข้าหาหนูน้อยหมวกแดงทันที หนูน้อยหมวกแดงตกใจมาก เธอร้องตะโกนเสียงดังก่อนโดนหมาป่ากลืนเข้าท้อง

ขณะนั้นนายพรานเดินผ่านมาได้ยินเสียงกรนดังออกมาจากบ้านจึงหยุดด้วยความแปลกใจ และเขาไปแหวะทักทายคุณยาย จึงพบกับเจ้าหมาป่านอนท้องโตอย่างสบายใจ นายพรานตกใจจึงทำการผ่าท้องเจ้าหมาป่าออกจึงได้พบกับคุณยายและหนูน้อยหมวกแดง หนูน้อยหมวกแดงและคุณยายกระโดดกอดกันด้วยความดีใจ ขอขอบคุณนายพรานที่เข้ามาช่วยเหลือ หนูน้อยหมวกแดงจึงพุดด้วยความสำนึกผิดว่า“คงเป็นเพราะหนูไปเก็บดอกไม้ หมาป่าเห็นเข้าจึงมาดักรอที่บ้านของคุณยายถ้าหนูเชื่อฟังคำของคุณแม่ ก็คงไม่เกิดเหตุการณ์น่ากลัวอย่างนี้หรอกค่ะ”หนูน้อยหมวกแดงให้สัญญาว่า“ต่อไปนี่ เธอจะเป็นเด็กดี และไม่ทำตัวเหลวไหลอีก”“ดีแล้วล่ะจ้ะ” คุณยายกล่าวชม จากนั้น คุณยายก็นำขนมและน้ำชามาเลี้ยงนายพรานเพื่อเป็นการขอบคุณเขันวันนี้ คุณยายและนายพรานได้พาหนูน้อยหมวกแดงไปส่งที่บ้านอย่างปลอดภัย

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะทางการพูด

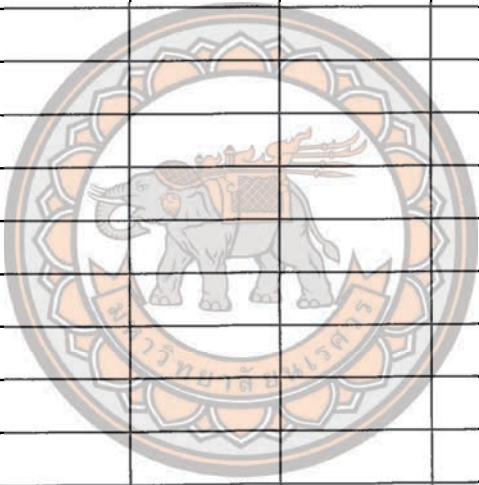
รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			คะแนนรวม
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ควรปรับปรุง (1)	
สร้างประโยค	เลือกใช้คำ วลี ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ นำมาเรียบเรียงเป็นประโยคที่สมบูรณ์ให้เกิดความเข้าใจได้	เลือกใช้คำ วลี ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ 2-3 คำ และนำมาเรียบเรียงเป็นที่สมบูรณ์ให้เกิดความเข้าใจได้	เลือกใช้คำ วลี ที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ และนำมาเรียบเรียงเป็นประโยคได้ไม่สมบูรณ์ ผู้ฟังไม่เข้าใจ	3
ความเข้าใจ	สื่อสารได้ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วนตามภาพที่กำหนดให้ บอกได้ว่ามีความเชื่อมโยงสอดคล้อง ต่อจากภาพเหตุการณ์ก่อนหน้าอย่างไร ได้อย่างสมบูรณ์	สื่อสารเนื้อหาได้ตรงประเด็น จากภาพที่กำหนดให้มากกว่า 1 ประเด็น บอกความเชื่อมโยงสอดคล้องต่อจากภาพก่อนหน้าได้	สื่อสารได้เนื้อหา น้อย ขาดเนื้อหาใจความหลักตามภาพที่กำหนดให้ บอกไม่ได้ว่ามี ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับภาพก่อนหน้าอย่างไร	3
การลำดับเหตุการณ์	เล่าเรื่องโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นไปตามลำดับเหตุการณ์ที่ถูกต้อง ครบถ้วน ผู้ฟังเข้าใจได้	เล่าเรื่องโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ไม่ครบถ้วน 1-2 เหตุการณ์ ผู้ฟังเข้าใจได้	เล่าเรื่องโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน เหตุการณ์ไม่เป็นไปตามลำดับ ผู้ฟังไม่เข้าใจ	3
คะแนนรวม				9

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะทางการพูด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			คะแนนรวม
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ควรปรับปรุง (1)	
สร้างประโยค	เลือกใช้คำ วลี ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ นำมาเรียบเรียงเป็นประโยคที่สมบูรณ์ให้เกิดความเข้าใจได้	เลือกใช้คำ วลี ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ 2-3 คำ และนำมาเรียบเรียงเป็นที่สมบูรณ์ให้เกิดความเข้าใจได้	เลือกใช้คำ วลี ที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ และนำมาเรียบเรียงเป็นประโยคได้ไม่สมบูรณ์ ผู้ฟังไม่เข้าใจ	3
ความเข้าใจ	สื่อสารได้ตรงประเด็น เนื้อหาครบถ้วนตามภาพที่กำหนดให้ บอกได้ว่ามีความเชื่อมโยงสอดคล้อง ต่อจากภาพเหตุการณ์ก่อนหน้าอย่างไร ได้อย่างสมบูรณ์	สื่อสารเนื้อหาได้ตรงประเด็น จากภาพที่กำหนดให้มากกว่า 1 ประเด็น บอกความเชื่อมโยงสอดคล้องต่อจากภาพก่อนหน้าได้	สื่อสารได้เนื้อหา น้อย ขาดเนื้อหาใจความหลักตามภาพที่กำหนดให้ บอกไม่ได้ว่ามี ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับภาพก่อนหน้าอย่างไร	3
การลำดับเหตุการณ์	เล่าเรื่องโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นไปตามลำดับเหตุการณ์ที่ถูกต้อง ครบถ้วน ผู้ฟังเข้าใจได้	เล่าเรื่องโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ไม่ครบถ้วน 1-2 เหตุการณ์ ผู้ฟังเข้าใจได้	เล่าเรื่องโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน เหตุการณ์ไม่เป็นไปตามลำดับ ผู้ฟังไม่เข้าใจ	3
คะแนนรวม				9

ลำดับ	ชื่อ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ชื่อ	ตำแหน่ง	ชื่อ	ตำแหน่ง	ชื่อ	ตำแหน่ง
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ลำดับ	ชื่อ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ชื่อ	ตำแหน่ง	ชื่อ	ตำแหน่ง	ชื่อ	ตำแหน่ง
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
24									
25									
26									
27									

ศูนย์วิจัยปฏิบัติการพิเศษทางศิลปวัฒนธรรมของสถาบันพระปกเกล้า

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	เกตน์นิภา ฮาดคันทุง
วัน เดือน ปี เกิด	5 มกราคม 2535
ที่อยู่ปัจจุบัน	87/1 หมู่ 1 ตำบลบ้านฝาย อำเภอป่าตอง จังหวัดภูเก็ต 83110
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านน้ำจวง หมู่ 13 ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จ.พิษณุโลก 65170
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	ศษ.บ. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

